Revistă de analiză şi informaţie culturală

www.globalartfusion.com • www.pcichirdan.go.ro • cichirdan@yahoo.com

CULTURA Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul VII• Nr. 94 • ianuarie 2014 • editat de INTOL PRESS - ECOSTAR 21 • www.culturaarsmundi.ro

INTERVIUL ANULUI. UN MONAH LA 75 DE ANI

VENIAMIN MICLE

ARHIMANDRITUL DE LA MÂNĂSTIREA BISTRIȚA

(II)

Noi toţi, vă legăm prezenţa în această zonă, a Vâlcii, de Mânăstirea Bistriţa, dar, studiindu-vă opera, mai ales cea biografică, şi slavă domnului-câţi se pot lăuda cu o asemenea origine şi adâncimea ei în timp, şi, mai discutând şi cu alţii care vă semnalează la Cozia şi în Râmnicu Vâlcea, cred, că este în interesul cititorului vâlcean, pasionatului de cunoaştere istorică, să cunoască câteva date legate de prezenţa dumneavoastră aici, la poalele dealului Capela sau la poalele muntelui Cozia...Vedeţi dumneavoastră, pentru noi, vâlcenii, cunoaşterea vieţii ierarhilor de la Episcopia Râmnicului şi a celor de la Mânăstirea Cozia, inclusiv a monahilor, reprezintă parte din cultura personală. Când te afli în preajma unor astfel de locuri, de sfinţenie, vrei să cunoşti amănunte din viaţa celor care le ocupă...Părinte Arhimandrit Veniamin Micle, vorbiţi-ne despre legăturile dumneavoastră cu Râmnicul...

Eu m-am stabilit în Eparhia Râmnicului în anul 1973. Atunci, ocupasem prin concurs postul de asistent la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, şi fiind închinoviat în Mănăstirea Rohia din judeţul Maramureş, doream să am biblioteca personală mai aproape de locul unde activam. Cunoscând bine pe părintele stareţ de la Cozia, arhim. Gamaliil Vaida, am apelat să-mi ofere o chilie în cadrul Mănăstirii. Mi-am aranjat biblioteca în spaţiul primit, apoi am funcţionat în cadrul învăţământului teologic, iar unele vacanţe le petreceam la Mănăstirea Cozia. În anul 1979, eram directorul Seminarului Teologic din Bucureşti. Conştient de responsabilitatea ce-mi revine ca director, am organizat şi condus întreaga activitate conform legilor şi regulamentelor în vigoare, fapt ce îmi va atrage numeroase animozităţi, chiar duşmănii, atât din partea inferiorilor, cât şi a unor superiori, obişnuiţi să profite din bunurile Seminarului. Intransigent, nu cedez, apărând drepturile elevilor şi ale angajaţilor instituţiei pe care o conduceam. Se urzesc numeroase intrigi pentru răsturnarea mea, însă patriarhul Justin mă susţinea, apreciind întreaga mea lucrare. Apare „cazul Calciu"; cei interesaţi profită, şi mă biruie. După această nouă experienţă, am decis să mă reîntorc definitiv în mănăstire; aveam 40 de ani, dintre care, 25 de viaţă monahală. De la Bucureşti, m-am stabilit la Mănăstirea Cozia, unde aveam o parte din biblioteca personală, fiind numit preot slujitor.

Părinte arhimandrit, v-aş ruga să nu săriţi prea repede peste acest moment, „cazul Calciu"; eu, atât vreau să le spun cititorilor, că Gheorghe Calciu Dumitreasa era în fiecare zi în casele nostre, până să fie expulzat în SUA, în 1985, la postul de radio „Europa liberă". Cred că acest părinte, preot ortodox, născut în 1925 la Mahmudia-Tulcea şi mort în 2006 la Washington, este una dintre personalităţile românede marcă ale secolului XX, luptătoar pentru libertatea şi măreţia omului în univers. O figură de acum legendară, schopenhauriană, care a preţuit mult, viaţa! şi ea, viaţa, i s-a dăruit necondiţionat. Ce vreţi să spuneţi cu „cei interesaţi profită, şi mă biruie"?...Să faci atâţia ani de puşcărie, 21?...şi să nu vrei să pleci din ţară, e ceva! După ce a fost evacuat din Basarabia şi a aflat că ia fost exterminat neamul, tatăl meu a refuzat să mai privească la Răsărit...

Despre părintele Calciu voi vorbi mai târziu, dar observ, că, deja dumneavoastră i-aţi făcut o prezentare... Raportul meu cu „Cazul Calciu" o să-l expun într-o conjunctură mai adecvată momentului, şi mai amplă.

Pentru mine, Mânăstirea Cozia este mai mult decât un loc monahal, obişnuit. Părintele Vartolomeu Androni, ne spunea odată că este cel mai important monument al Europei şi de cea mai mare importanţă pentru România. Mircea cel Bătrân este un personaj european şi istoriaŢării Româneşti, încă de atunci, încă de la Basarab I este una care ne onorează acum! Noi am crescut lângă această mânăstire în sensul că sâmbăta şi duminica mergeam la Mânăstirea Stănişoara, trecând pe la Cozia... care se află la trei ore de mers în munte şi în care căutam izolarea necesară faţă de prezentul de atunci, oribil!...demolarea Râmnicului vechi, renunţarea la o istorie urbană, evidentă. Vorbiţi-ne şi despre legătura dumneavoastră cu acest deosebit loc monahal şi istoric.

Viaţa monahală în Mănăstirea Cozia era bine organizată, având la bază principiul rugăciunii şi al muncii, aşa cum prevăd Rânduielile monahale. În fiecare zi, clopotul anunţa deşteptarea, slujbele bisericeşti şi orele de muncă, la care participau toţi călugării. Starețul Mănăstirii, arhimandritul Gamaliil Vaida, mi-a

S-P Cichirdan, F. Sima şi părintele Veniamin Micle în biroul său de lucru

cerut două ascultării: prezenţa la biserică şi la trapeză, unde se servea masa. Ulterior mi-a destăinuit motivul solicitării: i-a fost teamă că venind din funcţia de director, voi manifesta comoditate, fapt ce ar fi produs influenţă negativă asupra personalului monahal. Disciplinat din fire, m-am încadrat foarte uşor, fiind totdeauna primul la biserică, ceea ce a mărturisit şi la episcopul Iosif, care s-a interesat dacă m-am încadrat în rânduiala mănăstirească. În rest, părintele stareţ mi-a permis să-mi continui activitatea culturală. A fost o perioadă când am publicat o serie de studii teologice, bine documentate, în cele mai prestigioase reviste bisericeşti din ţară, precum: *Sfântul Vasile cel Mare, predicator al Cuvântului lui Dumnezeu*, în „Mitropolia Banatului" XXIX (1979), nr. 10-12, p. 610-633; *Cultul sfinţilor oglindit în predicile patristice*, în „Ortodoxia" XXXII (1980), nr. 1, p. 95-119; *Citirea şi interpretarea Sfintei Scripturi după Omiliile Sfântului Ioan Gură de Aur*, în „Ortodoxia" XXXII (1980), nr. 2, p. 275-298; *Predicile Sfântului Vasile cel Mare în traducere românească*, în „Mitropolia Olteniei" XXXII (1980), nr. 3-6, p. 469-475; *Datoria preotului de a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu*, în „Îndrumător Bisericesc", Cluj, 1981, p. 161-166; *Samuil Micu şi rolul său în cultura românească. 175 ani de la moartea sa*, în „Îndrumător Pastoral" VI, Alba Iulia, 1982, p. 151-154 şi *Grija mitropolitului Andrei Şaguna pentru promovarea predicii*, în „Îndrumător Bisericesc", Cluj, 1983, p. 21-26. Mitropolitul Nestor al Olteniei mi-a solicitat să scriu monografia *Monumentul Coşuna-Bucovăţul Vechi*, Bucureşti (1982). Având preocupări cărturăreşti, am intrat în contact cu marii reprezentanţi ai culturii vâlcene.

Spuneţi-mi câteva nume de oameni de cultură vâlceni, de atunci!...1980.

Oamenii de cultura cu care am intrat în legătură, după ce m-am stabilit la Cozia, şi care m-au vizitat acolo, de care îmi amintesc, au fost: Episcopul Gherasim Cristea, arhim. Gamaliil Vaida, pr. Dumitru Bălaşa, pr. Dumitru Sandu, Corneliu Tamaş, Petre Petria, Horia Nestorescu-Bălcesti".

Aţi fost ca un elev silitor, savant-monah în mânăstire, aţi alternat între atâtea avansări...

Am refuzat orice fel de avansare. Unii ierarhi, precum şi foştii mei profesori m-au îndemnat să-mi susţin teza de doctorat, însă n-am consimţit, motivând că în mănăstire nu-mi sunt necesare titlurile academice. Prin slujbele oficiate, prin predici, prin spovedanii şi povăţuiri duhovniceşti, desfăşurate în cadrul mănăstirii, am intrat în legături tot mai strânse cu credincioşii din împrejurimi, astfel, mărturisesc că m-am adaptat zonei, sau mai bine zis am fost asimilat cultural şi duhovniceşte de ceea ce are Râmnicu specific.

În urma insistenţelor episcopului Iosif, am acceptat funcţia de mare eclesiarh al Catedralei episcopale din Râmnicu Vâlcea, unde am funcţionat aproximativ un an şi jumătate (1982–1983), perioadă în care am adus o serie de îmbunătăţiri în sectorul de responsabilitate: realizarea stranelor sculptate în biserică, baldachin sculptat pentru sfintele moaşte, cameră pentru spovedit, staţie de amplificare, etc. În această perioadă, am întreprins două călătorii de studii la Muntele Athos (1982 şi 1983), pentru studierea manuscriselor româneşti din Biblioteca Schitului Prodromul, din care a rezultat lucrarea: *Manuscrisele româneşti de la Prodromul*, Bucureşti (1999).

S-a desfinţat mânăstirea în 1959. A funcţionat aici o şcoală, care şi-a construit alături o impozantă clădire, în 1982. În acele momente totul era zero, nimic. Cum aţi primit totul în 1983...de când funcţionaţi la Mănăstirea Bistriţa?

Din anul 1983. Trebuie să precizez că, după desfiinţarea Mănăstirii, în anul 1959, clădirile au fost ocupate de Ministerul Muncii care a instalat în ele Grupul Şcolar nr. 14 Bistriţa, func-

ționând aici până în anul 1982, când au fost evacuate, întrucât Şcoala îşi construise propriile clădiri pe terenul Mănăstirii. La 8 septembrie 1983, fiind delegat de episcopul Iosif la Bistrița pentru oficierea sfintelor slujbe, am constatat că întreg localul este liber. În consecință, am întocmit un memoriu către Episcopie, propunând preluarea clădirilor. Episcopul Iosif s-a bucurat, însă m-a întrebat contrariat: „Cine va aproba retrocedarea clădirilor către Episcopie, în timp ce la Bucureşti se dărâmă bisericile?”. L-am asigurat că vom întocmi un memoriu către Departamentul Cultelor, solicitând clădirile pentru amenajarea unor spații necesare restaurării şi conservării obiectelor de patrimoniu național: carte veche şi icoane, ştiind că Ministerul Culturii era în mare căutare de aşa ceva. Am înaintat memoriul şi, în două săptămâni, s-a primit aprobarea. Episcopul Iosif mi-a zis: „Părinte arhimandrit, a fost o idee genială; avem aprobarea, dar cine va accepta să meargă acolo, fiind totul în ruină”. L-am asigurat că voi merge eu. Astfel, la 19 octombrie 1983, prin Ordinul Episcopiei nr. 8039, mi s-a încredințat organizarea, îndrumarea şi coordonarea administrativă de aici. În luna aprilie, anul următor, au fost preluate oficial clădirile şi aproximativ 5 ha teren.

Extraordinar! iată, în 1983! Ce ani! România plătea, caz unic în lume, datoria externă dorind să fie o țară liberă! Eu câştigam premii la Sesiunile naționale de Informatică aplicată! Ceauşescu continua să construiască metroul, începea să construiască Casa Poporului. Peste doi ani avea să transforme intreprinderile de stat, viabile-cu export în SRL-uri!... Mânăstirea de la Bistrița era, aproape, o mânăstire ecumenică!...Cu ce scop, de ce v-ați stabilit la Mănăstirea Bistrița?

Cu idei foarte îndrăznețe, dar n-a fost să se realizeze. Inițial, am intenționat să restaurez clădirile, care erau într-o paragină totală, unde să se reorganizeze viața monahală şi să se creeze un centru de restaurare şi conservare a bunurilor de patrimoniu: icoane şi cărți vechi, precum şi Muzeul tiparului românesc, fiind convins că aici a funcționat prima tipografie din Țara Românească. Prin reorganizarea vieții monahale, am înțeles să redau funcția liturgică a mănăstirii, care este rolul ei principal. În acest sens, din momentul venirii mele aici, am hotărât ca zilnic să fie săvârşite slujbele specifice mănăstirilor, în frunte cu Sfânta Liturghie care este sufletul şi viața duhovnicească a oricărei mănăstiri. În acest sens mi-a fost uşor: fiind preot, am oficiat în fiecare zi sfintele slujbe, fără să fiu împiedecat de nimeni.

Pentru realizarea scopului propus, s-a studiat compartimentarea spațiului; în pavilionul sudic s-au amenajat chilii confortabile cu baie şi grup sanitar, pentru călugări cărturari care vor activa aici, sufragerii, saloane şi apartamente oficiale, pentru cazarea cercetătorilor, iar în pavilionul nordic, Muzeul tiparului românesc, spații pentru depozitarea şi gazarea cărților colectate din cuprinsul Eparhiei, laboratoare pentru restaurarea lor şi a icoanelor, camere de conservare, săli de lectură, sală de simpozioane, conferințe şi comunicări ştiințifice, precum şi pentru proiectări de filme documentare şi diapozitive. Pentru centrul de restaurare şi conservare a bunurilor de patrimoniu, precum şi organizarea muzeului s-a repartizat un spațiu de peste 1000 m².

De ce se vorbeşte urât de trecutul imadiat al țării, când, iată, conducerea atee aproba astfel de proiecte care s-au şi realizat! Vlădica de la Vâlcea îşi atribuie toate aceste realizări. Sigur, că le şi merită...dar, de ce aceşti căței care nu văd totul decât în negru, fără să facă comparații adaptate timpului... Oare a fost atât de rău, de prost, de incapabil regimul comunist-socialist?...Când au început lucrările de restaurare a Mănăstirii Bistrița, părinte arhimandrit?

După întocmirea documentației şi obținerea aprobărilor, în luna septembrie 1986 au început lucrările, eu fiind numit diriginte de şantier, prin ordinul Episcopiei Râmnicului nr. 6005/1986. Întreaga operație de restaurare a constat în decaparea tuturor tencuielilor exterioare şi interioare, extragerea părților lemnoase, grav avariate de fungul merulius lacrymans, dezinfectarea pereților, rostuirea şi curățirea cărămizilor, turnarea plăcilor de beton armat, compartimentarea spațiilor, montarea tâmplăriei, a instalațiilor electrice şi sanitare, tencuirea şi parchetarea spațiilor interioare. De asemenea, am recuperat o parte din fosta proprietate mănăstirească, pentru organizarea gospodăriei, unde am construit grajduri şi fânar, garduri împrejmuitoare, am sădit pomi fructiferi şi viță de vie, am practicat culturi cerealiere şi am organizat ferma zootehnică, dotată cu vite, porcine şi păsări. Realizând o fermă reprezentativă, încât venind odată de la televiziunea din Bucureşti, o echipă să filmeze în cadrul comunei Costeşti o gospodărie model, primarul i-a recomandat-o pe cea de la Mănăstire.

Sunteți un caz unic! Când toți s-au apucat de dărâmat, după 1989, dorind să-şi arate calitățile, dumneavoastră ați continuat să construiți sub aceeaşi linie...aceeaşi responsabilitate...ca şi noi inginerii capabili de ceva! Am înțeles că după 1989, v-ați amplificat, chiar, proiectele...

Gh Jianu între doi Micle
2012

Cunoscând situația duhovnicească şi culturală a vieții monahale şi a Bisericii în general, după anii 1989, constatând că s-au ivit noi posibilități de afirmare a vieții religioase, am intenționat să organizez o Academie monahală. Ideea a fost lansată la o consfătuire privind noul „Regulament pentru organizarea vieții monahale”, dar şi-a însuşit-o „rapid” mitropolitul Antonie Plămădeală, care o organizat la Mănăstirea Sâmbăta de Sus o „Academie”, unde se întrunesc anual diferiți profesori care conferențiază pe anumite teme. Este adevărat că eu nu descoperisem statutul de organizare şi funcționare al Academiei; ea era preconizată ca fiind premergătoare Facultății de teologie, dar superioară Seminarelor teologice – unde se fie primiți monahi din toate mănăstirile şi care să fie formați în duhul specific al vieții călugăreşti, anume: educație spirituală, trăire liturgică, cultură teologică, câteva limbi străine, deprinderi practice: tipografie, sculptură, pictură, agricultură etc., din care să se recruteze ulterior elemente pentru duhovnici, stareți şi ierarhi. Ei urmau să posede o cultură net superioară față de seminarişti, fapt ce le-ar fi creat un ascendent moral şi intelectual, când ar fi devenit studenți teologi.

În domeniul practic, voiam să înființez un sector care să cuprindă: o tipografie, pentru care făcusem comanda în Germania; atelier de turnătorie, unde să se confecționeze toate obiectele liturgice necesare cultului divin, în acest scop luasem legătura cu un centru din Sibiu, care avea disponibile utilajele respective; ateliere de pictură şi sculptură, fiind perioada când începuse construirea a numeroase biserici şi era nevoie de iconostase şi icoane. Superiorii n-au aprobat. Cred că aveau, dacă aveau! alte interesele, nu promovarea unui centru puternic economic şi cultural care să rivalizeze cu altele mai presus în ierarhie, dar nu în organizare şi producție.

Recent am recitit romanul „Călugărița” de Denis Diderot, teribil roman, alături de „Jacques fatalistul şi stăpânul său” şi „Nepotul lui Rameau”...m-am instruit, reinstruit, asupra secolului XVIII; aducerea în discuție a Mânăstirii Sâmbăta de sus îmi pare o reală inovație! din ce cauză au fost aduse călugărițe la Mănăstirea Bistrița?

Centrul Eparhial al Râmnicului, fără a calcula volumul de lucru, dificultățile întâmpinate în opera de restaurare a monumentului, precum şi proiectele preconizate, avea impresia că lucrările nu avansează suficient de rapid. Deşi, procentul de realizare era în medie pe an de 16%, fiind efectuate, după cum am precizat, cele mai grele operații. În 1992, constatând că lucrările au fost efectuate 80%, unele zone fiind deja locuibile, Prea Sfințitul Gherasim a hotărât să fie aduse aici călugărițe care să contribuie la finalizarea lucrărilor şi, împreună cu activitatea spirituală, să se angajeze în munca de restaurare şi conservare a obiectelor de patrimoniu bisericesc şi național. La data de 15 iunie 1992, mi s-a comunicat în scris de către Episcopia Râmnicului că îmi „încetează activitatea de diriginte de şantier al lucrărilor de restaurare desfăşurate în incinta sfintei Mănăstirii Bistrița, precum şi activitatea privind organizarea, îndrumarea şi coordonarea vieții administrative şi monahale la acest aşezământ”, semnează episcopul Gherasim şi consilierul economic pr. Gheorghe Neagoe. Totuşi, nu s-a realizat că Mănăstirea Bistrița a fost concepută ca o instituție multifuncțională, care impunea o conducere capabilă. Din această cauză, lucrările s-au împotmolit şi nu s-au mai finalizat restul de 20% nici în peste douăzeci de ani. Şi mă întreb: oare câte zeci de ani vor mai trece…?

Bun, în 1992, ați predat conducerea mânăstirii. Formidabil, ca şi mine, după două contacte importante cu Parisul şi Franfurctul pe Main, în 1992, am fost obligat să plec din fabrica pe care în mare parte o construisem eu...sau cel puțin ideile mele în domeniul proiectării asistate, pe care acum le fructifică un investitor din India... Eu am continuat în economia privată, construind instalații-brevete personale-pentru semnalizarea mobilă a străzii, a dirijării circulației rutiere! După ce ați predat conducerea Mănăstirii, Prea Cuvioşia Voastră cu ce v-ați ocupat?

După predarea conducerii, am trecut în funcția de preot slujitor al Mănăstirii; pe lângă slujbele oficiate zilnic la Sfântul Altar, predici, mărturisirea şi îndrumarea duhovnicească a credincioşilor, m-am consacrat scrisului. În 22 de ani, am scris şi tipărit 72 de cărți şi sute de articole. Am participat la diferite simpozioane, unde am susținut comunicări şi conferințe, aducând valoroase contribuții originale la clarificarea unor teme privind istoria bisericească şi națională. La 4 iulie 1998, am întâmpinat pe regele Mihai I al României, însoțit de regina Ana şi principesa Margareta, conduşi de episcopul Gherasim al Râmnicului. Cu această ocazie, am vorbit în fața distinşilor oaspeți, evocând unele amintiri din anul 1948, cum am recepționat noi elevii schimbarea regimului, şi prezentând relațiile Casei Regale cu Mănăstirea Bistrița, unde regele Carol II intenționa să construiască un palat regal pentru Mihai, moştenitorul tronului, aşa cum adeveresc documentele de arhivă. Înalții oaspeți au fost profund impresionați, iar principesa Margareta mi-a strâns mâna, zicând: „Părinte, toate cele relatate ne-au mers drept la inimă”.

Doamne, ce frumos, iată, istoria a dat mâna cu istoria! Cred că i-ați făcut cea mai frumoasă primire Regelui Mihai! Alții l-au alergat prin Europa, şi tot ei conduc. Care este stadiul actual al proiectelor culturale de la Mănăstirea Bistrița?

Din nefericire, proiectele culturale referitoare la Mănăstirea Bistrița au rămas la stadiul în care se aflau când am predat conducerea, în urmă cu peste 20 de ani, fiind ignorat total acest aspect al vieții mănăstireşti. În această privință, profesorul dr. Gheorghe Deaconu, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte şi Patrimoniu Național Vâlcea, scria în 2004: „Revenim la reuniunea din iunie 2001, menită să reactiveze, după aproape un deceniu de la încheierea şantierului, valoroasa inițiativă. Arhimandritul Veniamin Micle, fostul diriginte al şantierului şi specialistul cel mai autorizat în istoria Mănăstirii Bistrița, a trecut în revistă şi problematica proiectului, susținând necesitatea şi posibilitatea creării, la Bistrița, a unui centru de cultură medievală” (cf. Arhim. Veniamin Micle, *Şcoala mănăstirească de la Mănăstirea Bistrița în cultura Românească*, Râmnicu Vâlcea, 2004, p. 85). Au urmat alte întruniri de lucru, despre care acelaşi profesor afirma, că „fiecare reuniune din această suită a constituit, pentru arhimandritul Veniamin Micle, încă un prilej de a aduce noi şi elocvente argumente pentru susținerea proiectului… Dezbaterile au relevat că proiectul este realist şi realizabil, cu condiția ca materializarea lui să devină un obiectiv pe deplin asumat de forurile eclesiastice, culturale şi administrative ale județului Vâlcea şi să fie consistent sprijinit de Patriarhia Română şi Mitropolia Olteniei, de Ministerul Culturii şi Cultelor. Pledoaria arhimandritului Veniamin Micle pentru materializarea acestui proiect a îngemănat, de fiecare dată, competența cărturarului stăpân pe subiectul cercetat şi fervoarea călugărului împătimit de crezul înaintaşilor săi. În viziunea călugărului cărturar, aşezământul preconizat la Bistrița ar reactiva prestigiul cultual al vechii ctitorii a Craioveştilor, transformând-o într-un Athos românesc” (*Idem*, p. 91). Dar n-a fost să fie aşa!

27 01 14

Realizat de Petre CICHIRDAN

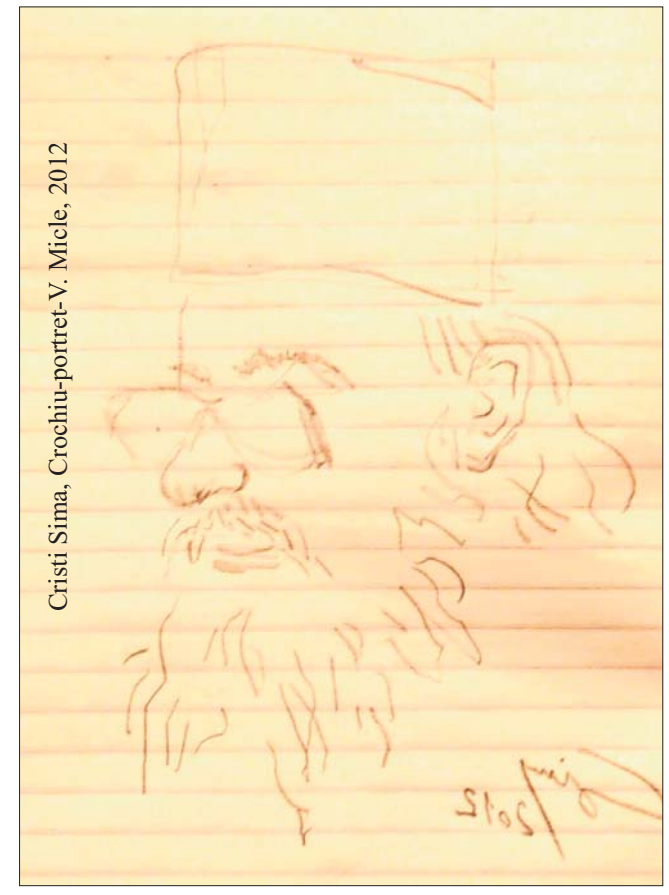
Cristi Sima, Crochiu-portret-V. Micle, 2012

ALEXANDRU HOREZEANU (18 ian. 1937-16 sept. 2013)

Un grup de prieteni s-au întrunit în fosta locuință a scriitorului Alexandru Horezeanu, la inițiativa preotului Nicolae State Burluşi, pentru a comemora personalitatea celui dispărut, care, astăzi, 18 ian. 2014 ar fi împlinit 77 de ani... Au dat curs invitației părintelui State: Ilie Fârtat, Marian Pătraşcu, Mariana Ştefan, Ion Soare, Ioan St Lazăr, Eugen Petrescu, Violeta Scrociob, Paul Stănişor, Dumitru Zamfira, Mioara Raica, alți prieteni din fostul anturaj al dispărutului...Au vorbit: preotul Nicolae State Burluşi, care a oficiat şi o scurtă slujbă, primarul Horezului-Ilie Fârtat, Mariana Ştefan şi Mioara Raica-interprete de muzică populară, şi alții...

Nicolae State Burluşi: ...Îl pomenim fiindcă astăzi ar fi împlinit 77 de ani şi tot astăzi se împlinesc trei luni de la trecerea în neființă; este, deci, un moment prielnic să facem o reuniune şi să ne aducem aminte de acest om care a pătimit mult dar ne-a lăsat zestre creația lui pe care noi trebuie să o ducem mai departe. Mai ales tinerii de astăzi trebuie să se înfrupte din creația sa. Horezeanu a avut o viață armonioasă, între viața laică şi religioasă...Acest lucru l-a ajutat foarte mult să treacă mai uşor peste greutățile pe care i le-a impus viața!... Acum, iată, ne aflăm sub imperiul harului eminescian, zilele trecute, participând cu toții, mai mult sau mai puțin, la manifestările ocazionate de Ziua Culturii Române, ziua marelui nostru poet, şi, Râmnicul trebuie felicitat pentru ce a făcut în aceste zile. Domnul Mihai Eminescu a fost pus în valoare, mi se pare mie, ca în nici un alt an! Eminescu rămâne pentru noi darul lui Dumnezeu, şi, cum spunea marele mitropolit Antonie, este „darul divin" al poporului român...Şi ca să continui cu Alexandru Horezeanu, acesta ne-a fost dăruit nouă tot de Dumnezeu, ca să ne lase acest testament literar pentru ca noi să-l ducem mai departe...

Ilie Fârtat: ...Vreau să vă mulțumesc că mi-ați dat această oportunitate şi să vă transmit anumite gânduri pe care le am şi să vedem ce putem face în memoria lui Alexandru Horezeanu...În primul rând modelul de viață, ne argumentează încă o dată valabilitatea proverbului nostru popular: „Nimeni nu este profet în satul lui" sau, că, „adevărata valoare se vede, se cunoaşte, după moarte"...O spun cu oarece tristețe pentru că Horezul, mulți ani, zece ani, nu l-a văzut pe Alexandru Horezeanu...Cred că a venit momentul, suntem datori să împlinim anumite lucruri!...În primul rând, la acest început de an trebuie să vă spun că a trecut de avizarea din Consiliul Local Horezu, de comisia de la Consiliul Județean, mai trebuie să vă dați şi dumneavostră avizul, ca urmaşi spirituali şi apropiați ai comemoratului, ca aşezământul cultural din Romanii de Sus , Căminul Cultural, să-i poarte numele! Rămâne ca în şedința din această lună, 29 ianuarie, să dăm hotărârea finală...urmează ca în câteva săptămâni după această dată să mergem cu toții la Romanii de Sus şi să montăm placa cu noua denumire a Căminului Cultural...Atunci vom hotărî ce este de făcut mai departe...Sunt şi eu în asentimentul domnului Soare, că, trebuie să tipărim ceea ce nu s-a tipărit...

Mariana Ştefan: ...Simt deosebita bucurie şi plăcere să fiu astăzi în casa cunoscutului şi regretatului scriitor Alexandru Horezeanu. L-am cunoscut cu peste douăzeci de ani în urmă, nu doar ca scriitor, ci şi ca om, pentru că uşa lui a fost deschisă zi de zi, ceas de ceas, clipă de clipă ...Această uşă, a acestei camere, în care dumnealui şi-a petrecut aproape toți aceşti ani de viață, cel puțin aceşti 20 de ani pe care eu îi ştiu, în fața unui calculator ca să ne lase nouă gânduri frumoase, în versuri, în proză şi cu bucuria de a prezenta urmaşilor noştri ceea ce dumnealui a purtat în gând în suflet de la mic la mare, de la mare la mic...Era omul care dădea valoare chiar şi acelui copil care plângea, noului născut, până la bătrân, nu conta, bogat, sărac, şi, de aceea, mulți i-au călcat pragul!...pentru că atunci când dai valoare unui om, acesta simte nevoia să vină şi altă dată. Am învățat acest lucru, să dau valoare şi unui câine de pe stradă!...Ne-a lăsat să înțelegem, că, psihologia omului este mult mai profundă când încerci să pătrunzi în sufletul omului indiferent cine este şi de unde vine, pentru că toți, poate, mergem în acelaşi loc...Am venit astăzi aici, în fața dumneavosastră, cu unul din cântecele pe care dumnealui m-a rugat de nenumărate ori să le pun pe muzică, pe o linie melodică...

Mărturisim că am fost şi noii impresionați de filmul lui Marcel Diaconu care s-a derulat între momentele vorbitorilor, că lumina a fost destul de slabă, motiv pentru care am filmat destul de greu diversele momente ale întrunirii. Pe arhiva video a Culturii Ars Mundi găsiți momentele cele mai semnificative: cuvântul primarului Ilie Fârtat, al părintelui Nicolae State, al Marianei Ştefan. De prisos să arătăm că secvențele sunt luate ad hoc, fără o minimă pregătire, ele păstrând valoarea originalului...Mă întreb ce-ar fi ieşit dacă lucrurile erau dinainte pregătite, dacă totul era înregistrat la luminile reflctoarelor. Asta este prieteni!...Cultura reală, locală, nu se află pe scenă.

06 02 14

petre cickirdan

A VENIT IISUS LA MINE

Alexandru HOREZEANU

A venit Iisus la mine
Să mă spele de păcat
Şi prin jertfă şi suspine
Mântuirea Sa mi-a dat.

A venit Iisus la mine
Întrupat în Duhul Sfânt
să aducă numai bine
Oamenilor pe pământ.

A venit Iisus la mine
Şi pe cruce răstignit
L-am urcat fără ruşine
l-am pătruns şi chinuit.

Şi prin marea Lui răbdare
M-a lăsat să fac ce vreau
Azi cerându-ți îndurare
Şi căință vreau să-ți dau.

A venit Iisus la mine
Ca un astru luminând
Eu lipsit de-nțelepciune
L-am băgat şi în mormânt.

A venit Iisusla mine
Cu gând bun înveşmântat
Şi-l ascult ca prin minune
Îl vrea sufletu-mpărat.

A venit Iisus la mine
Să mă spele de păcat
Şi prin jertfă şi suspine
Mântuirea Sa mi-a dat.

Voce şi compoziție: Mariana ŞTEFAN

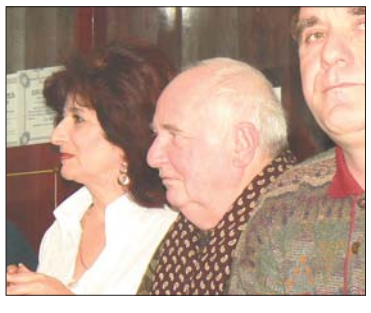

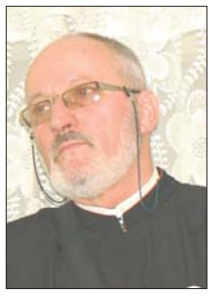

VIZIUNE CREŞTINĂ ŞI SPIRIT NEOTRADIȚIONALIST

(Note de lectură la volumul „NES(P)AȚIU" de Vasian MIRCESCU)

Aureliu GOCI

Poezia religioasă se identifică chiar cu începuturile poeziei româneşti (Dosoftei) şi se rescrie în formula modernității odată cu poezia lui Ion Heliade Rădulescu, cunoscând o nouă geneză prin poemele celor doi mari autori – Eminescu şi Macedonski – şi va ajunge la deplina eflorescență în perioada interbelică.

În această epocă strălucită (1918-1948) poezia rugăciunii, a credinței şi mântuirii va cunoaşte două polarizări, oarecum contrastante: pe de o parte, marea creație argheziană, a „credinciosului necredincios", a revoltei împotriva constrângerilor şi stereotipiilor sacerdotale, pe de alta – poietica de imensă adeziune sufletească şi emulație creştină cristalizată, experimentată şi generalizată de revista „Gândirea".

În prezent, se pot spune multe lucruri despre fenomenul poetic exprimând religiozitatea, care a devenit deosebit de activ, dacă ne gândim că a fost atâta vreme reprimat.

Despre Vasian Mircescu am numai informațiile pe care le oferă însăşi esența poeziei sale, dar conştientizez că este un autor matur, cu o impresionantă experiență textuală şi o cotidiană practică a scriiturii. Ca structură tipologică, poetul se dezvăluie ca un neotradiționalist iubitor şi practicant al versului clasic, deschis spre o amplă „corolă de lumini a lumii", care nuanțează tematica religioasă printr-o amprentă moralistă şi un sentiment naturist.

Tiparele clasice se substituie inventivității metaforice şi incantația, muzica interioară a strofelor poate să înlocuiască absența imaginilor metaforice, sugestive.

Sursele poeziei lui Vasian Mircescu se descoperă în biografia sa condensată şi în relațiile afective cu imediatitatea, cu familia, natura şi comunitatea – lucru care îl apropie de creația gingaşă a lui Şt. O. Iosif, după cum pasiunea pentru repetiții semnificante şi neologisme îl face tangențial creației lui George Topârceanu. Nu numai ritmurile cadențate, dar şi o retorică asumată

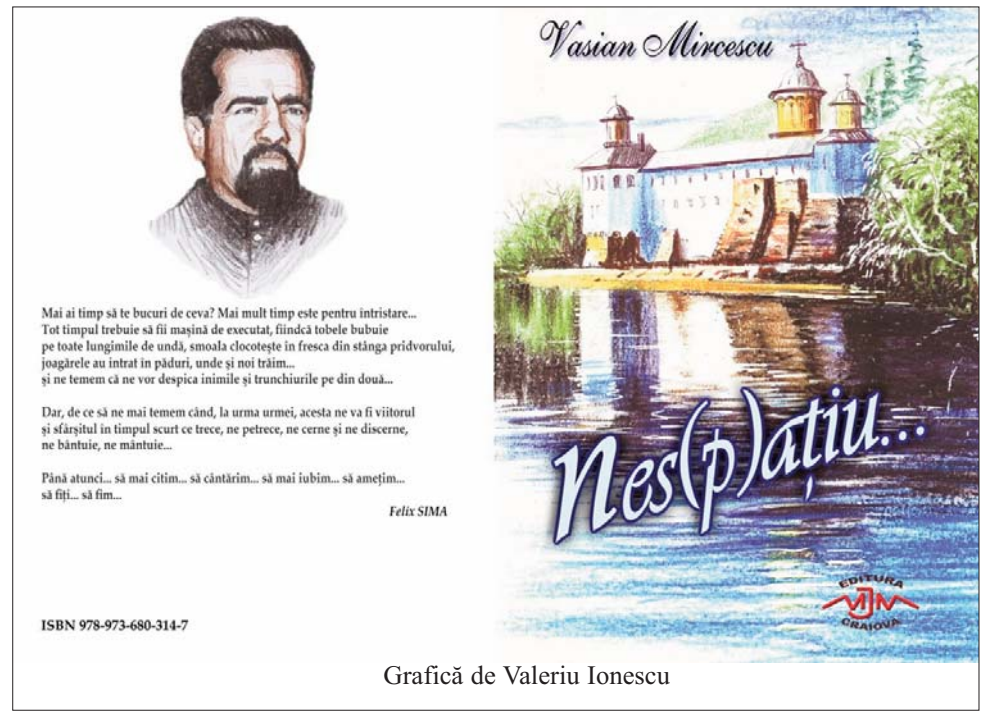

Grafică de Valeriu Ionescu

individualizează poeziile bine cizelate şi recitabile, precum această ultimă strofă cu valoare de „morala fabulei” din textul decupat dintr-o propoziție mai vastă - „...Arzând”: „Şi adăstând molatic, trecutul timp al vieții/ Spre ne-ncercate visuri, spre țelul cel sublim/ Din noaptea-ntunecoasă spre luciul dimineții/ Vom încerca temeinic să izbândim... să fim...”

O mențiune merită totodată şi poemul „Schimbarea la față”. De altfel, nu sunt puține poemele şi strofele deosebite, autosuficiente ca semnificație, reprezentând acele texte în care autorul reuşeşte să iasă din inerțiile amăgitoare ale versificației. Între poemele cu adevărat frumoase se numără „Zbor 2” sau „Stricta zidire” – care are un motto din Heidegger: „Desconsideră-te zilnic câte puțin, ca-n golul rămas în tine să intre Dumnezeu...”: „Suntem doar leşuri trecătoare pe pământ/ Şi ne purtăm amarnic păcatele prin ele/ Din tainica zidire nimic nu mai e sfânt / Nimic nu mai aspiră înspre stele // Şi cât de sistematic din suflete golim/ Harul divin ce mai persistă încă / Şi golul cel rămas cu patimi îl plinim/ Ca simpli trecători spre gheena cea adâncă// Ne sărăcim noi duhul, dar nu spre fericire/ Ca-n golul cel de sine să intre Dumnezeu / Îl umplem cu păcate, dar mai cu osebire/ Îi dăm pe zi ce trece grea tentă de ateu // Zidirea am stricat-o, pe cea dintâi şi-a doua / Am profanat Adamul, şi ce e şi mai rău, / L-am răstignit pe Domnul cu mari şi multe patimi / Mereu tot defăimând Prea Sfânt numele Său (...) // Ridică-ne, o Doamne, cu voia Ta cea Sfântă/ Suntem zidiri căzute, scoate-ne din noroi,/ Lumina readuce în suflete de stâncă / La Turma Ta cea mare adu pierdute oi”.

Şi acest poem putea să fie excepțional, dacă nu ar exista două sau trei cuvinte nepotrivite, rebarbative – ceea ce, din nefericire, se întâmplă şi în alte texte, cuvinte uşor eliminabile de altfel.

Autorul mizează şi pe ambiguitatea titlului – „Nes(p)ațiu” – care nu e un simplu joc de cuvinte, ci generează doi termeni negativi: nespațiu şi nesațiu, care prin asociere converg către o sintagmă de tipul *pasiune pentru o teritorialitate absentă*, sau altfel, un *dor pentru tărâmul celălalt* – simple supoziții, poate greşite.

Trebuie numaidecât nuanțat că autorul este un tradiționalist în sensul conceptului interbelic, şi nu ca actualii exponenți, care au devenit... ecologişti.

Ceea ce mi se pare original şi particularizant în poezia lui Vasian Mircescu este credința naturală, adâncă, emoția firească a unui suflet profund, nedeformat de o viziune intelectuală. Sunt convins că, după experiența acestui volum, autorul va avea o traiectorie ascensivă, înscriindu-se în categoria celor mai interesanți poeți români de azi.

ADRIAN SÂNGEORZAN - ÎN FAȚA „ANATOMIEI LUNII”

Constantin ZĂRNESCU

Dr. Adrian Sângeorzan este un autor cu o apreciabilă cultură poetică, întinzându-se peste întreaga sa producție literară: „Pe viu” (versuri, Ed. „Axa”, 2000), „Tatuaje pe marmură” (ediție bilingvă română-engleză, 2005), „Voci pe muche de cuțit” (poeme, împreună cu soția sa, scriitoarea Carmen Firan, 2006), „Over the lifeline – Peste linia vieții” (Ed. „Spuyten Duyvil”, New York, 2007), „Între două lumi-Povestirile unui doctor de femei” (proze memorialistice, Ed. „Scrisul Românesc”, 2007), „Circul din fața casei” (două ediții, „Curtea Veche”, 2007), „Vitali” (roman, „Curtea Veche”, două ediții, 2009), „Locul nimănui – o antologie de poezie americană contemporană” (Ed. „Cartea Românească”, 2009), „Umbre din est” (traducere din opera scriitorului american Rchard Milazzo) ş.a.

Volumul „Anatomia lunii – The Anathomy of Moon” (două ediții, „Scrisul Românesc”, 2010 şi 2013) reprezintă viziunea ironică, trans-modernă a unui temperament profund cultivat, în care sunt reevaluate proteicele simboluri ale Lunii, ca mit al (tuturor) civilizațiilor, într-o „disecție anatomică”, comparată, sugestivă, „manieristă”, aproape „leonardescă”.

Om deplin al culturii, cu o structură aventuroasă, de „emigrant”, trăind între „două lumi” – continente, Adrian Sângeorzan e, în acelaşi timp, un scriitor de formație ştiințifică, din generațiile afirmate după Revoluția din 1989; specialist în medicină generală (şi) ginecologică – „doctor de femei”, cum se autodefineşte, trăind, din 1990, la New-York, lansându-se într-o activitate cu totul prodigioasă, pilduitoare.

Adrian Sângeorzan şi Carmen Firan la ICR Tel Aviv, 2013

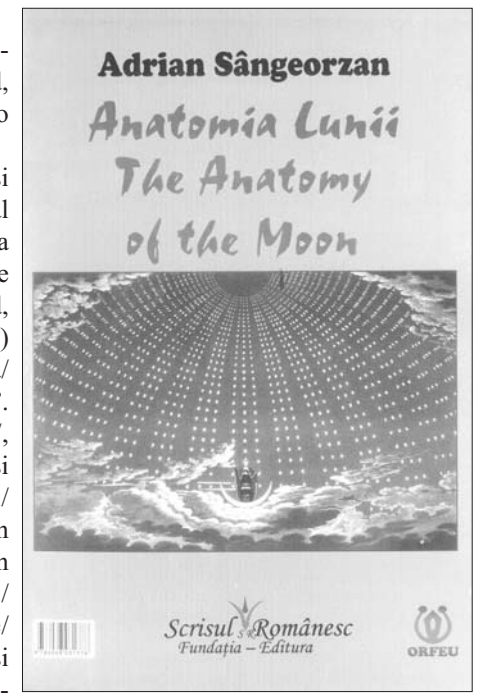

În Anatomia Lunii, astrul unic al Lumii şi al Feminității este vizualizat ca un central topos al veacului tocmai scurs XX; de la mitul copilului universal, care o zăreşte „agățată de o sfoară”, „coborând şi jucând, fantast”, până la Luna-martor a(l) suferințelor țăranilor – „ridicați noaptea/ duşi la Canal/ Nu la Calea Lactee!”. Martoră, apoi, „adevărului/ ascuns/, înlăuntrul unor păpuşi ruseşti”; dar martor şi la „dezrădăcinarea unuia dintre bunici/ Gavrilă/ din Năsăud/ ajuns la o fabrică din Cleveland,/ exact în vremea în care/ Lenin juca şah, la Zürich/ Cu Tristan Tzara,/ Păcălind Dadaismul/ Cu mutări şirete/ Plănuind să ne fure pământul...” Epoci şi „timpi” – ale Beathles-ilor şi Led-Zepelin-urilor, adolescenților „cu pantaloni trapez şi hipi-es,/ mutați pe scara blocurilor (...)”; pe urmă: „Globul/ privit prin ochiul lui Gagarin,/ Şi-al Americanilor,/ care păşeau, pe ea,/ Fără să ajungă la nici o concluzie./ De vină erau evreii/ care plecaseră în Palestina/ Şi saşii,/ care, după sute de ani/ Se-ntorceau/ acasă,/ Să-i învețe pe teutoni/ dialecte pierdute”.

Poemele din „Anatomia lunii – The Anathomy of Moon” nu au titluri; nu cunosc „goluri”, nici pauze, ci se succed într-un flux epopeic, în ritmul Astrului „Feminin” – flux şi reflux; şi între-vedem (auzim), aici, o înaltă realizare formală, apropiind poezia lui Adrian Sângeorzan de tainele Muzicii.

Politicul e abscons, ca sideful în aripile fluturelui: „Dumnezeu – ajuns duşman/ De clasă/...”, „Isus/ Membru de partid/ Cu cruce cu tot/...”, „Fiecare generație/ e trasă în țeapă/ De cea de dinaintea ei!... Viitorul – luminos e/ Numai pentru cei ce vor veni/ Coborând pe sfoara/ Lunii/ Mergând la biserică/ Doar de Înviere,/ făcându-şi cruce/ Cu limba/ Înaintea inciziei/ (...)/ Singura capelă în care să mă rog/ rămânând/ sala de operații.”

Criticii au afirmat despre creația lui Adrian Sângeorzan că are un „parcurs poetic, mitic-sorescian”; însă, este mai precis în discuție un original melanj, o îngemănare – între poezie şi ştiință, istoria, plină de cruzime/ şi relativismul ei politic, pacea; războaiele „neclare” şi „răul veacului”.

„Sunt parte/ Din marea lecție de anatomie/ (ne sugerează, trans-modern, vizionarul nostru poet, obligându-ne să ne gândim la disecțiile savantului Leonardo şi ale dr. Tulp, al lui Rembrandt): „Şi, într-o zi,/ Am hotărât/ Să plec,/ departe!... Căci se vânaseră/ toți bourii/ de pe stema Patriei!/ Sondele de petrol secaseră!/ Lanurile erau pârjolite./ Fântânile ni le otrăviserăm/ Singuri (...) Am încercat, atunci/ Să învăț limba/ păsărilor migratoare/ Şi zborul/ ca fața spre Lună/ Însă, Luna îşi schimbase/ şi ea/ Anatomia!... Glonțul/ tocit/ al Patriei/ Izbea pereții/ cu zgomot surd./ Simțeam cum se usucă/ Igrasia Comunismului./ Poți să mai crezi,/ în Revoluție? Când balerine şchioape/ dansează Lambada?.../ Până ce învingătorii învață/ Cum să recicleze o eră putredă?!...”.

Concepută ca o epopee, de către Adrian Sângeorzan, Anatomia Lunii are un singur personaj, precum Ulise, pe mările singurătății: Poetul însuşi. Verbul, crud-ironic mână valurile unui secol scurs şi plin de urmări tragice. Ne mai arată, oare, poeții, marii profeți şi bărbații politici calea? Mântuirea?... „De când sunt cetățean/ Nu mai vreau să votez!/ Mi-e teamă că votul meu/ Va fi neinspirat/ Şi va deveni exact acela/ care/ va schimba soarta Lumii (şi Lunii) (...) Să mai votăm/ Conducători?/ Care ne promit nemurirea/ şi mersul pe apă?... (...) Se pare că/ podul de piatră/ s-a dărâmat!/ A venit apa/ Şi l-a luat/ Şi nu mai suntem siguri!/ Că vom mai face altul,/ Pe râu, în jos!.../ Nici mai trainic,/ Şi nici mai frumos!”.

Grație unui eclatant melanj poetic, mitic şi ştiințific, dr. Adrian Sângeorzan nu şi-a rotunjit numai opera literară, ci a realizat o viziune morală, memorabilă, despre „ciclurile lunare şi poetice ale epocilor”. Cea mai importantă creație artistică a sa.

ARTELE ÎN ROMÂNIA MODERNĂ

UNIREA PRINCIPATELOR ALEXANDRU IOAN CUZA ŞI MIHAI EMINESCU

„Vor trece veacuri şi nu va exista român căruia să nu-i crape obrazul de ruşine de câte ori va răsfoi istoria neamului său la pagina lui 11 februarie şi stigmatizarea acelei negre felonii va răsări pururea în memoria generațiilor, precum în orice an răsare iarba lângă mormântul vândutului Domn” (*Timpu*l, 27 februarie 1882).

Domnia lui Cuza a fost una de „emancipare politică şi socială”, *urmând mo-delul apusean aldezvoltării instituționale* „ca o cerință impusă de modernizarea statului național român” („Timpul”, 15-27 februarie 1880, Opere XI), sublinierea, Zenovie Cârlugea, „Eminescu. Mitografii ale daco-românității”.

„Dacă actul de la 2 mai (1864-Reforma Agrară n.n) a fost o crimă, ea a fost francă, făcută cu brațele încrucişate. Actul de la 11 februarie, însă, participarea gardei palatului la răsturnarea Domnului, e o infamie şi o laşitate...” („Timpul”, 15-27 februarie 1880, Opere XI).

„Personalitatea fostului Domn răsare clară şi mare, cum a fost în adevăr” (ibid.)

„Dreaptă sau nedreaptă, bună sau rea, secularizarea s-a aplicat în toate țările Apusului european, față cu o biserică cu mult mai puternică decât cea grecească di n Constantinopol (...). Secularizarea a trecut în dreptul public al statelor” (ibid.)

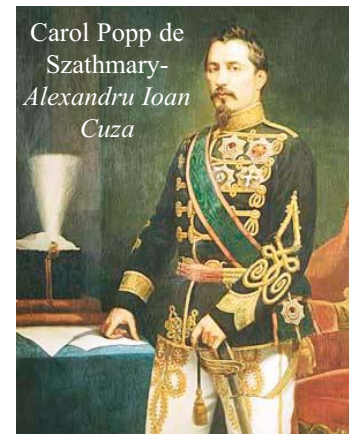

Carol Popp de Szathmary- *Alexandru Ioan Cuza*

„Cea mai constantă greşală a lui a fost pripa, răsărită don silă de temporizare (...), orbi am fi şi răi români dacă am tăgădui meritele lui” (ibid.).

„Domnia lui Cuza, cea mai însemnată de la fanarioți încoace, atât în bine, cât şi în rău (...). *Dacă partidele nu s-ar fi unit să-l detroneze în mod ruşinos pe vrednicul de amintire Alexandru Ioan Cuza* (...). Unirea Ardealului cu Ungaria nu se făcea” (Opere XII, p. 461 şi, sublinierile, Zenovie Cârlugea, « Eminescu. Mitografii ale daco-românității »).

Citările sunt date din „Eminescu. Mitografii ale daco-românității”, Zenovie Cârlugea, Ed. Scrisul românesc, Fundația-Editura, Craiova, 2011.

Scriitorii basarabeni care au sprijinit total Unirea au fost: B.P. Haşdeu, care la Iaşi, în 02 ianuarie 1858 scoate revista „România” ajutat de tatăl său, de la Hotin, Alexandru Hîjdeu, Alecu Russo, care în mai-iunie 1848 scrie „Prințipiile noastre pentru reformarea patriei reclamă unirea Principatului Moldovei cu Țara Românească”, Alecu Donici...

Despre Unire găsim idei la primii scriitori ai epocii moderne: Naum Râmniceanu, Eufrosin Poteca, Barbu Paris în 1822. Dinicu Golescu în 1826. George Barițiu îi scrie în 1844 lui Constantin Negruzzi: „Tăria şi puterea unui popor...stă în unirea națională”. C.A.Rosetti (1848) către munteni: „Uniți-vă cu noi frați de dincolo de Milcov”, iar Cezar Bolliac vorbeşte despre unire în 1853. Dimitrie Bolintineanu, Vasile Alecsandri, Nicolae Bălcescu, Costache Negri, George Sion sunt nume sonore care au influențat hotărâtor actul de la 24 ianuarie 1859.

Hai să dăm mână cu mână/ Cei cu inima română/ Să-nvâr-

*tim hora frăției/ Pe pământul României...*Alecsandri publică această strofă, din poezia "Hora Unirii", în 1856, aducând câteva noutăți mediatice: mesajul masonic (frăția), mesajul Revoluției de la 1848 (Unirea), istorica grafie a *României*…

UNIREA PRINCIPATELOR ŞI MUZICA

Unirea Principatelor, iată o variantă interesantă-posibilă a denumirii noului stat: Principatele Unite ale României, a venit ca o încununare a procesului revoluționar de la 1848, din Europa şi din cele trei principate româneşti: Țara Românească, Transilvania şi Moldova (sigur, prin Moldova înțelegem şi Basarabia întreagă şi cu Bucovina de nord, fiindcă, să nu uităm, în Bucovina de nord şi Transilvania de jos s-a manifestat cel mai puternic suflu revoluționar afirmat în istoria modernă a României.

În 1859, Basarabia istorică este redată Moldovei, deci, Principatelor Unite!...ce Moldovă şi Țară Românească! În 1878, România independentă, Regatul României, redă Rusiei, Basarabia istorică!

Despre ce a însemnat actul abdicării, consecințele lui, ne-a vorbit poetul Eminescu în scrierile sale gazetăreşti, ale timpului... Însă, una dintre cele mai proeminente personalități ale momentului, care a acționat pe tărâmul muzicii a fost fără îndoială Ciprian Porumbescu a cărui linie melodică a creațiilor sale corale dăinuie şi astăzi, nu numai la noi, dar şi la alte popoare!... În 1880, la Viena, Ciprian Porumbescu tipăreşte prima „Colecțiune de cântece sociale pentru studenții români" (lucrare unică pentru acel timp)…Ce este curios (bănuim numai), că, această „Colecțiune" nu cuprinde şi melodia cântecului „Deşteaptă-te române" pe versurile lui Andrei Mureşanu…Totuşi, linia melodică a imnului nostru național, atât de apropiată de a celorlalte marşuri corale semnate de Ciprian Porumbescu, toate de alură germanică, ne pune un semn de întrebare asupra autorului original, altul, decât Anton Pann. Credem, că, dacă Ciprian Porumbescu cunoştea această melodie ea ar fi fost înclusă în *Colecțiune*…

La o expoziție EREN din anii 80, la care au participat majoritatea statelor arabe, în standurile aceastora răsunau cântece cu aceeaşi linie melodică, porumbesciană, semn că cultura lor muzicală era puternic înfluențată de cultura română. Să ne mai lăudăm şi astăzi de iradieri de cultură de marcă pur românească…dacă avem cu ce! Mai spunem doar atâta, că, imnul Albaniei de astăzi este imnul nostru de ieri, « Pe-al nostru steag e scris unire » …Şi Albania, domnilor, după 1989, a luat-o puternic înaintea multor state, care, altădată, erau cu mult înaintea ei!...

UNIREA PRINCIPATELOR ŞI ARTELE PASTICE

Dacă în celelalte arte, literatura, muzica, putem vorbi de o naştere-renaştere odată cu crearea României moderne, care este dominantă, în alura timpului, şi astăzi, în cazul artelor plastice lucrurile stau tocmai invers. Nimic din ce este astăzi, nu a fost şi atunci. … Odată cu revoluțiile de la 1848 putem spune că se naşte arta plastică românească-cultă-în 1959, putând vorbi de o maturizare a ei, atât în Modova, cât şi în Țara Românească. Această evoluție, a artelor plastice, modernă, la vârfuri, durează până prin anii 50 (exceptând încercările moderniste născute după 1907), după care, cu puține excepții, ea se năruie aproape total…În această categorisire nu-i putem înscrie pe cei doi corifei ai artei sculpturii, Constantin Brâncuşi şi Constantin Lucaci, care, domină în arta mondială a secolului XX.

Unirea Principatelor Române, parafată la 24 ianuarie 1859, a fost elaborată şi recunoscută (ca operă), în idée, încă de la 1848, fiind pornită, practic, în 1856, atunci când are loc Congresul de pace de la Paris (în urma războiului Crimeii din 1853) şi când se hotărăşte consultarea populară, în cele două Principate, a viitoarei Uniri.

Pictura şi litografia sunt cele mai reprezentative, au caracter de document (predomină stilul academic, apar noanțele romantice); după 1859, locul lor, fiind preluat, în mare parte, de fotografie. Explicabil.

Dar să vedem o parte din cele mai evocatoare lucrări ale primilor noştri artişti plastici, care, prin lucrările lor, reuşesc să se situeze cu tehnica şi informația într-o transfigurație universală, evidențiind mişcarea naşterii națiunii unui popor:

- Theodor Aman, pictor, reprezentant al academimului românesc, cu tentă romantică în unele lucrări, uneori, simțindu-i influența impresionismului european…precum în tabloul "Privind în album". Lucrările cele mai reprezentative, privind Unirea, fiind: "Unirea Principatelor"- 1857, "Hora Unirii de la Craiova"-1857, "Votul de la 24 ianuarie-1859"-1861.

Referitor la reformele lui Cuza, de acelaşi autor, amintim: "Țăran cu căciula în mână"- 1875, "Adunați la mămăligă"-1876, "Vlad Țepeş şi turcii"-1862-1863 (o aluzie la vizita lui Cuza la Constantinopol…)

- Carol Popp de Szathmary, pictor, grafician, fotograf, execută lucrările: "Solemnitatea deschiderii Adunării Ad-Hoc din Țara Românească, litografie; "Alexandru Ioan Cuza", pictură, 1866.
- Constantin Lecca, pictor, "Înfrățirea moldovenilor şi a muntenilor"1860.

Restituiri importante, privind subiectul abordat, le constituie aparițiile tipografice ale cunoscutului om de cultură şi artă craiovean (se ştie, Craiova fiind leagănul Mişcării Revoluționare de la 1848, dar mai ales al înfăptuirii Micii Uniri -1859) Paul Rezeanu, "Craiova, Amintirile oraşului", Ed. Alma, Craiova, 2006, capitolul "Oameni care au fost…ne privesc din tablouri", dar mai ales "Pictori puțin cunoscuți", Ed. Alma, Craiova, 2009, unde găsim contribuțiile artistice ale pictorilor olteni, deosebite, la mişcarea paşoptistă şi unionistă din Valahia Mică…la cunoaşterea veritabilă a istoriei acelor timpuri, integral ca făcând parte din istoria mare, artistică, a acestei țări…

Mihail Lapatty (1816-1860), "unul din primii pictori români care a reuşit să expună la Saloanele oficiale de la Paris din anii 1857 şi 1858".

Petre Alexandrescu (1828-1899) despre care se ştie, pe lângă picturile lăsate moştenire, "că a fost apreciat, ca pictor şi ca om, de Mihail Kogălniceanu".

Costache Petrescu (1829-1910), autorul "celebrei acuarele Constituția din Bucureşti de la 11 iunie 1848"-iată, că la jumătatea sec XIX se putea gândi şi creea la Craiova mai bine decât la Bucureşti!, Isidor Sălăgeanu (1836-1887),

Mihail Dan (1836-1885) şi alții…

Simion PETRE

ŞTEFAN DUMITRESCU: „CARAGIALE SE PUPĂ CU STALIN"

O piesă care a luat premiul special al juriului la Festivalul de Teatru „Bogdan Amaru", Râmnicu Vâlcea, 2005, şi, scrisă de Ştefan Dumitrescu. Piesa are trei părți-cinci personaje şi este o frescă a istoriei dintotdeauna, dar şi recentă a poporului român, cel aşezat între Carpați şi Dunăre. El, poporul acesta a trebuit să facă față, permanent, goanei nebune a armatelor năvălitoare dinspre est spre vest, dinspre răsăritul lumii străvechi, şi înspre lumea civilizației oceanului. Sau, dacă nu năvăleau să treacă dintr-o parte în alta, atunci doreau să se înfrupte din roadele de aici, locuri despre care se spune şi astăzi, pe bună dreptate, în care curge laptele şi mierea...Ori, dacă, nu doreau chiar nimic din ce s-a spus mai sus, atunci năvăleau pur şi simplu să ia copii şi să pună paznici de-ai lor, aici! De aceea, urmele de locuire umană din aceste pământuri sunt atât de rare la vedere, şi atât de dese în inimi de păduri. Acest popor din Valahia Mare şi Valahia Mică a fost obligat să stea mai mult în codrii, decât între şesuri şi pe câmpii, să aibă case rudimentare pe care să le părăsească la nevoie, ascuzându-se de tătari, de turci, de austrieci şi...de ruşi! În consecință, scenele celor trei acte se petrec în pădure, acolo unde Mărin, Constandin, Dumitru, Gheorghe, Ioneacă, Drojdie stau de pază alături de un foişor din care, pe rând, urmăresc să vadă când se apropie duşmanul ca să anunțe populația din împrejurimi să vină să se ascundă în desişul în care străinul nu se încumetă să intre.

Păzesc şi beau țuică (asta este, şi Deceneu în timpul lui Burebista a interzis consumul de vin!)...Ce istorie ciudată-păcătoasă, să stai şi să hrăneşti tătari şi turci, nemți şi ruşi, şi când nu mai ai cu ce, să te ascunzi în păduri, să nu construieşti nimic, să construieşti doar bisericuțe din lemn, şi schituri, şi mânăstiri! Dar până când? Chiar, până când? ...Până când geniul popoarelor de la Răsărit, „Tătuca" Stalin, fără arme şi siluiri de popoare, din interior, cu „cozi de topor", reuşi ceea ce nu a reuşit nimeni! să ia tribut şi să stăpânească popoare chiar cu „cuceritori"din interior-aceste cozi de topor. Haraşo politika, drujba-secera şi ciocanul!...Nu, nu au venit turcii de astă dată (turcii au venit, au „cărat", şi au lăsat alte neamuri să administreze, ei însuşindu-şi numai haraciul, cadourile şi copiii)! De astă dată au venit tancurile lui Stalin, însuşi Stalin - Tătucă de popoare-însoțit de cozi de topor: Vasile şi Nicolae, dar şi de marele Caragiale, pe post de „consilier" al „Împăratului Roşu" şi pe probleme de „moft" şi „muftangiu" românesc... Şi, iată, aşa am enumerat şi personajele, am descris şi primă parte, importantă, din piesă!...În câteva pagini, o oră de citit-fără să notezi nimic (noi, de exemplu, am notat încă o oră şi ceva)-ni se descrie întreaga istorie de instalare a unui comunism primitiv în România. Ți se aşterne-descrie toată această istorie într-un cadru şi expresiv limbaj, care ne poartă cu mintea la delicatesa stilistică verbală din „Ucigaş fără simbrie", piesa lui Eugen Ionescu, scrisă la Londra, în 1957. Alți „Berengeri", alte „Coana Pipa", alte „Voci din popor" ne descriu artistic şi subtil descălecatul stalinismului în chiar inima poporului român şi, care, şi cu ajutorul „caragialismlui" românesc avea pentru cincizeci şi şase de ani să construiască noul stat de tip sovietic... „Aşa se bucură ei tovarăşe Stalin, că ați venit în mijlocul lor. În loc să aplaude cu mâinile, aplaudă cu dinții. (...) Ştiu doar să pună mâinile pe plug şi pe par" (Caragiale, „Caragiale se pupă cu Stalin"). „Clasa noastră țărănească, o clasă cum nu s-a văzut nicăieri" (Nicolae, op citată). „Nu sunteți voi cei mai ospitalieri" (Caragiale, op.citată)? Label(l)e poq(ue) este prima lecție de socialism-comunism. „Vă dăm diplome de trecere, vă facem cu liceu, şi cu Facultate" (Nicolae, op. citată. ...Vai, vai ce ruşine, pentru noi, cei de acuma-reali n.n)! „Cu cât vom da din gură mai mult, cu atât socialismul va fi mai luminos" (Vasile, op. citată).

Stalin ține un discurs patetic despre raportul boieri/ țărani, români/ tătari, turci, nemți-fascişti, bolşevismul, fiind singura alternativă pentru poporul nostru, cucerit prin ideologie, chiar înainte de război! Țăranii uită şi de băutură, când văd demonstrația Tătucului, care aduce în scenă, în fața lor, boierii ucişi şi târâți pe jos (şi nu aşa, sugestiv, ca la 1907!)! ...Stalin taie capetele boierilor pentru ca să le ia cu el, în Rusia, să le dea ruşilor, să se facă mai deştepți cu „mintea românilor de pe urmă" (Caragiale, op.citată).

Piesa lui Ştefan Dumitrescu pare să fie o ultimă comedie a poporului român, scrisă nu de Caragiale, ci chiar de acest popor, care, iată, se impune în istorie după Primul Război Mondial, prin „caragialism şi stalinism"!...Unde am ajuns de la originea daco-romană!...Urmează o scenă uluitoare pentru tot înțelesul piesei: în ultimul act intră în scenă „Calul Troian" (denumirea şi sublinierea noastră) al ruşilor! În cursul nopții înainte de culcare jumătate de țărani sunt omorâți şi atârnați de gigantul cal, cei care nu au vrut să semneze cooperativizarea, şi, alții, atârnați cu capul în jos, încă vii, sunt siluiți să intre în colhoz (cooperativă). Dacă acceptă cooperativizarea, cei care mai sunt în viață vor primi posturi de conducere în cooperativă şi primărie, în partid! Neavându-l pe Beria alături, ci pe Caragiale, pe Nicolae şi Vasile, Stalin îi dă pistulul personal lui Nicolae, ca să isprăvească cu cei în viață, să-i împuşte în cap. „Popoarele sunt de două feluri: unele care dispar, şi unele care fac pe altele să dispară...Dacă poporul ăsta nu dispare din cauza stalinismului, va dispărea din cauza caragialismului...Nu ştiu ce va fi, dar sigur, stalinismul şi caragialismul va cuceri lumea" (Stalin, op.citată)!

*

Date despre autorul piesei culese de pe Wikipedia din 11 01 14.

Ştefan Dumitrescu (n. 24 aprilie 1950, Valea Mare, judeţul Vâlcea) este scriitor român contemporan, publicând o operă impresionată ca volum, dar şi ca gen literar. A urmat Facultatea de Filosofie a Universităţii din Bucureşti în perioada 1969 - 1973. S-a remarcat deopotrivă ca poet, prozator, dramaturg, eseist, critic şi istoric literar, filozof şi analist politic. Scrierile sale au devenit foarte căutate şi citite mai ales după câştigarea unui concurs, 1992, care i-a dat dreptul de a continua romanul lui Marin Preda, *Delirul*, vol I. Prin publicarea volumui II, apărut în anul 2004, la Editura Fortuna, a fost atins apogeul stilului său literar, clasic. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România şi preşedinte al Asociaţiei „Biroul de Viitorologie Bucureşti". De asemenea, a obţinut diploma Revistei de Artă şi Cultură „Iosif Vulcan" din Australia.

(...)

Debutează ca poet sub pseudonim în revista *Ramuri*, la 17 ani, în anul 1967, pe când era elev de liceu, încurajat de poetul Miron Radu Paraschivescu, care-i spunea într-o scrisoare caldă, de încurajare: „Dacă vei merge pe drumul acesta, dragul meu, vei ajunge departe".

În octombrie 1969, debut consecutiv, cu poezie la radio Grozăveşti, este vorba de staţia de radio din Complexul de cămine studenţeşti de la Grozăveşti, şi la Radio Bucureşti.

1 ianuarie 1970 – Ana Blandiana îl publică poeziile în revista *Contemporanul* prezentându-l elogios la rubrica „Lira de aur".

În 1970 şi 1971 publică în revistele *Amfiteatrul*, *Luceafărul*, *România literară*, *Contemporanul* şi revista *Argeş*. Are momente poetice la Radio Bucureşti. Debutează apoi în revista *Contemporanul* în calitate de critic literar cu cronici, recenzii şi pastile literare făcute cărţilor pe care i le dădea pentru a le recenza criticul literar George Ivaşcu, mai târziu directorul revistei *Contemporanul*. Din anul 1971, Ana Blandiana îl prezintă pe Ştefan Dumitrescu, într-un mod fulminant, anunţând venirea în literatura română a unui mare scriitor...

(...)

Ştefan Dumitrescu

1973: *Nicolae Labiş, portret cosmogonic*, volum de poezie citit integral la prima şedinţă a Cenaclului Flacăra, 15 septembrie 1973;

1980: *Biografia unei revoluţii,* volum de reportaje;

1981: Piesa de teatru *Râsul* îi este jucată la Sala Majestic într-un spectacol-lectură memorabil de către un colectiv al Teatrului Giuleşti, în cadrul Cenaclului de Dramaturgie al Secţiei de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor. Obţine premiul Secţiei de dramaturgie a Uniunii Scriitorilor;

1982: *Cerul şi cârtiţa*, piesă de teatru pentru care obţine Premiul Naţional pentru dramaturgie originală;

1983: *Poeme din Valea Dunării*, Volum de poezie, Editura Litera;

1988: *Cât de frumoasă treci prin lume, femeie!*, piesă de teatru, revista Teatrul, nr. 8, 1988;

1992: *Dragostea ca o pasăre*, nuvelă publicată în Antologia prozatorilor români;

Totul despre evaluare, Editura Şcoala românească, tiraj restrâns, Tulcea;

1993: *Matca ancestrală,* volum de proză, Editura Inedit;

Fericirea care vine târziu, volum de proză, Editura Inedit;

1998: *Dicţionarul complet al dramaturgiei lui I.L. Caragiale,* Editura Conphis, Râmnicu Vâlcea;

1999: *Înţelepciunea lui Oedip,* piesă de teatru, apărută în Steaua Dobrogei;

2000: *Înaltele poeme*, Editura Conphis, Râmnicu Vâlcea;

Imnele Marii iubiri, volum de poezie, Editura Harvia;

Caragiale se pupă cu Stalin, volum de teatru, Editura Harvia;

Două piese cutremurătoare, volum de teatru, Editura Harvia;

2001: *Meşterul Manole, Urcuşul*, volum de teatru, Editura Harvia;

Gloria şi Măreţia martirului Ilie Ilaşcu sau Vino Basarabie acasă, volum de poezie, Editura Harvia;

2002: *Cartea orientării şi a Autoorientării şcolare şi profesionale şi în viaţă*, Editura Harvia;

Ţie ne rugăm, Doamne, volum de poezie religioasă şi psihoterapeutică, Editura Harvia;

Mihail Gorbaciov, cel mai mare om al secolului XX, unul dintre cei mai mari criminali ai omenirii,

Editura L.I.R., Iaşi;

2003: *Luceafărul, psihanaliza şi filozofia poemului*, Editura Criterion Publisching, Statele Unite ale Americii;

2004: *Delirul,* volumul II, continuare la volumul I, de Marin Preda. Editura Fortuna, Râmnicu Vâlcea;

2006: *Şi tu vei fi văzduh..,* Editura Criterion Publishing, Statele Unite ale Americii;

2007: *Şi tu vei fi văzduh*, Editura Anamarol, Bucureşti

Salvarea Civilizaţiei Umane, Editura Anamarol, Bucureşti;

Drumurile Vieţii, antologie de poezie, Editura Anamarol;

Brâncuşi, piesă de teatru apărută în revista Portal-Măiastra, Târgu Jiu, în revista electronică

Observatorul, în revista AGERO, precum şi în Epoca;

Pygmalion sau aripa frântă a ţipătului, piesă de teatru, Marele Premiu în cadrul Festivalului

Naţional de teatru Bogdan Amaru, Râmnicu Vâlcea;

Pygmalion sau aripa frântă a ţipătului, volum bilingv publicat în revista electronică Observatorul;

2012: *Şi tu vei fi văzduh*, varianta electronica in format .epub, editura on line www.CyberCay.com

F. M. Dostoievski s-a sinucis la Bucuresti, varianta electronica in format .epub, editura on line www.CyberCay.com;

pcikirdan

CITITORUL DE GAZETE

REMEMBER ADA GÂRŢOMAN

Constantin POENARU

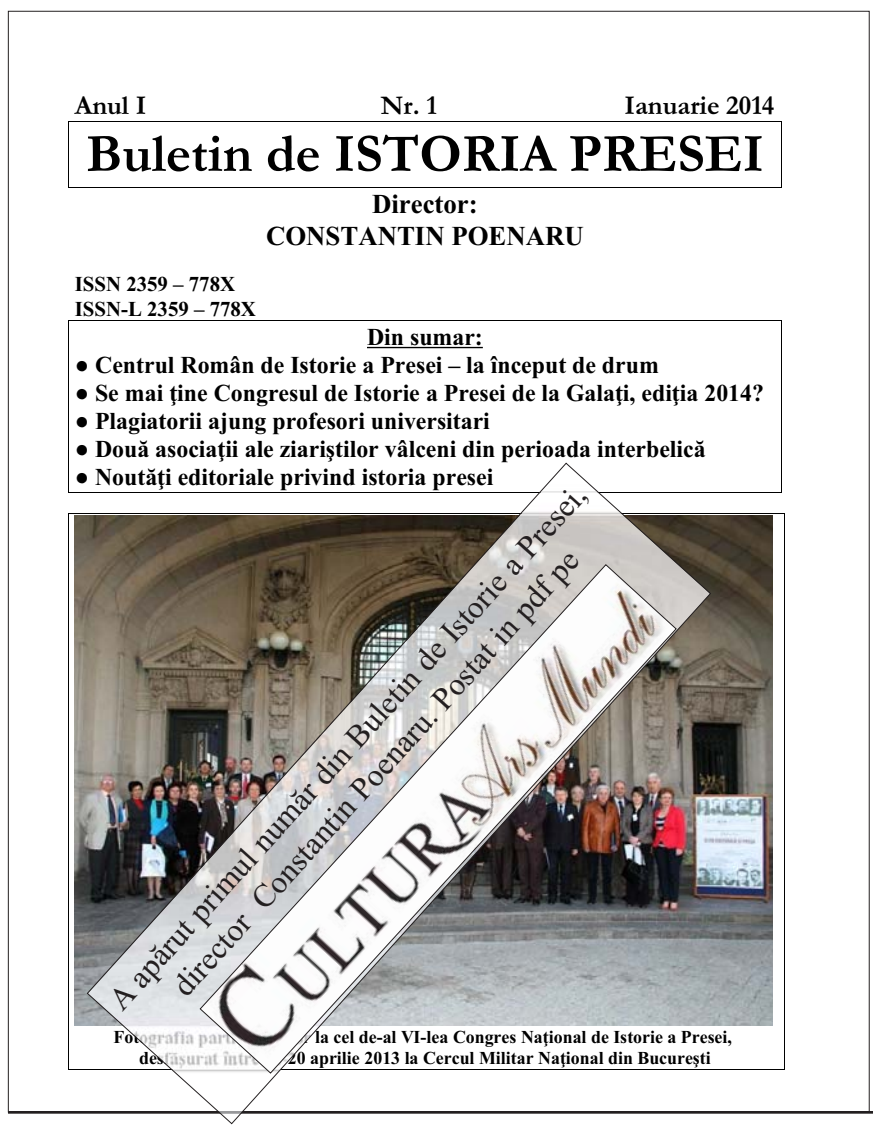

Anul I Nr. 1 Ianuarie 2014

Buletin de ISTORIA PRESEI

Director:
CONSTANTIN POENARU

ISSN 2359 – 778X
ISSN-L 2359 – 778X

Din sumar:
- Centrul Român de Istorie a Presei – la început de drum
- Se mai ţine Congresul de Istorie a Presei de la Galaţi, ediţia 2014?
- Plagiatorii ajung profesori universitari
- Două asociaţii ale ziariştilor vâlceni din perioada interbelică
- Noutăţi editoriale privind istoria presei

Fotografia pare[illegible] la cel de-al VI-lea Congres Naţional de Istorie a Presei, desfăşurat între[illegible] 20 aprilie 2013 la Cercul Militar Naţional din Bucureşti

Citesc în nu ştiu ce gazetă că vara aceasta actriţa Ada Gârţoman-Suhar ar fi împlinit 60 de ani, dacă o soartă tristă şi de neînţeles nu ar fi luat-o dintre noi la doar 54 de ani, în plină şi efervescentă activitate teatrală. Dar mai ştie, oare, cineva cine se ascunde sub acest nume de scenă?

Cred că sunt puţini aceia care îşi mai aduc aminte de Adriana Gârţoman, cum era strigată la catalog sfioasa şi fragila recitatoare de poezii din mai toate spectacolele anilor '70 din Râmnicul tinereţii noastre. Era "abonată" la premiile de interpretare pentru actorii amatori. Eu am reţinut-o nu doar pentru că lucram pe atunci ca redactor la secţia culturală a ziarului "Orizont" şi i-am remarcat imediat talentul şi sensibilitatea care o recomandau pentru o carieră actoricească, ci şi pentru că era sora mai mică a colegei mele de generaţie şi de cenacluri literare Oltea Gârţoman, ajunsă mai apoi realizator de emisiuni la TVR Cultural. Amândouă surorile au învăţat la fostul Liceu "Nicolae Bălcescu", actualul Colegiu "Alexandru Lahovari".

Născută la 30 iunie 1954, Adriana Gârţoman a ţinut parcă să ilustreze pas cu pas trăsăturile specifice zodiei Racului. Dotată cu şarm natural şi puternice abilităţi de comunicare, sinceră şi cu o inimă generoasă, plină de iubire şi aspiraţii înalte, răbdătoare şi ambiţioasă, a muncit din greu şi cu tenacitate pentru a-şi împlini visul de a deveni actriţă profesionistă. De aceea a absolvit destul de târziu, în 1984, Institutul de Teatru "Szentgyörgyi István" din Târgu-Mureş, secţia română, fiind colegă de promoţie, printer alţii, cu Carmen Enea, actriţă la Teatrul "Bacovia" din Bacău, Constantin Florea, actor la Teatrul "Ioan Slavici" din Arad, Eduard Marinescu şi Corneliu Marius Oltean, actori la Teatrul din Târgu-Mureş, ultimul manifestându-se şi ca regizor şi profesor universitar la Universitatea Teatrală din oraşul studenţiei lor.

Imediat după terminarea facultăţii a fost repartizată la Teatrul Naţional din Iaşi, dar directorul de atunci, Mircea Radu Iacoban, a trimis-o împreună cu alţi colegi de promoţie să pună bazele unui teatru profesionist la Suceava, unde nu va rămâne însă decât doi ani, căci proiectul va eşua din diverse motive. În anul 1986 se întoarce definitiv la Iaşi, devenind în scurtă vreme una dintre cele mai iubite şi apreciate actriţe ale vestitului Teatru "Vasile Alecsandri", pe scena căruia va debuta cu rolul "Ea" din piesa "Cerul instelat deasupra noastra", scrisă de Ecaterina Oproiu.

Aici se şi căsătoreşte cu pictorul şi profesorul universitar Liviu Suhar, fiind înscrisă pe afişele teatrale cu numele Ada Gârţoman-Suhar.

A fost remarcată la Gala recitalurilor dramatice ce a avut loc la Bacău, unde actriţa a obtinut premiul întâi. A jucat în numeroase şi diverse spectacole, dintre care aş aminti rolurile Maşei din "Adio studenţie" de Al. Vampilov, Domnişoara Julia din "Miss Julie" a lui Strindberg, Daria din "Inimă de câine" de Mihail Bulgakov sau Madame Pace din "Şase personaje în căutarea unui autor" de Luigi Pirandello, piesă preluată şi de Teatru TV, duminică 18 mai 2003, când actriţa ştia deja că fusese lovită de o boală incurabilă care avea să o răpună doi ani mai târziu, în 2005.

Cronicarii dramatici i-au scos mereu în evidenţă hărnicia, migala şi perfecţiunea detaliului cu care şi-a binecuvântat seară de seară meseria, punând suflet şi dăruindu-se până la sacrificiu Teatrului, pe care l-a iubit cu atâta patimă.

Actriţa Ada Gârţoman a avut un destin sinuos, cu totul aparte, s-a născut şi şi-a descoperit pasiunea pentru versurile rostite pe scenă la Rm. Vâlcea, a învăţat tainele actoriei la Târgu-Mureş, a cunoscut gloria scenei la Iaşi şi a fost înmormântată la Cluj. Mai ceva ca în unicul film în care a jucat "Călătorie la oraş" în regia lui Corneliu Porumboiu.

PE URMELE PERFORMANȚEI

Labor improbus omnia vincit
(Munca stăruitoare învinge totul)

Ilie GORJAN

M-am întâlnit deunăzi cu o veche cunoştinţă care m-a întrebat franc: Ce aţi făcut mă, voi militarii, de aveţi pensii aşa de mari? La data aceea nu citisem cartea lui Mircea Vladu, „Omul cu tichie" (Editura Academiei Forţelor Terestre, Sibiu, 2007), pentru că dacă aş fi citit-o, n-aş mai fi avut nevoie de niciun argument să-i demonstrez acelei persoane că pensiile militarilor (situate la un nivel mediu în raport cu alte categorii sociale) nu reflectă nici pe departe viaţa deosebit de dificilă, greutăţile şi privaţiunile la care sunt supuşi aceştia de-a lungul întregii lor cariere militare.

Cartea lui Mircea Vladu se constituie într-o pledoarie de suflet pentru militarii armatei române, aici concret fiind vorba de cei din arma geniu, componentă a forţelor terestre ale României, o armă sensibilă unde, vorba autorului, poţi greşi doar o singură dată, întrucât a doua oară nu mai are cine greşi, deoarece greşeala respectivă are ca efect, în mod sigur, pierderea vieţii celui care nu e atent.

Mircea Vladu reuşeşte să creeze un roman autobiografic diacronic, având ca personaj principal pe Niţă cu devenirea lui socială şi profesională de la naştere şi până la ocuparea funcţiei de comandant al Academiei Forţelor Terestre de la Sibiu. Un roman-fluviu, scris într-un ritm alert aşa cum a fost şi viaţa personajului principal, un roman al cărui stil direct, simplu, pe înţelesul tuturor, te cucereşte de la prima filă şi te determină să nu mai ai stare până când nu ajungi la ultima pagină, dovedind că nu întâmplător se spune că atunci când dai de o carte bună, n-o mai laşi din mână.

Pentru orice comandant de subunitate sau de unitate, cartea „Omul cu tichie" este un veritabil îndreptar de management militar, din economia ei desprinzându-se forme şi metode concrete de management al structurilor organizaţionale din domeniul militar, arma geniu în cazul de faţă, forme şi metode pe care Mircea Vladu le-a aplicat cu succes în îndeplinirea atribuţiilor funcţionale specifice posturilor de conducere în care a fost încadrat de la absolvirea şcolii de ofiţeri până la funcţia de comandant al Şcolii de aplicaţie „Panait Donici" din Râmnicu Vâlcea.

Cartea este, totodată, un îndreptar educativ, Niţă, personajul central, căutând să descopere şi să aplice măsuri eficiente de influenţare în bine a conduitei subordonaţilor săi din subunităţile şi unităţile pe care le-a condus, începând cu plutonul şi terminând cu unitatea militară, autorul evidenţiind cu lux de amănunte zbuciumul, trăirile, frământările şi uneori frustările lui Niţă în gestionarea situaţiilor conflictuale cu care s-a confruntat, unul dintre cazurile cele mai complexe fiind cel al sublocotenentului Voiculeţ, un personaj inedit, în opinia mea, în literatura cu specific militar.

Iese în evidenţă pasiunea pe care o dovedeşte autorul în descrierea frumuseţii fără egal a ţinutului natal şi a judeţului de baştină, Vâlcea, (la care achiesez întrutotul ca locuitor al aceluiaşi ţinut) şi observarea, cu spiritul unui scriitor militar de talent, a principalelor obiceiuri din mediul rural: naşterea, botezul, căsătoria, înmormântarea etc., pe care le analizează cu fineţea unui Marin Preda sau Zaharia Stancu, nelipsind aproape niciun amănunt tradiţional în derularea acestor evenimente importante din viaţa omului.

Pe măsură ce lecturam cartea, parcă vedeam într-o oglindă propria-mi viaţă, propria-mi carieră militară, similitudinile fiind mai mult decât evidente: naşterea în mediul rural, şcoala militară, comanda unor subunităţi şi unităţi, Academia militară, cursurile de perfecţionare, doctoratul, familia cu doi copii (băiat şi fată), mutările dintr-o garnizoană într-alta, confruntările cu invidia şi răutăţile unor colegi de muncă sau şefi, accederea în diferite funcţii de conducere doar pe bază de muncă, efort susţinut şi seriozitate şi nu pe relaţii sus-puse, şi altele.

Unui „clasic" în viaţă, care a afirmat cu nonşalanţă că militarii n-au făcut altceva decât să se „lupte cu bateriile de vin prin restaurante", i-aş recomanda să citească această carte şi va constata cu surprindere (pentru el) că într-adevăr viaţa unui militar este o luptă continuă şi grea cu vicisitudinile vieţii, cu un mediu cazon extrem de dur, luptă la capătul căreia poţi ieşi învingător sau învins, şi mă bucură faptul că din această luptă Mircea Vladu (întruchipat de personajul Niţă) a ieşit mereu învingător, mereu deasupra evenimentelor, totdeauna satisfăcut de rodul muncii şi efortului său (efort trecând uneori peste limitele normalului).

Am remarcat ambiţia şi perseverenţa autorului în însuşirea cunoştinţelor necesare îndeplinirii atribuţiilor funcţionale, de a învăţa continuu (aplicând parcă principiul lui Socrate „ştiu că nu ştiu nimic"), de a-şi face datoria cu maximum de conştiinciozitate la locul de muncă, spiritul altruist în a-şi ajuta

colegii şi subordonaţii şi, mai ales, în a nu face rău nimănui, cu toate că viaţa l-a pus în nenumărate rânduri în situaţii mai mult decât delicate, când o „dulce" răzbunare i-ar fi stat poate la îndemână.

Dragostea şi respectul neţărmurite faţă de dascălii care l-au învăţat carte şi au contribuit la devenirea sa socială şi profesională, un pronunţat spirit patriotic, raţional nu deşănţat, grija deosebită faţă de familie, părinţi şi descendenţi (Bretonel şi Handrabulea, părinţii săi, sunt alte personaje pitoreşti ale cărţii), corectitudinea în relaţiile cu subordonaţii, sunt tot atâtea însuşiri ale autorului pe care cartea le evidenţiază din plin în întreg conţinutul ei.

Aş remarca faptul că Niţă e un fel de Ilie Moromete (sigur de o altă factură psihică şi profesională şi pe un alt plan istoric) deoarece frământările şi zbuciumul lui în diferite ipostaze ale vieţii militare nu sunt cu nimic mai prejos şi seamănă izbitor de mult cu cele ale personajului moromeţian ilustrat cu atâta măiestrie de Marin Preda, mai ales că Mircea Vladu chiar afirmă în câteva rânduri: Încotro mergem noi, domnule Niţă?, parafrazând cuvintele: Niculae, încotro mergem noi, domnule? rostite de Ilie Moromete în finalul romanului atât de celebru în literatura română.

Mircea Vladu mi-a dat şi mie şi altor cititori de-ai săi speranţa că vom afla cu ce probleme se va confrunta în noua funcţie de comandant al instituţiei militare de învăţământ superior de la Sibiu, fapt care mă îndreptăţeşte să aştept cu nerăbdare apariţia celui de-al patrulea volum al acestei cărţi. Şi închei ca şi autorul: Doamne ajută!

TREI VETERANI DE RĂZBOI ŞI DE… VIAŢĂ

Marian PĂTRAŞCU

I

Există pe globul pământesc locuri în care oamenii care trăiesc acolo ating vârste impresionante. Aproape toate aceste locuri sunt zone muntoase, nepoluate, unde apa, aerul şi hrana au calităţi deosebite care, alături de cumpătare şi efortul fizic zilnic pentru câştigarea existenţei, asigură locuitorilor o viaţă îndelungată. Un astfel de loc credem că este şi Ţara Loviştei. Din Câinenii Mici până în Poiana Perişanilor şi din Râu Vadului până la Obârşia Lotrului, de-a lungul timpului, au trăit numeroşi oameni care au depăşit 95 de ani de viaţă, uneori chiar şi un secol. Rândurile care urmează vrem a se constitui într-un omagiu adus unor veterani de război dar, în acelaşi timp, şi de… viaţă din satul Grebleşti, comuna Câineni, judeţul Vâlcea. Aceştia sunt Constantin Sporiş, Dumitru Teodorescu şi Ion Mandea, ale căror biografii sunt deosebit de interesante.

Constantin (Dinu) Sporiş, zis şi Mesia (în Grebleşti, din cauza frecvenţei mari a unor nume de familie, mulţi locuitori cu acelaşi nume nici nu mai sunt rude, deşi cândva au avut un strămoş comun, identificarea lor făcându-se prin atribuirea de porecle), ar fi împlinit pe 11 ianuarie 2014 impresionanta vârstă de 105 ani! Din păcate, a trecut la cele veşnice chiar în noaptea de Crăciun 2013. A fost un om mic de statură, dar vânjos şi iute până la peste 100 de ani. S-a născut şi a crescut în vârful Teişului, o înălţime semeaţă situată în sud-estul satului Grebleşti, pe malul stâng al râului Boia. Acolo, părinţii lui îşi aveau gospodăria, înconjurată de un teren destul de mare, şi trăiau din creşterea animalelor şi din cultivarea pământului. Tatăl lui, Dumitru Sporiş, a căzut la datorie în Primul Război Mondial, fiind caporalul despre care C. T. Stoika vorbeşte cu atâta căldură în jurnalul său (C. T. Stoika, *Însemnări din zilele de luptă*, Ed. Militară, Bucureşti, 1977, pag. 159-160; M. Pătraşcu şi N. Daneş, *Monografia comunei Câineni, judeţul Vâlcea*, Ed. Fortuna, Râmnicu Vâlcea, 2008, pag. 75). S-a căsătorit la începutul anilor '30 şi şi-a făcut gospodăria în sat, pe Uliţa Dosului (sau Uliţa Arinilor), cea care urcă până în Muchie de unde devine Plaiu Mare care duce în Munţii Coţi. Drumul Plaiu Mare (îl numim astfel pentru că el urmează creasta, cu unele abateri – desigur, şi trece prin mai multe locuri, fiecare cu denumirea lui) a fost amenajat până la Apa Cumpenită (2012-2013) de către Obştea de Moşneni Grebleşti (preşedinte – ec. George Frântu) şi Obştea de Moşneni Budislavu-Sterminoasa (preşedinte – col. rez. Ion Frântu), devenind în scurtă vreme traseul preferat al turiştilor amatori de curse enduro.

Nea Dinu Mesia, cum obişnuiam să-i spunem, a participat la cel de-Al Doilea Război Mondial pe toată perioada desfăşurării lui, făcând parte dintr-o companie care, la constituire, era formată din 300 de soldaţi din care au mai supravieţuit doar 70. Pe front, a avut norocul să fie bucătar, deşi nici el nu a fost ferit de pericolul morţii (odată, o bombă lansată dintr-un avion sovietic a explodat la doar câţiva metri de locul unde se afla, îngropându-l sub o movilă de pământ, dar fără a fi rănit). A avut şapte copii, patru născuţi înainte de război şi trei după. Azi mai trăiesc cei născuţi după război. Când Mihai, cel mai mic dintre copii (este *leat* cu subsemnatul, în 2014 va împlini 61 de ani) s-a căsătorit, i-a lăsat lui gospodăria din sat şi el, împreună cu soţia, s-au mutat acolo unde se născuse, adică în vârful Teişului, unde a demolat casa părintească din bârne şi a refăcut-o din zid (piatră şi cărămidă). Soţia i-a murit în 1975; a fost singura femeie pe care a iubit-o în toată viaţa lui. Ultima schimbare de buletin şi-a făcut-o în 1971. A trăit acolo, în Teiş, crescând animale – avea vaci, oi, capre, câte un porc pentru fiecare Crăciun, păsări. Nu cobora în sat decât duminica şi în sărbători pentru a merge la biserică, era un om foarte credincios. Drumul din vârful Teişului până în sat şi înapoi îl făcea de obicei pe jos, doar când îmbătrânise şi, chiar şi atunci, doar când era vreme rea mergea călare. În vârful Teişului a trăit până la 98 de ani, fiind coborât în sat mai mult cu forţa de către copii, cărora le era greu să urce zilnic acolo ca să vadă ce mai face; altfel, el ar fi dorit tare mult să-şi încheie viaţa acolo, sus, pentru a fi mai aproape de cer… Schimbarea asta a fost un şoc pentru el, pierzându-şi brusc cheful de viaţă. Dimineaţa, primul lucru pe care îl făcea era să-şi arunce privirea în vârful Teişului şi să lăcrimeze la gândul că niciodată nu va mai putea ajunge acolo… A murit precum a trăit, liniştit şi împăcat cu sine şi cu cei din jur, doar câteva zile a zăcut la pat.

În primăvara anului în care a împlinit 103 ani, o echipă de filmare de la Televiziunea Kanal D a poposit în Grebleşti pentru a-i lua un interviu. Reporterii aceia erau convinşi că vor găsi un bătrân neputincios zăcând la pat. Nu mică le-a fost mirarea când l-au găsit stând la soare pe *blană* (adică bancă), în faţa casei. Aceasta a şi fost, de altfel, imaginea cu care începea filmul documentar dedicat lui Dinu Mesia. În cursul interviului, a dat dovadă de o uimitoare luciditate, întrebările tinerei reportere neavând nevoie să fie puse de două ori, deşi auzul bătrânului Mesia slăbise. La un moment dat, reportera l-a întrebat cum se simte iar el i-a răspuns: *Dacă nu m-ar durea şal'le* (sic!)*, aş fi ca o pasăre!* A ţinut să-i arate şi ei locul unde a trăit cea mai mare parte din viaţă – vârful Teişului... La final, reportera l-a întrebat: *Moşule, dacă longevitatea se ia, sper s-o am şi eu de la dumneavoastră!* Nea Dinu Mesia i-a răspuns râzând: *Să-ţ' ajute Dumnezău şî Maica Domnuli! Să-ţ' ajute!* (sic, sic!). Iar după câteva momente de gândire, a continuat: *Da', nu crez! Nu crez să măi trăiască lumea atâta cât am trăit eu… Nu crez!* (sic, sic!). Dumnezeu să-l ierte şi să-l odihnească în pace! (Cei curioşi să-l vadă pe Constantin Sporiş în acel interviu pot accesa pe You Tube link-ul http://www.youtube.com/watch?v=vnRBwt8xGPE).

În 2007, directorul Şcolii Gimnaziale Grebleşti, Iulian Cazacu, i-a rugat pe veteranii de război Dumitru Teodorescu şi Ion Mandea să-şi scrie autobiografiile. La serbarea şcolară prilejuită de Ziua Naţională din acel an, cei doi veterani au fost oma-

giați într-un cadru festiv şi li s-a acordat câte o diplomă de recunoştință, frumos concepută. Diplomele au în centru harta României Mari cu regiunile istorice colorate diferit. Deasupra şi sub hartă, pe câte un sector de cerc, este scris *1 Decembrie 1918* şi respectiv – *Ziua Națională a României.* Deasupra primului înscris, în centru, este steagul României. În colțul din dreapta sus este fotografia celui omagiat, iar în stânga este scris următorul text: *Cu stimă şi recunoştință, eroului nostru, veteranul de război, domnul …… , cu ocazia zilei de 1decembrie 2007*. În fine, pe manşeta de jos a diplomelor este scris: *ŞCOALA GREBLEŞTI, învățător Iulian Cazacu şi elevii săi.* Atunci, Iulian Cazacu nu ştia că şi Constantin Sporiş fusese pe front…(Urmează în numărul viitor-episodul II)

ARS

CONSTANTIN BRÂNCUŞI ŞI DIMITRIE GEROTA

Gheorghe MĂMULARU

Între sculptorul Constantin Brâncuşi şi profesorul Dimitrie Gerota au existat strânse relații în prima jumătate a secolului XX. C. Brâncuşi s-a născut în ziua de 19 februarie 1876 în satul Hobița, comuna Peştişani, județul Gorj. Înainte de a urma şcoala de meserii şi de arte frumoase, a fost ucenic la o boiangerie din Târgu Jiu, băiat de prăvălie la Slatina, funcționând apoi pentru o „procopseală" la birtul fraților Spirtaru, din Piața Gării din Craiova, şi, apoi, angajat la magazinul de mărfuri şi coloniale a lui Ioan Zamfirescu de pe strada Madona Dudu. În 1894 s-a înscris la Şcoala de Meserii din Craiova. În 1895, a devenit bursier intern al acestei şcoli. A fost admis la specialitatea sculptură. În anul şcolar 1894 -1895 a promovat primii doi ani de studii, iar în ultimii trei ani este calificat „întâiul". În vacanța de vară a anului 1897 face o călătorie la Viena unde se angajează la o fabrică de prelucrare artistică a lemnului pentru mobilier, după care revine la Craiova şi termină cursurile de cinci ani, „cu mare succes", în iunie 1898. Unii istoriografi „presupun" că la Craiova l-a cunoscut Brâncuşi pe tânărul medic Gerota, înainte de a-i fi profesor la Şcoala de Belle Arte. Medicul acesta l-ar fi îndrumat să vină la Bucureşti.

În toamna anului 1898 a dat examenul de admitere la Şcoala de Belle Arte din Bucureşti. A reuşit primul. Printre profesorii pe care i-a avut a fost şi doctorul Dimitrie Gerota. Acesta s-a născut la 17 iunie 1867 în Craiova. A urmat şcoala primară şi Liceul la Craiova pe care le termină în 1886. La 16 octombrie 1886 se înscrie la Facultatea de Medicină pe care o termină la 16 iunie 1892. La 10 octombrie 1897 a fost numit profesor de anatomie la Şcoala de Belle Arte din Bucureşti unde a funcționat până la 17 februarie 1914. În anii 1900-1902 dr. D. Gerota conduce şi îndrumă pe C. Brâncuşi să realizeze statuia écorche'ului. Écorché'ul este o sculptură cu caracter instructiv reprezentând un om (sau un animal) înfățişat fără piele, care serveşte la cunoaşterea musculaturii corpului uman.

Începând cu anul 1904, sculptorul Brâncuşi a primit la Paris, mai mulți ani, un ajutor lunar de 25 lei-aur- de la D Gerota. În anul 1906, la Expoziția generală comună din Parcul Filaretului, din Bucureşti, dr. Gerota expune "écorché'ul" lui Brâncuşi. În ziua de 29 iunie 1913 dr. D. Gerota este numit profesor titular la catedra II de Anatomie topografică şi chirurgie. La 3 martie 1939 încetează din viață la 72 de ani.

Revenind acum la C. Brâncuşi, elev la Şcoala de Belle Arte din Bucureşti; în cei patru ani de studii (1898-1902) el a realizat mai multe lucrări: bustul lui Gh Chițu, Vitellius, capul lui Laocoon, George Gorjan (1902), generalul dr. Carol Darie (1903) şi Écorché'ul (1900-1902). La realizarea écorché'ului un rol important l-a avut profesorul D. Gerota. C. Brâncuşi a făcut minuțioase studii de miologie şi osteologie pe cadavre sub îndrumarea prof. dr. D. Gerota. Aserțiunea că écorché'ul a fost executat după natură de Gerota şi Brâncuşi, în 1902, nu corespunde realității.

Écorché'ul a fost lucrat după statuia lui Antinous ce se află la Muzeul Capitolin din Roma. În anul 1865 Teodor Aman a comandat un mulaj după această statuie pe care l-a depus la Şcoala de Belle Arte din Bucureşti. La această statuie Brâncuşi a lucrat aproape 2 ani (1900-1902). După terminare, statuia a fost expusă mai târziu la Ateneul Român în perioada decembrie 1902 - iunie 1903. C Brâncuşi a mărturisit că a executat patru exemplare. A mai existat un exemplar original care a intrat în posesia profesorului D. Gerota şi păstrat în muzeul de anatomie. Dar cine a fost acest Antinous?

Antinous a fost un sclav al împăratului Hadrian (117-138), grec de origine pe care l-a întâlnit în Bithynia Văzându-l, împăratul a rămas uimit de frumusețea lui. L-a luat ca un fel de paj, nutriind pentru el o afecțiune amoroasă. În anul 130 împăratul a făcut o plimbare pe Nil cu soția sa, Sabina, şi cu Antinous. În această croazieră Antinous s-a înecat în Nil; avea doar 18 ani. A fost o mare durere sufletească pentru împărat. În numele lui, Hadrian a ridicat un templu pe malul Nilului şi a făcut mai multe statui ale lui Antinous.

Prof. dr. D. Gerota a fost cel care l-a sprijinit cel mai mult pe Brâncuşi. I-a fost chiar şi prieten până la sfârşitul vieții. La 16 martie 1957, Brâncuşi a încetat din viață la Paris în vârstă de 81 de ani.

CONCERT SURPRIZĂ LA FILARMONICĂ

Luni 13 ianuarie 2014, ora 19
Sala "Lahovari"
Orchestra simfonică a Filarmonicii
Dirijor: Matei Corvin
În program:
Johann Pachelbel - Canon and Gigue
Pietro Mascagni - Intermezzo from Cavalleria Rusticana
Joaquin Turina - La oracion del torero
Jacques Offenbach - Orfeu in infern
Igor Stravinsky - Pulcinella

Un program anunțat „Concert de Anul Nou", dar, credem noi, o surpriză, atât de evocatoare pentru ceea ce s-a întâmplat în perioada asta scurtă, care s-a scurs de la sfârşitul şi începutul anilor, de mare tristețe pentru întreaga lume şi poporul sud african, dar şi pentru poporul israelian: dispariția celor două personalități de calibru mondial, Nelson Mandela (d. 13 decembrie 2013) şi Ariel Sharon (d.11 ianuarie 2014)...încât, cu cât înaintam în timpul concertului, ne ziceam în sine: iată, Matei Corvin închină acest concert lui Nelson Mandela...De ce? pentru că tristețea-durerea şi bucuria alternează în acest concert de la Filarmonică... Ori această tistețe şi bucurie este specifică africanilor, atunci când cineva părăseşte această lume şi sufletul său se îndreaptă fericit înspre Dumnezeu! Un program care împacă cele două stări sufleteşti şi care opune tristeții şi melanconiei din „Intermezzo" de Pietro Mascagni, pe „Orfeu în infern" de Offenbach. Toată lumea înainte de concert, dar şi după, remarca acest program curios care în fapt cripta starea poetică-filozofică cuprinzătoare de ambele stări generate de această existență trecătoare, şi durere, a lumii. Vorbeam cu instrumentiştii, înainte de concert, şi ei erau neâncrezători în forțele lor, îngroziți mai ales de „Pulcinella" lui Stravinski... de timpul destul de scurt de pregătire!

În fapt, concertul a ieşit foarte bine, şi orchestra, concentrându-se, şi dirijorul, insuflând încredere, aceste lucruri-stări fiind de bun augur pentru întreaga stagiune a Filarmonicii, care, iată, păşeşte cu dreptul în noul an!...Am ascultat la început „Canon and Gigue" de Johann Pachelbel (1653-1706), o lucrare pentru orchestră de coarde şi clavecin-un concerto grosso din barocul de aur, o piesă pe care creatorul de program, însuşi Matei Corvin, a ales-o în deschiderea înspre acest templu al umanității, care în muzică se deschide prin epoca barocului. Demnă treaptă înspre glorificarea omului. În această incursiune muzicală era nevoie de o primă treaptă, simbolică, înspre slăvirea omului Mandela...Sfâşietoare această pagină din Cavalleria Rusticană, Intermezzo, în care omul secolului XXI-plânge! plânge în nimicnicia sa față de cum alți oameni, aleşi ai soartei, ajung să glorifice destinul! Iubirea de viață şi de oameni este o îndatorire indiscutabilă! Această iubire există, mai ales, chiar, la cei care îşi riscă viața în fața nevinovatului şi necruțătorului taur...Toreadorul care se roagă să învingă, să trăiască. Din moment ce se roagă înseamnă că-i este frică...Frica de multe ori, însă, alimentează curajul. Şi iată că piesa numărul trei din concert este tocmai „La oracion torero" de Joaquin Turina, un compozitor spaniol care se afirmă în secolul XX şi care în lucrarea sa evocă această rugăciune a omului plin de curaj, căruia nu trebuie „să-i tremure mâna" ... Dar soarta, ea soarta opune mereu binele şi răul...iar națiile cele mai aproape de arhaic se înveselesc când le mor eroii... Este o victorie a vieții împotriva morții acest opus de Jacques Offenbach, „Orfeu în infern", lucrare pe care Matei Corvin şi orchestra simfonică au executat-o excepțional. Spectatorii au strigat bravo, sărind în picioare. Dar mai apoi, când pe scenă s-a interpretat „Pulcinella", scrisă de marele Igor Stravinski, oamenii şi-au dat seama nu se poate trăi fără baroc, fără clasicism, fără iubirea de construcție, de ordine şi armonie, de pace de libertate şi egalitate în viață...aşa cum nu se poate trăi fără trecut! Frumos mesajul românului nostru, dirijor în Africa de Sud, care pune în slujba artei modul de trăire, şi existență în viață, a marilor eroi pentru drepturile popoarelor, la viață!...fără tam tam şi fără mascaradă!

*

Matei Corvin: Bună seara şi La Mulți Ani pentru 2014; sunt la Râmnicu Vâlcea şi tocmai am dirijat primul concert al anului cu Filarmonica din Râmnicu Vâlcea, la care sunt colaborator de zece ani...Primul concert l-am dirijat în 2004...Nu am venit regulat, însă, în ultimii trei ani am fost de fiecare dată chiar în ianuarie...Programul a fost foarte variat, cu dificultățile lui;...binențeles, la un moment dat se atinge sublimul în cadrul Intermezzo din Cavaleria Rusticană, care este foarte frumos, un fel de doină, foarte tristă, care ne aduce aminte de persoanele iubite care, poate, nu mai sunt. Este vorba aici de mari personalități, ale omenirii, care nu mai sunt. În acelaşi timp am ales şi o piesă de Turina, pentru corzi, „La oracion del torero" care de fapt este rugăciunea unui toreador! ...este o piesă formidabilă, în care acesta se duce la biserică pentru a se ruga înainte de coridă...El vrea să fie adulat, ovaționat, dar în acelaşi timp este îngrijorat să nu pățească ceva, să moară. Este o confruntare tot timpul de dansuri spaniole şi muzică impresionistă-Turina a studiat la Paris şi a fost influențat de impresioniști. Piesa se termină cu o rugăciune extraordinară, ca o devoțiune supremă către Cel de Sus...Apoi am ales să închei programul cu Stravinski, cu Pulcinella, o lucrare care s-a făcut acum mult timp la Râmnicu Vâlcea. Este o lucrare virtuoză, în care fiecare instrumentist este important şi are opartitură dificilă. Face parte din perioada neoclasică a lui Stravinski, care, după ca a experimentat totul cu „Sărbătoarea Primăverii" şi cu „Pasărea de foc"...s-a reîntors la clasicism! Spunea, că, scriind Pulcinella, şi-a regăsit rădăcinile... Este o lucrare extraordinară! Şi în toată situația asta, atât de dificilă (la propriu şi la figurat n.n) ca în seara asta, am ales Offenbach, Uvertura „Orfeu în infern, care i-a scos în relief pe instrumentiştii-momentele lor- de la vioară, violoncel, clarinet, oboi şi care se termină cu celebrul „Can Can"...A fost un concert deosebit de interesant şi, cred că publicului i-a plăcut diversitatea programului... Eu, mereu mă simt bine la Râmnicu Vâlcea şi vreau la acest început de an să urez tuturor vâlcenilor „La Mulți Ani", un an bun cu bucurii şi realizări...

s-p cickirdan

MUNDI

Om liber, jurnalist, poet, artist plastic, manager cultural din Râmnicu Vâlcea

Petre Cichirdan: "Sistemul economico-financiar românesc este complet greşit şi fals"

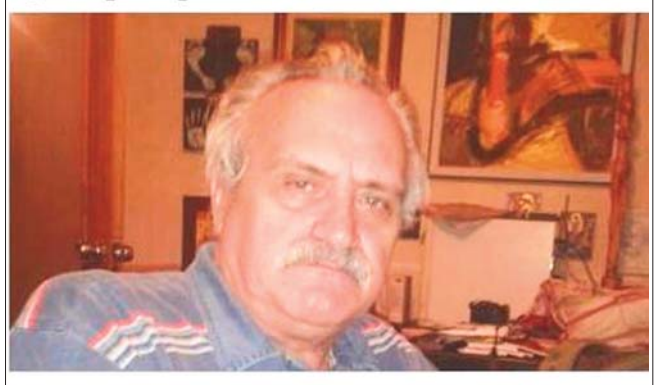

Petre Cichirdan din Râmnicu Vâlcea este un manager cultural de factură enciclopedică, un neobosit luptător pentru diverse cauze ale societății civile.

Comentarii: 18
Accesări: 1687

Ion Longin Popescu
Publicat Sâmbătă, 09 noiembrie 2013

Inginer programator specializat la fosta uzină bucureşteană IMGB, în 1976-1977, inginer tehnolog programator APT la Uzina de Avioane Craiova, specialist în informatică aplicată, inginer proiectant în domeniul hidraulic, jurnalist, poet, critic muzical, pictor de succes şi sculptor... cibernetic, premiat la nivel național în anii '80 pentru "Sculptură cibernetică" şi "Sisteme de prelucrare spațială în 3D", ucenic în anii '70 al maestrului Constantin Lucaci; inventator cu 50 de brevete de invenții şi inovații, membru fondator al Societății Inventatorilor din România; editor de carte şi de publicații, economist şi întreprinzător privat din primele zile ale anului 1990, producător de soft tipizat în "microprocesoare-postprocesoare" etc. etc., Petre Cichirdan din Râmnicu Vâlcea este un manager cultural de factură enciclopedică, un neobosit luptător pentru diverse cauze ale societății civile. Ca producător şi propriu om de afaceri, pe lângă proiectele editoriale şi publicistice, deține mai multe licențe proprii în semaforizarea mobilă; a produs piese auto şi instalații de semaforizare urbană şi pentru reabilitare drumuri naționale; a avizat la nivel național programele de trafic în reabilitarea drumurilor naționale; este expert tehnic în domeniul tehnologiilor construcțiilor de maşini. Cu un astfel de CV, Cichirdan a fost ales în consiliul director al Forumului Cultural al Râmnicului. Conduce, editează şi tipăreşte următoarele reviste: „Povestea Vorbii 21", „Forum", „Cultura vâlceană", „Seniorii", „Cenaclul Artelor 21" şi „Mirajul Oltului". Personalitate nonconformistă, Cichirdan este „un om liber, afirmat pe cont propriu" (M. Sporiş), interesat de mersul societății şi gata să judece cu asprime şi, în acelaşi timp, cu iubire, țara, în evoluția ei din ultimii 24 de ani. Pentru el, provincialismul este o virtute, întru totul superioară suficienței şi aroganței „capitaliştilor" bucureşteni. Când vă poartă dumul la salina din Ocnele Mari, nu uitați să vă opriți în fața superbului grup statuar închinat foştilor deținuți politici, chiar pe locul unde teribila închisoare comunistă s-a scufundat în 1965. Este una dintre lucrările premiate de AFDPR, datorată sculptorului Petre Cichirdan.

„Încă din 1982, Vâlcea devenise capitala tehnologică a României"

Sunteți un militant pentru dezvoltare locală şi regională. Ce ar putea să facă Râmnicul pentru viitor? Mai poate sta el pe harta țării, ştiind ce a construit după 1970 şi ce a distrus după 1990?

Dacă s-ar schimba sistemul impozitării forței de muncă, Vâlcea ar putea trăi o mie de ani fericită doar din exploatarea înțeleaptă a căii ferate care leagă Transilvania de Valahia, Râmnicul de Curtea de Argeş. Fantastic triunghi: Râmnicu Vâlcea, Sibiu, Curtea de Argeş! Dacă ar fi exploatată pe calea ferată această relație, forța de muncă, toată, a Râmnicului, nu ar ajunge ca să gestioneze transportul de marfă. Colateral, şi pe cel de pasageri. Dirijată cum trebuie, CFR Marfă ar aduce regiunii noastre mii de locuri de muncă. Dacă nu facem nici un demers în această direcție este marea noastră crimă, chiar împotriva... noastră! Rampa CFR Râureni ar trebui să devină interfața de transport marfă a vagoanelor şi a platformelor de cale ferată, care să translateze TIR-urile pe ruta Vâlcea - Sibiu, Vâlcea - Curtea de Argeş - Piteşti. Bineînțeles, în acest proiect, infrastructura CFR pe aceste direcții trebuie refăcută, reparată, electrificată şi organizată ca o mare entitate economică, având un unic comandant la bord: la început, proiectantul şef, şi mai apoi, tot acesta, devenind exploatatorul proiectului său... Valea Oltului şi împrejurimile ei din această zonă, Vâlcea şi Argeşul de sub munte, ar deveni cele mai căutate locuri din lume pentru curățenie, rentabilitate, civilizație, pentru tot ce-i mai frumos şi mai bun; cu asemenea apă şi vegetație putem să ne impunem punctul de vedere la nivel european, pentru o producție unicat în alimentație! Privită din elicopter, această zonă pare a fi Raiul pe Pământ. Dacă vrem şi acceptăm, în acest Rai am putea să renaştem şi să visăm din nou la viață! Să nu uităm: încă din 1982, Vâlcea devenise capitala tehnologică a României, iar în vecina Craiovă, la fabrica de avioane, unde am realizat primele programe şi microprocesoare-postprocesoare, se vorbea de un „Microsoft oltean".

INTERVIU DIN COTIDIANUL.RO

09 noimebrie 2013

Ion Longin POPESCU

„Astăzi nu mai există clasă muncitoare în România"

Cum apreciați evoluția societății româneşti din ultimii 24 de ani? Ce am avut şi ce am pierdut ca români?

Am avut o clasă muncitoare născută peste noapte din țărănime. Clasă bine plătită, astfel că eu, ca inginer la fabrica de avioane din Craiova, am făcut într-o zi cerere să lucrez ca muncitor. Nu mi s-a aprobat sub pretextul că eram „prea calificat". După 1989, am pierdut această clasă, am pierdut cea mai mare parte dintre muncitorii şi fabricile în care aceştia lucrau. Astăzi, aproape că nu mai există clasă muncitoare. La fosta întreprindere hidraulică din Râmnicu Vâlcea, unde am lucrat zece ani, au mai rămas astăzi 200 de muncitori din 3.000 şi o producție care nu mai este la vedere. Până în 1989, am avut 94% din producție numai la export; umplusem Europa de cilindri şi de acumulatoare pneumo-hidraulice, şi încă altele. O altă valoare fundamentală pierdută este contabilitatea aceea simplă, primară, dar sănătoasă, logică. La o rubrică erau intrările (materiale, materii prime), iar la cealaltă, marfa pentru vânzare, marfa şi banii, cum s-ar spune. După ce plăteai toate datoriile, rămânea profitul curat, fabrica era sănătoasă.

Îmi e greu să evit o întrebare legată de un faimos combinat vâlcean, „Oltchim". De ce credeți că a ajuns în situația cunoscută?

Din cauza contabilității şi nu numai, a extinderii ei peste puteri. După ce s-a adoptat contabilitatea franceză Ciel, s-a ajuns la situații aberante: în fiecare an, combinatul avea circa 200 de milioane de dolari datorii, dar figura că are profit! În plus, compartimentul contabil era enorm…În contabilitatea asta, franceză, poți să ai datorii cu carul şi, în acelaşi timp, să ai profit. Eu nu pot să-mi explic aşa ceva! Parcă aud încă în urechi cum striga un director din industria republicană, în anii 80: „dați-mi un contabil şef bun, şi fac minuni"! …oribil, nu? Domnule, contabilitatea este pentru economie ca aritmetica pentru matematică, păi ce facultate îți trebuie pentru studiul aritmeticii! ..asta ca să amintesc de un slogan de dupăRevoluție în care se scanda „sus economiştii şi jos imginerii"! Ce să mai spunem că personalul TESA era îndesat şi încasa prime peste prime, iar directorii, să nu mai vorbim… Ajungeau şi la muncitori ceva firimituri, dar procesul era viciat din pornire. Cum vine asta? Eu am două milioane de lei în buzunar, dar cheltuiesc liniştit trei... Păi, e clar că sunt bou! şi uite, că pe boul ăsta, nu-l paşte nimic. De douăzeci şi doi de ani jucăm-judecăm în plane paralele, chiar perpendiculare…Costuri, obligații-dări, diferite pentru firme, diferite pentru populație, altele pentru firmă mică, pentru firmă mare, firmă bugetară! Chiar aşa, cum sunt şi sistemele de pensii şi salarizare, care au legi unice, dar funcționează după legi diferențiate! Nu mai şti cine de unde ia şi unde dă.După 1989, finanța, judecata banului a rămas aceeaşi. Nu veni tu cu un sistem contabil străin complicat, „să facem viața ca lumea", că se alege praful… A înnebunit lumea, domnule! Au dispărut registrele de intrări şi ieşiri. O altă plagă este creşterea personalului angajat la stat. Trei sferturi din populație. A fost cea mai mare păcăleală, o mare crimă. În timp ce unitățile producătoare cădeau sau erau desființate, personalul TESA al oraşului creştea ca balaurul din poveste. În administrație, în regii, la casele de pensii, la fisc, la ministere, la prefecturi, la atâtea agenții. O formă de răzbunare pe comunism, s-a spus! o mare prostie… Să ții minte asta. Iată: el îşi face salariul cât mai mare, dând impozitul tot de acolo. Ia de la buget, să spunem, 30 de milioane. Cât este impozitul? Tot atât. Dar cine plăteşte acest impozit? Tot statul. Ia dintr-un buzunar şi pune în altul. Păcăleală patentată. Venitul național scade sub zero. Iar dacă mai faci şi datorii la alții, poți răspunde şi singur ce se întâmplă… Pe când eu, în firma mea particulară, în economia reală, trebuie să aduc bani adevărați, luați din realitate, la fisc. Când am pus un salariu de opt milioane, păi… mama mă-sii, trebuie să mă duc să plătesc nouă milioane! Ceea ce nu se mai poate. Uită-te ce fac firmele străine: ia, mă, zece milioane, că restul îți plătesc la negru, nu intră la vechime. Ce să faci? Accepți, că altfel te dă afară. De aia spun: bugetul statului întotdeauna va fi pe minus, pe lipsă, fiindcă nu reflectă realitatea. Impozitarul nu este corect, sunt prea mari diferențe între contribuabili…

„De ce spuneți, măi, primari şi măi, miniştri, că n-avem bani?"

O realitate cu care convieţuim în epoca postdecembristă sunt banii europeni. Mulți, puțini, sunt destule miliarde care au intrat gratis în țară. Cum comentați?

Domnule, nu există bani pe degeaba în lume, să mă lăsați cu fondurile europene care vin „moka". Statul are banii lui, mai şi împrumută, dar are bani. Din cauza celor care au spus că n-are, ne-a lovit o altă patimă: goana după capitalul străin. Partidele politice, au prins a se lamenta: aoleu, dacă nu vin nemții sau americanii, cu banii lor şi cu priceperea lor, suntem pierduți. Hai să le vindem fabricile, proprietățile, de cele mai multe ori, pe nimic. Cumpără cetățeanul străin uzinele Republica, le închide şi le vinde la fier vechi cu zeci de milioane de dolari, deşi plătise pe tot ansamblul doar câteva zeci de mii. Păi, mă, române din guvern, nu mai bine dezmembrai sau modernizai tu uzinele acelea şi apoi încasai zecile de milioane? Tu, Românie, care ai investit atâta în forța de muncă, peste 50 de ani, ajungând să califici divizii de tineri pe an, de ce vrei capital străin? Nici o țară n-a făcut aşa ceva… De ce spuneți, măi, primari şi măi, miniştri, că n-avem bani? Toată lumea ştie că statul român a avut şi are bani…la costurile ăstea scăzute cu forța de muncă! În 1990 n-am avut nici o datorie străină şi SRL-urile erau înființate încă din 1986. Ați liberalizat prețurile la mărfuri, la bere, la pantaloni, la asfalt, la carne şi la tot ce vrei. De ce n-ați liberalizat şi costul forței de muncă simple şi supercalificate? De

ce n-ați liberalizat şi salariile, să le faceți umane, acceptabile? Ştiu răspunsul: ca să vină capitalul străin. Altminteri, cu salarii comparabile cu cele din Europa, nu mai vin investitorii… Mă faceți să râd. Unde ne aflăm? Totul e praf şi mizerie, şi munca este o ruşine!...Auzi, capitalism după socialism!

Oamenii de afaceri se plâng, printre altele, de birocrația sufocantă din România ultimelor două decenii. Cum vă împăcați cu acest flagel?

Într-adevăr, sistemul economico-financiar românesc este complet greşit şi fals. Am simțit acest lucru pe propria-mi piele, în ultimii 24 de ani. De regulă, activitatea birocratică trăieşte numai dacă există şi o activitate de producție. Or, noi n-o mai avem pe asta din urmă. În acest caz, birocrația financiar-contabilă a devenit o plagă la vedere pe obrazul României. Aveam un singur ghişeu în Râmnicu Vâlcea, în 1993, unde raportam treburile mele. Acum avem şapte palate! Pentru fiecare activitate câte unul. Pentru şomaj, pentru sănătate, pentru taxe locale, pentru protecția muncii. Ce se întâmplă în țara asta? Timp de 24 de ani dărâmăm fabricile şi construim anexe administrative-locale? Salarii, salarii, salarii… Salariu la salariu. Mulți au câte trei-patru salarii… Nici nababii petrolului nu trăiesc ca unii politicieni de la noi, ca aşa-zisa elită națională. Ăştia au spart lumea! Numai poporul român e de vină; el a acceptat să se desființeze economia şi să crească uniunile de creație şi de stat degeaba pe banii statului… Domnuu…, nu poți, domnule, să ai filarmonică şi teatru şi facultăți de artă în fiecare târg, dacă n-ai după ce să te odihneşti... Dacă nu mai munceşti fizic, dar nici intelectual, dacă nu creezi nimic, la ce bun „odihna" prin artă şi cultură? Ce faci, domnule, cu copiii ăştia, pentru ce-i pregăteşti în atâtea universități? Ştiu ei să dea de mâncare nației?

„Cine te-a pus să desființezi armata, NATO ?... Las-o, nene, mai uşor!"

Dintre multele gafe şi neîmpliniri postdecembriste, vă rog să numiți încă una.

Desființarea armatei. Măgăria vine de la clasa politică. Cum să laşi la vatră un ofițer de 47 de ani, să-i dai cinsprezece salarii, să-l faci general şi să-i dai o pensie de 100 de milioane pe lună? Fiindcă ai desființat armata?... Dar cine te-a pus s-o desființezi? NATO?... Las-o, nene, mai uşor! Trimite-l, domnule, acasă, cum m-ai trimis pe mine. Şi el are o meserie, nu s-a născut cu tresele pe umăr. Orice ofițer ştie să facă şi altceva. Pentru ce, domnule, ăia, în 1965, ştiau ce să facă cu oamenii, iar ăştia, de azi, vin şi se scuză: aşa a zis NATO, aşa a zis Europa, aşa a zis FMI? Desființați armata şi dați-le pensii mari! Păi de unde să le plăteşti, măi, nenicule, măi!? Tu ai stricat echilibrul! N-ai cum să le plăteşti, decât dacă-ți dă ăla care ți-a ordonat, dacă ți-a ordonat...

Realizat Ion POPESCU LONGIN

FOLOSITORI ÎN TIMP DE PACE, INDISPENSABILI ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ !!!

Foto: Sorin Pancu

Sorin PANCU

Aşa aş dori să încep descrierea intervenției geniştilor vâlceni în zona de sud a jud. Vâlcea...

Pentru structurile de geniu din Rm. Vâlcea, intervenția la astfel de situații constituie o tradiție care, pe de o parte, a generat aşteptări specifice la nivelul conştiinței comune a populației, iar pe de altă parte a întărit percepția utilității sau chiar a indispensabilității armatei pentru societate, inclusiv pe timp de pace.

Folosirea judicioasă a capabilităților de geniu în acțiunile de prevenire, limitare şi înlăturare a efectelor dezastrelor este de cele mai multe ori determinantă pentru evitarea pierderilor de vieți omeneşti sau pagubelor materiale.

Geniştii vâlceni din cadrul Centrului de Instruire pentru Geniu, EOD şi Apărare CBRN „Panait Donici" au intervenit începând de sâmbătă, 25 ianuarie, în zona de sud a județului Vâlcea, în urma solicitării preşedintelui Comitetului Județean pentru Situații de Urgență în cadrul operațiunilor pentru salvarea de vieți omeneşti şi pentru limitarea efectelor produse de ninsori şi viscol.

Grupa de răspuns a dispus constituirea în prima urgență a unui detaşament de intervenție format pentru acest factor de risc, dintr-un număr de 7 militari al cărei comandant de detaşament a fost desemnat mr. Danciu Gruia.

Se înainta destul de greu, cu aproximativ 10-15 km/h, astfel încât acțiunile de intervenție se finalizează spre dimineața zilei de 26 ianuarie. Colegii mei au demonstrat astfel că oriunde, fie în teatrele de operații externe, fie pe teritoriul național, ei intervin la greu, în sprijinul semenilor săi, fiind un simbol de onoare, curaj şi devotament.

În prima zi de intervenție, din 25 ianuarie ora 14.30 până la 26 ianuarie ora 04.00 au fost executate următoarele acțiuni în teren:

- deszăpezirea a 215 km. de căi de comunicație terestre;
- deblocarea şi tractarea a 31 de autovehicule, din care 2 ambulanțe, 1 freză şi 2 buldo- excavatoare.

Când vezi lacrimile de mulțumire în ochii unui om deznădăjduit căruia un gest simplu îi redă speranța ştii sigur că raiul există şi este plin de miile de oameni care, ca unul, au uitat de toate grijile şi problemele lor, ce nu puține, ştim asta, şi au sărit în ajutorul celor care trăiesc în mijlocul unui iad înghețat.

Una dintre situațiile mai grele a fost în apropierea loc. Nemoiu, Glăvile şi Ursoaia, unde s-a acționat la deblocarea unei ambulanțe în care se afla un pacient care trebuia să ajungă urgent la Spitalul Județean pentru efectuarea dializei.

Mai toate convorbirile telefonice se terminau cu informațiile că ai mei colegi nu fac alteva decât datoria şi încearcă prin acțiunea lor să se ridice la nivelul aşteptărilor. În dimineața zilei de 26 ianuarie detaşamentul continuă deszăpezirea DJ 677, între localitățile Mădulari-Şuşani, pe ambele sensuri de mers şi este posibilă intervenția detaşamentului şi pe alte căi de comunicație terestră din zona afectată.

Acțiunea a continuat până în 27 ian ora 14.00.

Al doilea detaşament de intervenție constituit din autoîncărcător – WOLLA a acționat începând cu orele 16.00, a continuat pe timpul nopții până în jurul orei 01.30 în comuna Pesceana, urmând ca începând cu ora 29.01.2014 ora 07.00 să acționeze în apropierea loc. Scudu, Ioneşti. Acțiunea este în derulare şi in sera zilei de 29 ianuarie şi condusă de Lt. Badragă Dănuț – comandant detaşament, la acțiune mai participă 2 subofițeri.

O altă misiune care a început pe 28.01, ora 13.00 este cea a unui detaşament de intervenție constituit dintr-un autogreder A.G.-180 a acționat pe timpul nopții până în jurul orei 00.30 la deszăpezirea căii de comunicație DJ 678 Budeşti – Galicea – Olanu – Drăgoeşti şi DJ 678 H Galicea – Stoileşti. Începând cu 29.01.2014 ora 08.00 au trecut la deszăpezirea DJ 678 şi DJ 678 H pe celălalt fir de circulație .Acțiunea este condusă de Mr. Danciu Gruia – comandant detaşament şi 1 gradat profesionist.

Intenția Comitetului Județean pentru Situații de Urgență Vâlcea este de a acționa în zonele afectate pentru a permite circulația pe comunicațiile din partea de sud şi de sud - est a județului Vâlcea.

Structurile de geniu au acumulat o experiență cu totul deosebită în astfel de împrejurări prin intervenția promptă la deszăpeziri şi toate acestea pe fondul avertizării meteorologice de cod Portocaliu.

Pentru geniştii vâlceni intervenția la astfel de situații constituie o tradiție care, pe de o parte, a generat aşteptări specifice la nivelul conştiinței comune a populației, iar pe de altă parte, a întărit percepția utilității sau chiar a indispensabilității armatei pentru societate, inclusiv pe timp de pace.

Colegii mei au demonstrat, încă o dată, că oriunde, fie în teatrele de operații externe, fie pe teritoriul național, ei intervin la greu, în sprijinul semenilor săi.

(Mr. Sorin PANCU- ofițerul de informare şi relații publice al garnizoanei Rm. Vâlcea)

NOTA REDACȚIEI

Statul care-şi desființează armata şi securitatea este un stat prost. Şi una şi alta trebuie să fie profesioniste, salarizate, înarmate, putând a avea diverse nume. Motivația cu impunerea UE este o mascaradă, o neruşinare care trebuie pedepsită. Aşa cum problema securității a fost rezolvată prin SRI şi SIE, tot aşa şi armata trebuia să-şi găsească o rezolvare...Iată arma Geniu a fost o soluție, dar mai trebuie dezvoltată. În acest exemplu de mondializare destrăbălată, prea ambițioasă-niciodată nu vor fi în acelaşi plan Ecuatorul cu polurile pământului-apărarea națiilor-oamenilor în ariile lor- în fața relelor sociale şi naturale-este conduita maximă necesară de comportament colectiv...Să avem un cap la nivel mondial, dacă vrem mondializare-fiindcă acesta este un deziderat dintotdeauna al oamenilor, dar el să se reazeme pe tot atâtea capete câte formează națiile lumii! ...Bravo domnule maior Sorin Pancu!

PS

Vorbeam de relele sociale...Păi nu vedeți domnilor, zilnic la Tv, că această generație tânără, rasă în cap şi pe mâna căreia ne-am dat țara declară sus şi tare că în secolul XXI a dispărut lopata, şi că din ce în ce mai mult vedem pe stradă, şi în curțile neîngrădite ale blocurilor şi caselor, tot mai mulți oameni cu brațele încrucişate? Păi am crezet noi că va veni aşa repede, în România, Raiul pe pământ? Ce capitalism este, domnule, ăsta?...Se poate capitalism după socialism?

A MURIT MAMA LUI MARIAN PĂTRAŞCU CONDOLEANȚE, PRIETENE!

Pătraşcu Maria (n.14.oct.1932, Grebleşti - d.01.feb.2014, Râmnicu Vâlcea). A aut doi copii - Marian, 61 ani şi Angela, 46 ani. Trei nepoți, doi de la băiat (Sebastian, 32 ani, ing. IT la Microsoft Romania, Bucureşti, şi Alexandra, 29 ani, medic gastroenterolog, Cluj) şi un băiat de la fată (Paul, 26 ani, geofizician la Prospecțiuni SRL Bucureşti). Soțul a decedat la 23.iun. 2012. Dumnezeu s-o ierte.

E BINE ŞI MAI TÂRZIU!

Mihai SPORIŞ

O excepţională expoziţie de navomodele a fost găzduită de Muzeul Judeţean „Aurelian Sacerdoţeanu” în perioada 12 Dec., 2013 - 15 Ian. 2014 : „Epopee Navală”. La iniţiativa directorului instituţiei, Claudiu Tulugea, în holul parterului muzeului de istorie, unul foarte generos, ca o adevărată sală a motoarelor vreunui vapor modern, şi cu contribuţia unor realizatori/colecţionari de navomodele s-a expus public o inedită colecţie de corăbii şi machete navale, alături de un consistent material documentar: afişe, schiţe, desene, fotografii, pavilioane etc., foarte bine prezentate tematic şi în perspectivă cronologică.

O adevărată lecţie de istorie, una extrem de prietenoasă şi uşor de înregistrat de cei interesaţi a fost ocazionată de Râmnicu Vâlcea, oraşul lui Mircea cel Bătrân, cel care a dat numele „navei şcoală… Mircea” şi institutului de marină de la malul mării, pentru instruirea marinarilor militari ai României. A fost incomparabil mai fericit promovată, decât expoziţia cu reptile (chiar dacă aceasta îşi va fi avut o contribuţie pozitivă la săracul buget al subfinanţatei instituţii!), aici discutând în raport cu misiunea pentru care există acest serviciu public… judeţean.

Perioada aleasă ar fi avut impactul scontat (trebuie spus aici că audienţa a fost sub aşteptări!), chiar în vacanţa elevilor şi profesorilor, a sărbătorilor: de Crăciun, Anul Nou, Sf. Ion, dacă parteneriatele instituţionale ar funcţiona în judeţul Vâlcea, dacă parteneriatele cu societatea civilă ar fi folosite pentru a apropia societatea de instituţiile ei, dacă un anume marketing al produselor culturale (această expoziţie, încadrându-se la categoria unora de mare lux, având un nesperat caracter internaţional şi o încărcătură de creativitate indiscutabilă!), componentă a unui management performant, modern ar fi promovat, ca semn al adaptării la timpul real al reacţiei unui mediu foarte dinamic. Nici presa locală, care se pretinde… pe fază, nu şi-a ratat ratingurile pentru, şi-o fi spus, ceva… fără importanţă. Inspectoratul Şcolar, în avalanşa schimbărilor pe criterii politice, în instabilitatea strategiilor şi programelor şcolare, nu mai are demult privirea în ograda proprie, cât în frontul politic al propriilor combatanţi, foarte mulţi fără nicio abilitate, mai mult încurcând procesul instructiv-educativ, aici exemplele sunt multe (unele devenite scandaluri publice naţionale!). Cât despre parteneriatele la care a fost invitat şi a răspuns zice-se favorabil, nu s-a prea întâmplat nimic! Sunt multe exemplele… ! Aici ar trebui să se întrebe Preşedintele în exerciţiul al Consiliului Judeţean, Prefectul, ca şef al deconcentratelor! Au mai făcut-o? Mă tem că nu! Şi atunci de ce ar face-o? Am expus contextul pentru ca să se poată trage concluziile şi să nu mai fie omorâte cu atâta indiferenţă, uneori incompetenţă, proiectele valoroase spre care întinzi doar mâna şi îţi rezolvi misiunea pentru care eşti plătit din bani publici, ba chiar devii eficient şi prin resursele atrase de la voluntari, îţi câştigi o bună imagine publică, etc.

Noroc cu iubitorii împătimiţi de navomodele, de istorie, care îşi cheltuiesc resursele personale, multe şi diverse, să ni le pună la dispoziţie, mură în gură. Expoziţia despre care vorbim, este darul inspiraţiei gazdei, Muzeul Judeţean şi al realizatorilor celor expuse: Richard Dyer (cetăţean britanic din Portsmouth şi rezident în Râmnicu Vâlcea!), Gheorghe Târcă, Adrian Şuiu (sufletul proiectului, cândva marinar-maşinist în marina română!), Ion Oprea, Gheorghe Voina, Claudiu Bălan, Costel Iordănescu, Cristian Mihăilescu. Sugerăm instituţiei muzeului să-şi promoveze cu mai multă insistenţă proiectele (acesta fiind dovada nu doar a inspiraţiei cât şi a unei dorite deschideri, către ineditul care poate atrage publicul înspre muzeu!), şi să-şi adapteze ofertele de interes pentru creşterea numărului vizitatorilor care trec pragul, inclusiv cu o contribuţie în susţinerea unui buget, prea anemic, pentru supravieţuire.

Mihai Sporiş Adrian Şuiu

Am aflat despre acest eveniment, imediat după Crăciun, de la unul dintre organizatori. Am vizitat expoziţia şi m-am interesat la asociaţiile, pretins culturale, invitate prin conducerile lor la eveniment, inclusiv la vernisajul din 12 Dec., 2013 şi am aflat că au de gând… pe 14 Ianuarie, 2014, adică în penultima zi, înainte de închidere şi mi-am zis că este bine şi mai târziu, dar cu regretul că cei avizaţi nu pot deschide ochii, trezi interesul celor mulţi şi de prin preajmă. Este valabil şi pentru Forumul Cultural al Râmnicului (aflat în vacanţă până pe 9 ianuarie! O fi bine?), care se plânge că nu are tineret în rândurile sale! Cu aşa viteză de reacţie se pot explica multe! Dar Seniorii?, selecta asociaţie vâlceană, cu atâta materie cenuşie şi experienţă, care ştie mai bine decât oricine resortul formativ-educativ, ce semnal o fi transmis? Despre celelalte nu vreau să mai vorbesc şi se cunosc bine motivele… Când credeam că nu mai este nimic de făcut primesc vestea că revista Cultura vâlceană, nu a lipsit de la eveniment, ba chiar îl furnizează on line, adică în timp real, pe … planetă. Vocea britanicului şi a ex-marinarului, de lângă exponatele lor se vor auzi oricând un vizitator va cerceta imperiul virtual cu cheile de intrare potrivite şi mai ales, cu mult interes pentru eveniment excepţional. Mulţumim Ars Mundi şi redacţiei revistei, că n-a apucat-o somnul, că nu îşi ia concediul, că trudeşte pentru scopul declarat şi respectat: cultura în general!

RIDICĂ-TE GHEORGHE! RIDICĂ-TE IOANA!

A junul Crăciunului, când timpul iese din calendar, comprimând istora omenească într-o concluzie, ne-a bătut la uşă. „Deschide uşa creştine!” răzbate înspre un om împărtăşit cu cele sfinte şi încredinţat că cerurile s-au deschis. Cum să nu slobozim în inima noastră adevărul care ne colindă, sigur, să ne purifice, iluminându-ne cu adevăruri necesare? A venit în tihna noastră şi ea ieşită din şuvoiul atâtor năvale, să ne colinde, mulţumirea unui om (un Gheorghe –Gogu… biruitor!), că există, şi că datorează acest lucru unui neam tenace de moşneni, altoit cu viţa veche a vinului roşu vărsat ca purpura, ori ca sângele de sacrificiu într-un nume, etichetat etnic, să pară însemn al veneticului, imposibil de şters. M-am lăsat dus de povestea adevărată, ca a tuturor colindelor, în firea unei lumi, pe care am prânzit-o ca pe un colac, ca pe un colindeţ. I-am simţit gustul sărat. L-am recunoscut imediat. Povestea era cu proprii mei moşi şi strămoşi, oameni liberi, iubitori ai moşiilor şi îndărătnici în a face uşor loc altora, chiar prin întemeiere de familii, deşi veniţi, atestând patriarhatul, (... venit din cer, unde stă tatăl nostru… cel mare!) şi el mai târziu. Dar colinda, vorbind despre abolirea cronologiei, introducându-ne în mituri îmi va fi lămurit repede opoziţia stăpânului, obligatoriul moş cu funia numelui bărbătesc, şi opoziţia faţă de noul venit. Femeia amazoană, cu adevărat sare a pământului dizolvă în sine zeitatea venită de aiurea, din ceruri, de prin mărginimea Sibiului (de unde au descălecat moşii mei!), de pe podgoriile lui Dionysos, ale Rusidavei (de unde au descălecat ruşii noştri, autohtoni şi eroi de epopee!) şi dă oricăror nume certificatul cu rădăcini puternice în locul ei de fixare. Pământul îşi are discreţia mamelor brăzdate de plugul atâtor nume care se agaţă în uriaşa pădure a neamurilor cu rămurişul des, cu frunze milioane care îşi cunosc doar apartenenţa la codru, unul cu rădăcini nutrite de aceeaşi sare, cu aceleaşi ciripituri de păsări. Mamele, ca nişte duhuri secrete, înainte mergătoare ar putea fi numite Ioane, aproape jumătate dintre ele, celelalte ar putea fi Marii într-o provocare a dilemelor. Duhul lor este al materiei neamului din care provin, deşi legile târzii cereau înscris pe hrisoave, obligatoriu numele bărbatului, femeia fiind stigmatizată de anacronicele legi ale oamenilor, ba chiar şi ale canoanelor bisericii creştine, care condamnaseră, fără drept de recurs pe Eva pentru păcatul strămoşesc, născător al popoarelor de oameni, încă înainte de… Preacurata

Colinda este un adevăr transfigurat, devenit un imn de slavă şi de mulţumire. Se referă la ceea ce a fost… să fie. Dar fiind creat câmpul de manifestare al unei spovedanii totale cu purificare garantată, Dumnezeu coboară între noi, asemenea nouă, întrupându-se şi se aşează la masa noastră să pună la cale, viaţa, El fiind chezăşia adevărului nostru omenesc, pe potriva puterii noastre de pricepere. Ascultând colinda lui Gogu Rusu, recomandată de părerile lui Ion Tălmaciu şi ale lui George Achim, m-am luminat cu o nouă experienţă de viaţă şi mai ales cu o descifrare a ei pusă nouă în traistă, merinde pentru ce va să vie, în destinul personal, al neamului cu rude de sânge şi mai ales a celui mare, nu doar din sarea pământului,dar şi din duhul cerului de deasupra, cu toate numele noastre.

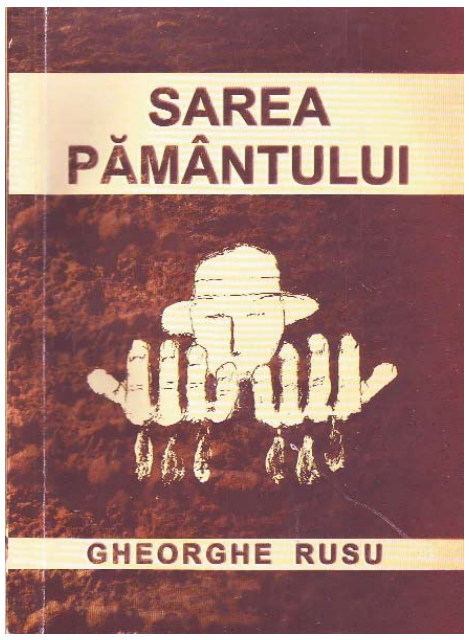

Ce are special cartea lui Gheorghe Rusu, dincolo de sorocul în care mi-a bătut la uşa inimii? Este una adevărată, confirmând virtutea unui colind. Personajele nu sunt inventate, nu vin dintr-un teren al ficţiunii pure. Contextul istoric, întrucât această sagă este o cronică a mai multor generaţii, este corect, riguros ştiinţific, precizat pentru fundalul lucrării. Cadrul socio-economic este trasat clar, fără preţiozitatea atâtor studii monografice, ori eseuri etnografice, atât cât să poată susţine firul (a fi … fire ne este definită viaţa, de către autor!), tulpina din care s-au desprins ramurile şi rămurelele. Cartea este un studiu de caz cu puterea generalizării, lucru constatat, mai sus, printr-o potrivire a poveştilor altor neamuri. Pare firesc să fie aşa, atunci când moşnenii (corect constată autorul, când spune despre lumea acestora: ”o lume neluată în seamă de istorie…”) în legea pământului, au profil psihologic clar, o relaţie specială cu pământul moştenit, o filozofie a vieţii ce pare îndărătnicie, contrazisă însă de realitatea istorică în dinamica ei; firescul acesta este acel specific (uneori ignorat!) care conferă unitatea unei diversităţi şi dă forţa unei iubiri speciale locului de viţuire. Din această dezvoltare a chimiei sentimentului apartenenţei, frumos identificată în limba neamului: sare a pământului (vezi extensia cu sarea în bucate, dincolo de toate… dulcegăriile, în recuperarea lui P. Ispirescu!), autorul de formaţie tehnică, cu uşurinţa identificării proceselor complexe, poate disocia confiscarea de paradă a falselor patriotisme din retorica propagandistă, inclusiv cu… cântările la comandă. Să te sărezi cu această iubire de loc, să-i respiri aerul, să-i asculţi freamătul, ţine locul oricărei demonstraţii, privind patria abstractă, iubită şi clamată în minciuna, dintotdeauna a celor ce nu o mai observă şi-i târă poporul în suferinţe. Am citit literatura clasică despre ţară şi ţăran. Liviu Rebreanu, mai nou Dinu Săraru, surprind iubirea de pământ într-un anume fel, generalitatea stării de lucruri, într-o perioadă fixată istoric, într-o anume parte de ţară. Marin Sorescu, Marin Preda, Marin Ştefan cu nemărginirea câmpului şi rectiliniul acela fără măguri şi râuri vijelioase, precum Oltul, Topologul, Olteţul, Cerna, etc., nu ne permit un referenţial adecvat pentru geografia moşnenilor. Moşnenii lui Dinu Săraru, însă, din Oltenia de sub munte, pot fi priviţi în spiritul lor de oameni liberi, cu problemele lor de viaţă. Ei sunt însă folosiţi de maestru şi devin mai prinşi de estetica literară, nu-mi par aşa de adevăraţi ca ai autorului nostru cu câmpul inspiraţiei pe valea Topologului. Pe linia tratării specifice, chestiunea ţărănească în conceptualizarea lui Dinu Săraru, remarcată şi de Aureliu Goci, devine tema unei trilogii remarcabile, problematizante. Gogu Rusu duce problema a… nişte ţărani, moşneni din Cremenari, într-o într-o succesiune seculară de…clipe şi face propria analiză, precisă, nelipsită de conexiuni şi atitudini, privind situaţia prezentului cu moştenirea veche a unui câmp cauzal, remanent şi nefavorabil (după cum constata cândva şi Dumitru Drăghicescu!). Pregnantul caracter ştiinţific (identificat de I. Tălmaciu… cu o scriere monografică!) vădit prin fina punere în temă a „prologului”, unde se arată un cunoscător al moşnenilor, parcă format special de titratul istoric Dinică Ciobotea, cel cu un strălucit doctorat în domeniu, ne spune la fiecare pagină că de fapt este un fel de cronică a neamului propriu al autorului, fără nicio urmă de parti pris, şi că descrierile, portretele nu sunt inventate de imaginaţia romancierului (G.Achim consideră lucrarea roman!) ci sunt luate din locurile natale memorate şi aduse în decorul acţiunii. Cred că frumoasele descrieri, adevărate pastele, pline de viaţă, se vădesc în frumuseţea lor cu o anumită repetiţie, adevărate clişeee. Ele revin din memoria afectivă demult încărcată cu ele şi credem că imposibil de înlocuit cu altceva. Pentru autor acela trebuie să fie Edenul şi pe acela îl însufleţeşte când scenele trebuie să respire iubirea, sărbătorescul. Lucrarea este ca o problemă perenă, ciclică, într-o rezolvare, aducere la zi, necesară.

Firul începe să se deşire, în perspectiva istoriei, cu bărbatul ales (cu puterea să-şi imprime semnul înnoiri, ştiinţa adaptării la noua situaţie, înţelepciunea şi smerenia celui ce nu trebuie să se lase convertit, ori sedus în mrejele unei supuneri necondiţionate), erou descălecător, spirit înnoitor, care se converteşte firesc numai atins fiind, de sarea pământului. Între

oameni de tăria cremenii, adică cremenari, nu te poţi impune dacă nu ai cel puţin tăria lor. Deşi vor fi trecut trei războaie grele peste spiţa neamului său (independenţa, întregirea, eliberarea … cu cântec!), pe durata unui secol stigmatul din gura satului a veneticului nu a putut fi şters. În forţa aceasta îndărătnică de rezistenţă a unui statut social informal, se poate descifra o demnitate robustă ca de altfel şi resentimentul împotriva străinilor, unul moştenit din vremuri imemoriale. Poate tocmai din cauza acelora care nu veneau cu gânduri paşnice, ci dimpotrivă, să te jefuiască, să te ducă în robie. Prea multă pătimire venită de la iubirea străinilor, după cum blestema Eminescu, în Doina, pe cei ce-au îndrăgit străinii în paguba şi în lacrimile neamului său. Demnitatea umană, cumineţenia pământului, vindecarea de anumite prejudecăţi, revalorizate de autor, om al vremurilor postmoderne, se clarifică în demonstraţia problemei, una ca o culegere de probleme (problema grecească a …fanarioţilor; chestiunea evreiască; eliberarea de sub turci; războiul reîntregirii; legionarismul; colectivizarea etc.). Românul îşi iubeşte ţara şi o vrea neasuprită de neamuri străine (turci, greci, unguri, nemţi, ruşi!). Dar nu popoarele acestor neamuri au vină, ci păstorii lor antrenaţi de vârtejul lumii în războaiele amintite. Descifrarea scenei lumii - ca o imensă scenă în care oamenii sunt împinşi dincolo de morale, crezuri religioase şi mai mult din porniri ale hegemoniei fără hotare, ambiţiile unor încoronaţi cu sânge albastru, imense interese economice, idealuri utopice, doctrine cu rase superioare, ori popoare legitimate, alese să imprime mersul lumii după propriul cherem - este una foarte documentată şi apoi aproape pedagogic explicată în contextul discursului demonstrativ. La Gogu Rusu toate afirmaţiile, ca nişte sentinţe bine plasate, se supun determinismului cauzal. Excepţiile sunt foarte rare şi atunci întră în scenă presimţirea, nenorocul, întâmplarea, cărora le acceptă totuşi o determinare statistică, ori poate intervenţia divinităţii (aşa a vrut Dumnezeu!). Substanţa vorbelor se rafinează în vorbele de duh a căror sursă de inspiraţie este averea de proverbe, zicători, expresii uzuale intrate în cugetul oamenilor cu un simţ al realităţii special. Îmbinarea spiritului raţional cu preceptele canoanelor, realitatea tăinuită a vieţii cu ieşirile sale în vileag, forţa personalităţii autentice pusă în contrast cu spiritul gregar, prejudecata înrădăcinată cu norma înnoită creează o tensiune discursului şi te provoacă să intuieşti rezolvările. Dibăcia autorului în pregătirea scenei şi apoi în explicarea conflictului, în urmările sale, este remarcabilă. Contrariile sunt clar precizate întotdeauna, conflictul are o evoluţie… dialectică, iar deznodământul, uneori tragic, este expediat fără a se insista asupra lui, dând senzaţia nu de banal şi a unei legităţi implacabile. Moartea survine violent, ca o ieşire meteorică din … scenă, învăluită în necunoscut. Copilul Georgel la doar cinci ani piere pe ţarină odată cu strângerea recoltei, ca o ofrandă adusă belşugului, dar cu stigmatul nelegitimării în neam a unui moşnean veritabil. Acest Gheorghe, simbol al pământului, nu s-a putut ridica! Şi l-a lăsat pe Nicolae Rusu… venetic. Gheorghe, cel luat în creştere de la târgul de la Râureni, s-a ridicat o vreme, a înfrânt prejudecăţile, cutumele anacronice, dar a fost doborât, paradoxal, de spiritul încă nedescifrat (credem că nici autorul nu putea să descifreze legionarismul vremii în condiţiile în care comuniştii şi-au aruncat vinovăţiile, nu puţine, pe… acarul legionar, iar propagandele cu antisemitismul şi naţionalismul – aici acceptându-se doar sionismul! – arătau cu degetul tot înspre acolo! Iar istoria este scrisă aici cu pagini frânte şi foarte partizan…), noi având aici credinţa că , aceiaşi crimă pentru pământ, prezentă şi la Dinu Săraru şi lupta subterană între nou şi vechi au fost circumstanţele evenimentului. Titlul acestui tragic eveniment dat de Nicolae Radu – un fin spirit de observaţie al locului!- în cartea „Memorie resuscitată” : „Orgolii şi cuţite” este edificator. Confruntarea între oameni de cremene, pietre tari, a aţâţat toate frustrările şi conflictele mocnite îşi puteau afla prilejul favorabil.

Gura satului, instituţie informală redutabilă îşi are rolul piperului, acea mirodenie care dă gustul exotic şi face din ascunzişuri lucruri aduse în dezbaterea publică. Cârciuma care dezleagă limbile bărbaţilor, biserica unde … evlavioasele femei îşi amintesc de … prelucrarea cânepii, ori vreo asociere de interese, aici chiar politice, sunt locuri consacrate cu forţa inocularii piperului în gândul întregii comunităţi de a cărei polarizare au grijă, dintotdeauna, să se folosească cei ce doresc să controleze… Amintim aici, dinspre vremurile moderne, confruntările cu ciomegele alegerilor dintre partizanii partidelor istorice, cozile de topor, de peste tot, propovăduind ciuma roşie, întovărăşirile, colectivizarea, dar şi alinierea mişcării legionare la care se polarizase peste o jumătate din ţară între care preoţii şi profesorii naţiei, aderând la un spirit justiţiar de sorginte naţionalistă şi mistic creştină (cam în chimismul sării pământului, dar cu condimentul de import al piperului, cum se manifestau şi celelalte mişcări naţionale: nazismul, fascismul, într-o manifestare ce se opunea internaţionalismului vremii!) A eticheta ieftin pe adepţii acestei orientări, este o mare eroare! Buna credinţă a oamenilor dispuşi la sacrificii, pentru însănătoşirea morală a neamului, manipulată abil, cu excesele abominabile ale oamenilor de nimic, prezenţi în toate timpurile şi în toate culorile politice, inclusiv în vremurile de azi, ţine de dizolvarea sării pământului în firea lor, ascultătoare de păstorul hărăzit să conducă şi să fie urmat până în pânzele albe! Şi azi sunt lipitori de afişe, profitori linguşitori precum arendaşii de proprietarul de moşie, ori supuşi de vătaful locului, negustori de demnităţi, uzurpatori ai adevărului, cât despre minciună, intrigi, provocări, ce să mai vorbim ? Săgeţile ţintite asupra năravurilor cu efecte la vedere şi azi ne spun că luciditatea autorului este… înger păzitor. Ducerea chestiunii, nedescifrată încă până la cap, către partizanatul politic legionar, cu toate scânteile lui, poate ajuta, o dată în plus, pe cei ce nu acceptă să se spovedească, adică tocmai pe aceia care l-au doborât… pe Gheorghe, luându-i pământul, da data aceasta român emblemă, truditor cu râvnă al ţarinei româneşti.

La înhumarea lui Gheorghe au fost mai mult femeile… adică femininul, glia care şi-a pierdut una dintre conştiinţele luptei pentru moşie şi un om cu simţul dreptăţii intrat în conştiinţa publică a locului. Gheorghe va fi fost doborât! Lupta o va fi preluat soţia sa, preţ de 23 de ani grei. Ridică-te Ioana! A făcut-o, călăuzind neamul izvorât din ea şi din Gheorghe, cu prenumele de pământ şi cu veneticul, de culoarea sângelui de viţă: Rusu.

Ridică-te Gheorghe! Şi-a zis Gheorghe Rusu, în căutarea obârşiilor. A făcut-o! Cartea „Sarea pământului” apărută la Editura Silviana, Rm. Vâlcea, 2013 este semnul unui imn de mulţumire adus neamului său, iar pentru noi cei ce l-am primit în colind, mărturisirea de sine, una din care să învăţăm respectul datorat înaintaşilor. Azi când cerul s-a deschis să aşteptăm o nouă întrupare a duhului primenit, ne-ai colindat cu tot neamul tău, care este şi al nostru. Fie-ne viţa şi firea ocrotită de Domnul cel mare, tocmai coborât la masa noastră să ne ridice pe toţi, cum o face, fără întârziere, an de an, din neam în neam.

Mihai SPORIŞ
24 Dec.2013

ZILELE “CURIERUL DE VÂLCEA - 24” UN EVENIMENT DE AVENGURĂ, EMOŢIONANT

Gheorghe PANTELIMON

Timp de două zile, pe 23 şi 24 ianuarie 2014, la Râmnicu Vâlcea s-au desfăşurat manifestări ample consacrate aniversării a 24 de ani de la fondarea ziarului „Curierul de Vâlcea”, primul cotidian privat, independent din România postrevoluţionară. Ca şi la ediţiile anterioare, programul care poartă amprenta implicării actualului preşedinte de onoare, Ioan Barbu a asigurat festivităţii un conţinut bogat, emoţionant.

Organizatorii au reunit la Râmnicu Vâlcea mulţi oameni de valoare din presă, literatură, arte vizuale, ştiinţă, muzică, din Râmnicu Vâlcea, Bucureşti, Cluj-Napoca, Alba Iulia şi de peste hotare.

Evenimentul a debutat la Pensiunea - restaurant Supca, cu o întrunire literară „Prin ochelarii amintirilor. Gânduri despre regretatul scriitor de origine vâlceană Ilie Purcaru, la împlinirea a 80 de ani de la naştere”, la care au participat scriitori şi artişti plastici, prieteni ai celui omagiat: Pompiliu Manea, Mihai Bandac, Nicolae Dragoş, Ion Andreiţă, Emil Lungeanu, Florentin Popescu, George Călin, Ion Predoşanu, Corneliu Ostahie, Vasile Răvescu, Ion Predescu, Ion Horăscu s.a.

Sărbătoarea propriu-zisă a avut loc pe 24 ianuarie, la Biblioteca Judeţeană „Antim Ivireanu” şi a fost moderată de Ioan Barbu. Acesta a salutat prezenţa unor personalităţi din administraţia judeţului şi a municipiului: Mircea Nadolu - prefect, Aurora Gherghina - subprefect, Ion Cîlea - preşedintele Consiliului Judeţean, Eduard Vârlan - viceprimarul municipiului

Ion Cîlea
Ioan Barbu

Râmnicu Vâlcea, a oaspeţilor veniţi din ţară, pe cei care citesc şi iubesc „Curierul de Vâlcea” şi a subliniat că a 24-a aniversare a ziarului se desfăşoară sub semnul Luceafărului poeziei româneşti, Mihai Eminescu, şi a zilei Culturii Naţionale. În memoria celor plecaţi la ceruri (Ilie Purcaru, Artur Silvestri, dr. Dragoş Serafim, Tudor Iosifaru, Teodor Brucăr s.a.), cât şi pentru cei care trudesc în prezent la prestigiosul cotidian, pr. Nicolae State Burluşi şi pr. Constantin Mănescu au rostit rugăciuni. Apoi Ioan Barbu a prezentat un scurt istoric al ziarului fondat la 19 ianuarie 1990, primul număr fiind tipărit pe 22 ianuarie 1990. De la început Curierul a militat pentru democraţie, pentru triumful adevărului împotriva necinstei, corupţiei, pentru apărarea drepturilor cetăţeneşti şi s-a impus prin sobrietatea subiectelor abordate, nu prin dispute scandaloase.

În prezent, la ziarul sărbătorit lucrează oameni tineri, cu alese calităţi morale, care îl slujesc cu mare credinţă, devotament şi onorabilitate.

Puiu Răducanu
Horia Horăscu, prim plan

Într-o atmosferă cordială, distinsă au prezentat un salut Ion Cîlea, Mircea Nadolu, Eduart Vârlan (din partea primarului), mulţi invitaţi, personalităţi ale culturii naţionale. Aceştia l-au felicitat pe Ioan Barbu, unul dintre întemeietorii ziarului, gazetar şi scriitor de renume în ţară şi peste hotare, care are o contribuţie decisivă la afirmarea celei mai longevive publicaţii. Preşedintele Consiliului Judeţean, prefectul judeţului, viceprimarul Râmnicului au înmânat unor personalităţi din Vâlcea şi din ţară şi unor ziarişti de la „Curierul de Vâlcea”, diplome de excelenţă, ca semn al preţuirii pe care le-o acordă şi pentru informarea corectă a cititorilor şi promovarea valorilor culturii vâlcene şi naţionale. Şi alţi invitaţi au transmis mesaje însufleţite şi au înmânat diplome, apreciind modul exemplar, echidistant, corect, în care este prezentată de „Curierul”, realitatea contemporană. Scriitorului Ioan Barbu i s-a conferit Diploma de Onoare pentru întreaga activitate desfăşurată, timp de 50 de ani, în slujba cuvântului scris, a oamenilor.

O activitate consistentă în program a fost Gala Premiilor „Curierul de Vâlcea 24”. Personalităţi cu notorietate din Vâlcea şi din întreaga ţară au fost recompensate pentru activitatea lor, în domeniul culturii, literaturii, muzicii, artelor plastice etc, cu trofee şi diplome acordate de ziarul sărbătorit. Lista celor premiaţi printre care şi vâlceni a fost publicată în Curierul de Vâlcea din 29 ianuarie 2014.

De un interes deosebit s-au bucurat lansarea volumului omagial „Cine sunt” de Ilie Purcaru, colaborator de seamă al ziarului „Curierul de Vâlcea” şi al revistei „Curierul literar şi artistic”, a volumului de povestiri „Diavolul şi stewardesa” de Ioan Barbu, cu ilustraţia de Tudor Meiloiu, tipărit la Editura „Rotipo” Iaşi 2013, prezentat de scriitorul Ion Andreiţa şi a volumului „Între perfectul simplu şi perfectul compus”, carte de memorii şi de debut a Elenei Dican, apărută la Editura Elitera, Bucureşti, 2014, prezentată de poetul Vasile Poenaru, directorul editurii.

Am particpat la un act de cultură autentic, de înaltă ţinută, la o aniversare de suflet, puternic imprimată în conştiinţa participanţilor.

La ceas aniversar, Forumul Cultural al Râmnicului, Asociaţia Seniorilor din Educaţie, Ştiinţă şi Cultură şi semnatarul acestor impresii succinte, prieten al familiei Barbu de peste 45 de ani şi colaborator fidel al ziarului urează redacţiei, domnului Ioan Barbu şi cititorilor gazetei „Curierul de Vâlcea” ani mulţi şi rodnici şi la cât mai multe ediţii! Fiindcă aşa cum stă înscris pe frontiscpiciul gazetei, „orice adevăr merită citit”.

INSCRIPȚII PE OBIECTE CULTICE, DIN MĂNĂSTIREA BISTRIȚA, Secolele XVIII – XX (II)

Arhim. Veniamin MICLE

În numărul 92/noiembrie 2013 al revistei „Cultura Vâlceană", am prezentat inscripțiile de pe obiectele cultice păstrate în tezaurul Mănăstirii Bistrița, din secolele XV–XVII. Acum vom continua incursiunea în următoarele trei secole.

Pe un *Potir de argint aurit*, donat de superiorului Mănăstirii Bistrița, în anul 1706, se păstrează următoarea inscripție gravată: „Ștefan ierom(onah), l(ea)t 7214", care a condus destinele acestui sfânt aşezământ între anii 1694-1732.

Voievodul Constantin Brâncoveanu donează, în anul 1710, două sfeşnice; un *Sfeşnic de bronz aurit* este montat pe un postament piramidal cu trei picioare terminate în labe de leu; corpul se constituie dintr-o serie de piese globulare şi piriforme de mărimi diferite. Partea superioară, prevăzută cu un disc, are trei suporturi pentru lumânări. Realizat din bronz aurit, are gravat pe partea superioară a postamentului: „Anno 1710", fiind confecționat la Viena.

Al doilea *Sfeşnic de bronz aurit*, identic cu cel anterior, este donat de voievodul Constantin Brâncoveanu în acelaşi an; pe postament, sunt gravate literele: „M.E.C.", fiind probabil inițialele meşterului care a confecționat cele două obiecte cultice.

Tot din anul 1710, se păstrează un *Ornament din bronz*; el a făcut parte dintr-un sfeşnic care a dispărut. Obiectul păstrează, în chenar, următoarea inscripție în limba greacă: „Ion Constantin Basarab voievod, din mila lui Dumnezeu, domn a toată Țara Ungrovlahiei. 1710". În câmp, este reprezentată Stema Țării Româneşti.

Pe două *Brățări*, donate în anul 1733 de episcopul Râmnicului Inochentie, pentru moaştele Sfântului Grigorie Decapolitul, se păstrează următoarea inscripție: „Primeşte Sfinte Grigorie aceste brățări la preasfintele tale mâini, de la smeritul Inochentie, episcopul Râmnicului, 1733".

Familia domnitorului Alexandru Mavrocordat a donat, în anul 1742, un *Potir de argint*. Lucrat artistic, în filigran, potirul are o inscripție marcând anul şi numele donatorilor: „Alexandru voievod Mavrocordat, Smaranda, Constantin. 1742".

Mai mulți credincioşi donează, în anul 1765, două *Sfeşnice de argint*; unul dintre ele are gravat pe marginea suportului, în limba greacă, următoarea inscripție: „Pomeneşte, Doamne, pe robii Tăi: Dimitrie, Despa. Dimitrie. Smaranda. Sultana, Alexandru şi fiii lor, 1765. Şi s-a lucrat de Gheorghe zlătar, Si(n) Răducanu zlătar".

Pe un *Sfeşnic de argint*, donat în anul 1779 de boierii şi negustorii din Craiova, ca mulțumire adusă Sfântului Grigorie Decapolitul, ale cărui sfinte moaşte au salvat oraşul de secetă şi lăcuste, este gravată pe suport inscripția: „Acest sfeşnic de argint s-a făcut din mila dumnealor boierilor şi neguțătorilor craioveni, în zilele prealuminatului, prea-nălțatului domn Alexandru Ioan Ipsila(n)t v(oie)v(o)d, când s-a adus Sf(â)ntul Grigorie Decapolitul de la Mănăstirea Bistrița aici la Craiova, pentru seceta şi lăcustele ce erau, păstorind Eparhia aceasta iubitorul de D(u)mn(e)zeu, episcop al Râmnicului chir Chesarie, caimacam fiind Scaunului Craiovei dum(nealui) Grigorie Razul biv vel cluc(er); şi s-au afierosit Sfântului Grigorie la l(ea)t 1779 n(oie)m(brie) 12; şi s-au lucrat de Hristea argintar Iunotu, fiind egum(en) chir Ştefan arhimandritul". Perechea identică a sfeşnicului anterior, datează tot din anul 1779, fiind donația aceloraşi boieri şi negustori din Craiova. Ambele sfeşnice au fost executate de argintarul Hristea Iunotu, sub directa supraveghere a lui Hagi Gheorghe din Craiova, care a fost „ispravnic şi osârduitor până s-a sfârşit lucrul, şi le-a adus fiul dumisale, chir Zamfir, aici în Mănăstire, la noiem(brie) 19, 1779".

Arhimandritul Ştefan, fost egumen al Mănăstirii Bistrița între anii 1774-1785, donează, în 1780, o *Linguriță de argint*. Inscripția, gravată pe partea din spate a obiectului, indică numele donatorului şi demnitatea sa: „Şt(e)f(a)n arhim(andritul) Bi(s)tr(iței). 1780".

Alt egumen bistrițean, arhimandritul Nectarie, donează în anul 1790 o *Candelă de argint*, care avea următoare inscripție: „Nectarie, năstavnicul Mănăstirii Bistrița"; fiind dispărută, este menționată în Pomelnicul Mănăstirii.

Un *Sfeşnic de alamă*, de proveniență necunoscută, turnat probabil în atelierul Mănăstirii, are baza octogonală, pe care este gravat, cu litere chirilice majuscule, textul: „Mai 14, 1790, a răposat chir Costandie ieromonah".

Boierii şi negustorii craioveni donează în anul 1795 o *Candelă de argint*; ea păstrează pe marginea de sus şi de jos, gravată cu litere majuscule următoarea inscripție grecească: „Aceasta candelă s-a făcut din contribuția boierilor şi negustorilor Craiovei, şi s-a închinat către dânşii cu evlavie, celui între sfinți Părintelui nostru Grigorie Decapolitul, când moaştele sale, izvorâtoare de mir şi dumnezeieşti, s-au adus la Craiova, fiind ciumă, în anul 1795, ca Domnul să-i izbăvească de ea"; urmează numele celor 49 donatori.

Un *Chivot de argint*, confecționat sub îndrumarea egumenului Costandie arhimandritul, are următoarea inscripție: „Acest sfânt artoforion este făcut de Sfi(n)ția Sa părintele arh(imandrit) Costandie Peloponisiotul, eg(u)m(enul) sf(i)n(tei) Mănăstiri Bistrița, cu cheltuiala Mănăstiri(i). 1799".

Candelă de argint, în formă conică şi lucrată ajur, a fost donată de „Constantin Ştefan Serdaris 1814", potrivit inscripției greceşti gravate pe disc. Probabil este una dintre cele „trei candele de argint", consemnate în Pomelnicul Mănăstirii, ca fiind „câştigate" de arhimandritul Iosif, în timpul egumeniei sale, care a condus destinele Mănăstirii între anii 1812-1816.

Două *Sfeşnice mari de alamă* au fost donate de egumenul Gavriil arhimandritul; ele au gravate următoarea inscripție: „Aceste sfeşnice sunt făcute cu cheltuiala părintelui arhimandrit Gavriil, egumenul sfintei Mănăstiri Bistrița, născut în oraşul Vrața din Bulgaria, şi spre pomenire, s-a însemnat aici, leat 1836".

O *Cădelniță de argint*, lucrată artistic, cu trei chipuri de îngeri sculptați în relief, are gravată inscripția: „Prefăcută de arh(imandritul) T(eodorit) Zăgănescu, 1865", egumen al Mănăstirii, între anii 1864-1872. Realizată în urma unui raport înaintat de egumen Ministerului Cultelor, de unde, la 7 octombrie 1865 primeşte comunicarea că: „Se încuviințează propunerea ce faceți în privința prefacerii unei cădelnițe, din una stricată, şi o candelă tot stricată de argint, care, după gătirea ei, recomandându-se, o veți şi înscrie în inventarul dotei acelei biserici".

Superiorul Ambrozie arhimandritul a confecționat în anul 1891, un *Sfeşnic mare de alamă* care este montat pe un postament piramidal cu trei picioare aşezate pe câte un disc amplasat cu partea concavă în jos; pe o latură se află sculptată în relief Stema Regatului României, iar pe alta un Serafim. Corpul este alcătuit din piese globulare şi piriforme, având deasupra un disc. Pe bordura discului, o inscripție gravată cu litere majuscule, artistic executate, arată că: „În al 32-lea an al Unirii țărilor surori şi în al 25-lea al domniei Majestății Sale Regelui Carol I, fiind episcop al Râmnicului D. D. Ghenadie Enăceanu, iar mitropolit primat D. D. Iosif Gheorghian, făcut de superiorul Mănăstirii Bistrița Ambrozie Bosânceanu, făcut la Iaşi 1891, mai la 10".

O *Tavă de argint* a fost confecționată în anul 1910 de acelaşi egumen Ambrozie; lucrată artistic, inscripția atestă că: „Această tavă este dăruită de arhimandritul Ambrozie Bosânceanu pentru serviciul M(ănăsti)ri(i) Bistrița, 1910, iunie. Valoarea 180". Precizăm că tava a fost dăruită în perioada celei de a doua egumenii ale sale (1907-1911).

O parte dintre candelele aflate în tezaurul cultic al Mănăstirii Bistrița au fost duse la Centrul Eparhial din Râmnicu Vâlcea, cum rezultă din raportul înaintat la 12 septembrie 1920, în care egumenul arată că, patru candele, „toate de argint curat şi în bună stare", au fost preluate de protosinghelul Inochentie Tănăsoiu, în anul 1918, şi duse la Episcopie.

Capodopere ale tezaurelor mănăstireşti, obiectele de cult evidențiază spiritul creator, fiind produsul unor categorii foarte diversificate de meşteri, atestând totodată legăturile Țării Româneşti cu marile centre de creație europeană, care ocupă o vastă arie, din sudul Italiei până în nordul Germaniei; unele sunt creații ale saşilor transilvăneni, iar altele, ale şcolilor româneşti din Muntenia.

COMEMORAREA LUI I.G. DUCA LA URIŞANI

Pr. Constantin MĂNESCU - HUREZI

Meditând îndelung la zbuciumata noastră istorie, am constatat cu tristețe şi amărăciune existența a două personalități cu caractere asemănătoare, cu destine paralele, victime ale aceloraşi elemente dominante de răzbunare, care nu au voit binele neamului românesc. Este vorba despre marii patrioți Ion Gh. Duca şi Nicolae Iorga, care şi-au unit pe vecie numele, fiecare dintre ei, cu câte două localități din frumoasa noastră țară, intrate astfel în legendă şi nemurire: Ion Gh. Duca cu Măldăreştii şi cu Urşanii Vâlcii, Nicolae Iorga cu Vălenii de Munte şi cu Strejnicul de lângă Ploieşti, ambele din Prahova. Şi, pe lângă acestea, amândoi şi-ai legat numele şi de Sinaia.

În zorii zilei de 30 decembrie 1933, i se aducea la cunoştință lui Nicolae Iorga faptul că I. G. Duca, marele om politic al României, preşedintele Consiliului de Miniştri, a fost asasinat pe peronul gării, la Sinaia, „de un membru al Gărzii de Fier, un mizerabil ignorant şi stupid care, ieri încă, era elevul nostru la Academia de Comerț", cum spune în însemnările sale zilnice marele istoric. Zguduit de incredibila veste, pleacă imediat la Sinaia unde, la Palatul Peleş, fusese depus corpul neînsuflețit al celui care îşi legase numele de fapte ce au dus la făurirea unității naționale, la cucerirea şi consfințirea drepturilor Statului Român, la modernizarea structurilor sale, sociale, opunându-se cu energie totalitarismului, dictaturii, agresiunii şi violenței. „Duca pare că doarme – notează Nicolae Iorga, privind la cel care, la 54 de ani, plătea cu viața credința şi acțiunea sa politică în slujba democrației româneşti – numai ochiul stâng e puțin învinețit. Cel dintâi din cele cinci gloanțe l-a lovit în această parte a capului". Acolo, la Sinaia, cu franchețea care l-a caracterizat, Nicolae Iorga aminteşte celor prezenți de vechea sa „înştiințare" acum şase ani şi cere imperios să se oprească „întinderea acestei stări de spirit" pentru ca să nu se „provoace şi alte catastrofe". Câțiva ani mai târziu, rememorând evenimentele pe care le trăise cu atâta intensitate sufletească, avea să spună în „Istoria Românilor (Bucureşti, 1939), vol. X, p. 48) că măsurile luate împotriva Gărzii de Fier", după asasinarea lui I. G. Duca, nu au smuls „rădăcina însăşi a răului".

După şapte ani (mai puțin o lună şi o zi), tot la Sinaia, Nicolae Iorga, care privise chipul celui ucis cu o „extraordinară cruzime" de tânărul care „a mers drept la Duca, l-a prins de umăr, l-a întors spre spate şi i-a trimis în cap toate gloanțele" – avea să pornească şi el pe aceeaşi Golgotă a spiritului românesc. La capătul acestui calvar, desfăşurat de-a lungul uneia dintre cele mai sumbre nopți ale istoriei noastre, corpul neînsuflețit al lui Nicolae Iorga acea să fie părăsit la marginea unui drum de cei care îl torturaseră. În dimineața zilei de 28 noiembrie 1940, în raza localității Strejnic, de lângă Ploieşti, era găsit „un cadavru cu barbă, căzut pe spate, cu mâna dreaptă puțin depărtată de corp şi cu degetele împreunate în semnul crucii…".

Aşa piereau două valori ale neamului nostru: un om de o cinste şi de o corectitudine rar întâlnite, „ultimul mare zoon politikon al românilor", care a fost I. G. Duca, şi un creier din care au izvorât 16.000 de cărți, un vulcan care emanase neîntrerupt, timp de cincizeci de ani, o energie spirituală fără egal, la dogoarea căreia se încălzise un popor întreg şi un continent întreg, care a fost savantul Nicolae Iorga.

Identitatea morții celor doi oameni politici nu se datorează hazardului şi nici nu aparține domeniului coincidențelor, ci reprezintă simbolul tragic al luptei duse în anii dintre cele două războaie în țara noastră între democrație şi totalitarism, între spiritul toleranței al exclusivismului, între cultul ideii de drept şi dreptate şi aceea de forță care sfidează logica, legile scrise şi nescrise.

Am făcut această paralelă astăzi, 29 decembrie 2013, când comemorăm 80 de ani de la trecerea în veşnicie a marelui patriot, om politic şi de stat I. G. Duca, cel care ne-a adunat în jurul său şi în incinta bisericuței de la Urşani an de an, într-un pelerinaj către Mecca noastră, către templul libertății țărăneşti, unde-şi doarme el somnul de veci, în mijlocul moşnenilor pe care i-a iubit atât de mult. Spiritul său este printre noi şi nu va părăsi niciodată aceste locuri, după cum el însuşi a declarat de atâtea ori cât a fost în viață: „Nu mă voi despărți niciodată de acest județ şi precum nu am pregetat să întrebuințez toată munca şi influența mea ca deputat şi ca ministru pentru a ajuta la înaintarea acestui județ, tot astfel voi face-o şi de acum înainte…".

Şi, într-adevăr, prin tot ce a făcut, a spus şi a gândit, şi chiar prin îndeplinirea dorinței sale testamentare de a-şi dormi somnul de veci în bisericuța de la Urşani, care i-a fost atât de dragă, I. G. Duca nu va putea fi despărțit niciodată de trecutul acestor locuri, unde şi-a trăit momentele cele mai fericite ale vieții, în freamătul naturii şi cu bucuria şi sănătatea vieții de la țară, după cum scria biograful său, Gheorghe Suten.

Se spune că fericirea, adevărata fericire care răsare în tine, care-nfloreşte şi leagă rod, o atingi când ți-ai pregătit sufletul pentru ea. Trebuie să fii bun, ca să poți fi fericit. Să fii bun cât poți până în ultima clipă a vieții tale. Cei răi nu pot fi fericiți. Aşa a fost I. G. Duca. Un om de o modestie intrată în legendă, care şi-a găsit fericirea în aceste locuri minunate şi paşnice ale Vâlcii, departe de tumultul marilor oraşe. Aici, în acest colț minunat de țară, pe care îl găsea fără seamăn în lumea largă, la Măldăreşti, la Hurezi, la Urşani, mergând pe jos şi vorbind cu țăranii, îşi afla liniştea şi mulțumirea sufletească deplină, uitând complet de mizeriile vieții politice, după cum spunea prefectul județului Vâlcea, Eugen Băcescu, hurezean de origine, în ziua de 6 mai 1934, când trupul neînsuflețit al lui I. G. Duca era adus de la Bucureşti şi reînhumat la Urşani.

Comemorarea de anul acesta s-a făcut în prezența enoriaşilor parohiei Urşani, a membrilor PNL şi a fruntaşilor diverselor organizații liberale din țară şi din județul nostru, care au subliniat faptul că I. G. Duca rămâne un model de politician al României moderne, un reper important în ce priveşte verticalitatea, probitatea, consecvența şi prudența, dar şi asumarea unor răspunderi şi unor decizii, calități pe care trebuie să le aibă un adevărat om politic.

COSTEA MARINOIU

Doi ani de la trecerea sa în veşnicie

Mihai POPA

Ne amintim cu pietate şi cu regretul de a nu se mai afla - ca atât de des altădată - în acţiunile Societăţii culturale „Anton Pann”, ale Forumului Cultural al Rămnicului, de domnul Costea Marinoiu, prieten apropiat şi preţuitor al tuturor celor participanţi la actul de cultură al urbei noastre- Rm.Vălcea, al iubitorilor de folclor.

La 22 decembrie 2011, inima prea plină a profesorului, a cărui statornică şi neobosită preocupare şi grijă au fost monumentele şi evenimentele istorice, folclorul, cultura, a încetat să mai bată. L-am cunoscut cu toţii ca un om modest, de ţinută morală şi probitate ştiinţifică deosebită, astfel, explicându-ne perseverenţa studiului şi căutărilor sale în domeniul tiparului, al cărţii, a istoriei culturale a locurilor şi personalităţilor vălcene. Ne vor lipsi mereu politeţea lui desăvârşită, aceea cu care ne solicita sprijinul, blândeţea vorbei şi îndatorarea pe care o manifesta necontenit faţă de noi. Ar fi vrut parcă să adune şi să cuprindă tot ce era omenesţe posibil în meseria sa şi nu numai. Preţuia şcoala, cultura autentică, folclorul, oamenii în devenirea lor culturală, cărora le acorda tot sprijinul, pentru care, în afirmarea lor, muncea cu dăruire, socotindu-le, pe bună dreptate, instituţii complementare ale

Familiile Marinoiu şi Pantelimon, 1975

vieţii. Era aproape nelipsit de la evenimentele culturale pe care Societatea Culturală „ Anton Pann”, al cărui preşedinte era, Forumul Cultural al Rămnicului, Biblioteca Judeţeană „ Antim Ivireanul” le organiza şi n-au fost puţine. Le-a trăit, pe fiecare, ca pe o bucurie a sufletului său sensibil peste măsură la tot ceea ce putea să-i unească pe români peste timp şi peste spaţiu. Pleca, de fiecare dată, parcă împăcat, că măcar prin cultură se fac paşi spre o anume unire, cu adevărat în cuget şi simţiri, care, poate n-o au încă românii, atâta cât ar trebui. Amintea adesea de copilărie, de poveştile satului de care era mândru, de casa părintească în care a crescut de pe Valea Gorunelului, de tradiţiile şi obiceiurile din străbuni. Locurile natale, oamenii, l-au marcat şi le contempla de fiecare dată când revenea în sat, vorbea cu nostalgie ori de câte ori avea prilejul în cuvântările sale sau în cărţile sale. Folclorul l-a pasionat până în ultimele clipe ale vieţii. Multe din proiectele editoriale ale sale au rămas însă nefinalizate.

Ca director al Societăţii „Ex-Libris” din Municipiul Rm.Vălcea şi-a adus aportul la organizarea unor manifestări culturale de amploare, menite a fi pus în valoare zestrea de frumos a zonelor etnografice Ţara Loviştei, Valea Cernei. A fost un om de teren, însemnările sale acoperind zeci de ani şi însumând tot atâtea volume-document. Este autorul sau coautorul a numeroase studii, unele monografice, ori articole apărute în publicaţii de specialitate, în reviste şi ziare, sau a unor pliante şi broşuri, toate pe teme de istorie, contribuţii locale la momente de seamă ale istoriei naţionale, personalităţi etc. A participat cu comunicări şi referate la zeci de manifestări ştiinţifice, sesiuni şi simpozioane organizate de instituţii ştiinţifice şi de cultură din Bucureşti, Craiova, Câmpulung, Rm.Vălcea cu dorinţa de a înscrie în circuitul ştiinţific şi de valori ale patrimoniului cultural obiective şi aspecte puţin sau deloc cunoscute din nord-vestul României. În aceeaşi măsură, a pledat, prin nenumărate expuneri, interviuri, demersuri diferite, pentru cunoaşterea, preţuirea şi păstrarea pentru viitor a valorilor culturale, ale patrimoniului cultural şi spiritual al acestei ţări. Pentru munca sa stăruitoare, nelipsită adesea de sacrificiul sănătăţii, pentru dăruirea

şi sincera sa prietenie, dorim ca Dumnezeu să-i aşeze sufletul blând în pacea Lui din ceruri.

Să-i fie amintirea binecuvântată!

PRO MEMORIA: AMZA PELEA

A trecut un sfert de secol din 12 decembrie 1983, când s-a stins actorul care a animat nenumărate personaje de teatru şi de film şi l-a creat pe Nea Mărin, olteanul care se lupta cu o lume ostilă: armata, „airoplanul”, „cinematografu” sau „ timpul probabel”. În tot acest timp, prezenţa lui în memoria românilor nu s-a estompat deloc. Dimpotrivă, ea s-a permanentizat, calităţile actorului şi omului Amza Pellea fiind suficient de puternice pentru a-i asigura un loc de neclintit în inimile românilor de pretutindeni. S-a născut la 7 aprilie 1931 în localitatea Băileşti judeţul Gorj, într-o familie cu cinci copii, tatăl său numindu-se tot Amza Pellea. A absolvit cursurile Colegiului Naţional Carol I din Craiova. Reprezentant al Promoţiei de aur a teatrului românesc, Amza Pellea a jucat la Teatrul Naţional din Craiova, Teatrul Mic, Teatrul Nottara, Teatrul de Comedie şi Teatrul Naţional din Bucureşti, unde s-a impus ca unul dintre actorii cei mai dăruiţi ai scenei româneşti. Pe scena craioveană realizează, în perioada stagiaturii de trei ani (1957-1959), nu mai puţin de 14 roluri, între care Jack Worthing (Ce înseamnă să fii onest de Oscar Wilde), Vedernikov (Ani de pribegie de Aleksei Arbuzov), Vladică Ilarion (Tudor din Vladimiri de Mihnea Gheorghiu), Comandantul vasului (Tragedia optimistă de Vsevolod Visnevski), Bepe (Galcevile din Chioggia de Carlo Goldoni), Horatio (Hamlet de Shakespeare), Colonelul Dobre (Ecaterina Teodoroiu de Nicolae Tăutu), Otto Katz (Soldatul Svejk de Jaroslav Hašek), Esteban (Fântâna turmelor de Lope de Vega). Pe scena Teatrului de Comedie creează alte personaje, printre care Brettschneider (Svejk în al doilea război mondial de Brecht- 1962), Pietro (Umbra de E. Svart- 1963), Manole (Somnoroasa aventură de Teodor Mazilu- 1964), Subcomisarul (Capul de răţoi de G. Ciprian- 1966), Platonov (Un Hamlet de provincie de Cehov-1967), Voievodul Basarab (Croitorii cei mari din Valahia de Al. T. Popescu- 1969), Noah (Arca bunei speranţe de I.D. Sîrbu-1970), Hrisanide (Interesul general de Aurel Baranga-1972), Hickok (Buffalo Bill şi indienii de A. Kopit-1973) „inginerul" din Nic Nic. Pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti dă viaţă lui Petre Dinoiu (Comoara din deal de Corneliu Marcu- 1977) şi lui Vlad Ţepeş (A treia ţeapă de Marin Sorescu - 1979). Ultimul rol creat la teatru îl readuce pe scena Teatrului de Comedie, realizând - în regia lui Gheorghe Harag - personajul bătrânului moşier Muromski în Procesul de Suhovo-Kobilin - 1983. Amza Pellea a interpretat atât personaje istorice (Vladica Hariton din Tudor din Vladimiri de Mihnea Gheorghiu, Voievodul Basarab din Croitorii cei mari din Valahia de Al. Popescu, rolurile din Tudor, Răscoala, Haiducii, Dacii, Columna, Mihai Viteazul), cât şi personaje contemporane (Ailincii din Secunda 58 de Dorel Dorian, Manole din Somnoroasa aventură de T.Mazilu), dar şi personaje din repertoriul clasic universal (Esteban din Fântâna turmelor de Calderon, Horaţiu din Hamlet, Platonov din Un Hamlet de provincie de Cehov). Rămas probabil în conştiinţa publicului prin rolul domnitorului din Mihai Viteazul şi prin Nea Mărin, reuşeşte în Atunci i-am condamnat pe toţi la moarte să atingă ambele personaje. Umilul, şi câteodată veselul Ipu recapătă, în finalul filmului, figura dârză şi tragică a soldatului ţăran din primul război. Nea Marin a rămas o pledoarie pentru virtutea salvatoare a umorului. Un personaj care nu plictiseşte, nu e redundant, nu se repetă pe sine, ci se inventează în fiecare scenetă, a schimbat alb-negrul oferit de micul ecran într-o epocă de tristă amintire. S-a aşezat deasupra ei şi a ironizat-o înţelegător, când dulce, când amar. Regizorul Sergiu Nicolaescu spunea că Nea Mărin e un rol creat de Amza Pellea, un actor care nu poate fi înlocuit: „ Amza putea să joace orice”. A fost actorul care a interpretat unele dintre cele mai strălucite figuri ale istoriei românilor, precum Decebal sau Mihai Viteazul. În 1977 câştigă premiul de interpretare masculină „Cel mai bun actor”, la Festivalul Internaţional de Film de la Moscova, pentru rolul său excepţional (Manlache Preda) din filmul Osânda, unde a jucat alături de Gheorghe Dinică şi Ernest Maftei, într-o ecranizare de Sergiu Nicolaescu după "Velerim şi Veler Doamne" de Victor Ion Popa.. Cele

Amza Pellea (1931 – 1983)

mai importante filme în care a jucat sunt: Neamul Şoimăreştilor (1965),Haiducii (1966), Dacii (1967), Columna (1968), Mihai Viteazul (1971), Atunci i-am condamnat pe toţi la moarte (1972), Ciprian Porumbescu (1973), Ultimul cartuş(1973), Un comisar acuză (1974), Stejar – extremă urgenţă (1974), Nemuritorii (1974), Tată de duminică (1975), Osînda (1976), Accident (1977), Eu, tu, şi... Ovidiu(1978), Pentru patrie (1978), Melodii, melodii (1978), Revanşa (1978), Ecaterina Teodoroiu (1978), Nea Mărin miliardar (1979), Mihail, cîine de circ (1979), Capcana mercenarilor(1981), Cucerirea Angliei (1982). Amza Pellea, s-a stins din viaţă pe 12 decembrie în 1983, la vârsta de 52 de ani. Este înmormântat la cimitirul Bellu. Nici până astăzi nu sunt pe deplin cunoscute condiţiile în care actorul a părăsit scena vieţii sale. Unele surse afirmă că marele actor s-ar fi stins din cauza cancerului pulmonar provocat de fumat, iar altele susţin că ar fi fost ucis de Securitate, deoarece, în scheciurile sale, ironiza regimul comunist. Colega sa de facultate şi teatru actriţa Sanda Toma spunea: „Era atât de viu, atât de tonic, atât de plin de umor spontan de cea mai bună calitate! Muncitor până la epuizare, talentat dar modest. Întotdeauna egal cu el însuşi, prietenos şi cald ca o zi luminoasă de vară. A avut un suflet de copil în care nu puteau să încapă decât puritate, cinste, bunătate şi generozitate. Cât despre spirit, a fost înzestrat cu o inteligenţă excepţională - deopotrivă profundă, ascuţită şi plină de înţelepciune. A slujit arta Thaliei trudind din greu, cu o răbdare pătimaşă [...]. Partener ideal, şi-a împărţit succesele cu noi cu simplitatea cu care, în studenţie sau în nenumărate turnee, ne împărţeam mâncarea. N-am auzit pe cineva bârfindu-l, şi dacă vreunul - poate - l-a invidiat, a făcut-o, desigur, cu admiraţieşi respect”.

Bibliografie:

//ro.wikipedia.org

Ciprian Chirvasiu „ Nea Marin, un prototip national” în gazeta „Jurnalul Naţional” din 23 februarie 2004

Loreta Popa - „Pacificatorul”, în gazeta „Jurnalul Naţional”din 2 octombrie 2006.

Mihai POPA

GALERIA DE ARTĂ POPULARĂ CONTEMPORANĂ HOREZU (VIII)

Cristian SIMA

Cu toate că mi-am propus să scriu un material pentru promovarea galeriei de artă populară din Horezu, vedeţi bine că nu mă pot referi strict numai la ea...conţinutul ei este atât de legat de om, de lume, de viaţă, de tot ce se întâmplă, încât la tot pasul drumul se ramifică, se multiplică şi adeseori mă simt nevoit să abordez subiecte complementare, atunci când mi se par importante...Iubesc această galerie chiar dacă muzeele mi-au dat întotdeauna senzaţia de cimitir, de loc în care lucrurile sunt omorâte, scoase din existenţa lor adevărată, scoase de pe făgaşul scopului pentru care au fost create. Deturnate apoi şi stocate în spaţii care nici pe departe nu seamănă cu spaţiile cărora le-au fost destinate, pierzând total contactul cu oamenii cărora trebuia să le fie utile, să le folosească şi să le dea un sens, o viaţă... Noţiunea de “exponat” nu face altceva decât să le golească de conţinut, forma lor exterioară rămânând însoţită doar de un fond livresc, imaginativ. Vă rog să nu luaţi în tragic ce spun acum, e doar o percepţie a mea, a nu se înţelege de aici că aş visa la desfiinţarea muzeelor, doamne fereşte, în lumea actuală nu mai trebuie nimeni convins de necesitatea lor. Dacă nu ar exista această galerie unde am mai putea găsi noi la un loc 4.000 de obiecte reprezentând cele mai renumite centre de olărit din ţară: Horezu, Vlădeşti, Lungeşti, Slătioara (jud. Vâlcea), Romîna şi Oboga (jud. Olt), Marginea şi Rădăuţi (jud.Suceava), Vama (jud. Satu Mare), Mihăileni (jud. Botoşani), Miercurea Ciuc, Corund (jud. Harghita), Baia Mare (jud. Maramureş), Tansa şi Poiana Deleni (jud. Iaşi), Piscu, Ciolpani (jud. Ilfov), Curtea de Argeş (jud Argeş), Jupâneşti (jud. Timiş), Siseşti (jud. Mehedinţi), Obârşia (jud. Hunedoara), Vadu Crişului (jud.Bihor), Tg. Mureş (jud. Mureş), Găleşoaia (jud. Gorj), Terpeziţa (jud.Dolj), Brăniştea (jud. Galaţi). După anul 2012, când a avut loc prima ediţie a târgului declarată internaţională, au început să se adauge meşteri din Republica Moldova şi din străinătate: Grecia, Serbia, Franţa. Organizarea expoziţiei a fost concepută pe centre şi pe autori,

astfel, centrul Horezu ocupă două saloane având număr de autori şi de exponate mai mare. Unul dintre saloane este dedicat olarilor mai vârstnici şi mai bine cunoscuţi iar altul celor tineri. În cel mai spaţios salon este realizată o reprezentare a tuturor centrelor de olărit din România, oferind vizitatorilor o imagine de ansamblu a meşteşugului în ţara noastră.

Primăria Horezu a făcut eforturi de a se implica în constituirea Asociaţiei Române a Centrelor de Ceramică Populară şi este parte a proiectului european STARS, alături de Asociaţiile Oraşelor Centre de Ceramică ale Franţei, Italiei şi Spaniei. Sunt paşi importanţi pentru afirmarea artei tradiţionale româneşti cât şi a comunităţii oamenilor din Horezu şi din Depresiunea Horezu, paşi despre care toată lumea este conştientă că vor trebui înmulţiţi, accentuaţi, pe viitor.

GÂNDIREA LUI DIONISIE AREOPAGITUL ÎN CULTURĂ

Magda BUDEANU

Autorul şi cuprinsul Corpusului areopagitic constituie şi astăzi – după veacuri de cercetări - una dintre marile din necunoscute din istoria gândirii creştine; păstrând pe deplin autorul în anonimat, aceste scrieri au exercitat totuşi o atracţie şi o influenţă milenară asupra teologiei şi a întregii vieţi bisericeşti din Răsărit şi din Apus.

"Pe urma srăduinţelor lui J. Stiglmayr şi ale lui H. Koch, ultimele încercări de identificare a autorului acestor scrieri au detrminat în vremea noastră apariţia unor preocupări de studiere a conţinutului lor teologic şi filozofic în limitele stricte ale mediului cultural – spiritual în care ele au apărut."[1]

Ierarhiile de care vorbeşte Dionisie privesc cele două trepte superioare ale creaţiei, treptele fiinţelor raţionale şi inteligente: îngerii şi oamenii. Sunt aşadar două ierarhii: "Ierarhia Cerească" şi "Ierarhia Bisericească".

Pentru Dionisie, ierarhia este o instituţie sacră, mijlocitoare între Dumnezeu şi creatură: ea primeşte de sus şi comunică mai departe treptelor inferioare. Dionisie o investeşte cu ordine, ştiinţă şi acţiune sau lucrare. "Ea e ordine fiindcă reproduce în structura ei imaginea frumuseţii, a bunătăţii şi a înţelepciunii divine: ea e ştiintă fiindcă participă prin adorare la misterele dumnezeieşti: ea e acţiune sau lucrare fiindcă participă primind şi transmiţând lumina de sus, atrage totodată făpturile spre Dumnezeu sfinţindu-le şi îndumnezeindu-le după capacitatea fiecăreia."[2]

Dionisie Areopagitul are marele merit de a fi făcut o repartizare ierarhică a îngerilor în trei triade, care urcă solidar repetând cele trei etape: *purificare, iluminare, desăvârşire*. Dar această repartizare nu trebuie luată decât ca expresie simbolică a unei plinătăţi a numărului lor de trei, reprezentând perfecţiunea Treimii şi a unei înălţări solidare după ordinea completă a vieţii spirituale.

"Teologul grec Trembela consideră că ierarhizarea îngerilor în cele nouă cete este o opinie personală a lui Dionisie Areopagitul, dat fiind că alţi părinţi numesc mai puţine cete şi nu le ierarhizează în acest mod. Dar în general o ierarhizare a îngerilor afirmă şi unii părinţi anteriori lui Dionisie, chiar dacă nu au dat un sistem complet al acestei ierarhii. O astfel de ierarhie admite încă Păstorul Herma şi după el Sfântul Chiril de Ierusalim."[3]

Sfântul Ioan Damaschin îşi însuşeşte ierarhia lui Dionisie, ca şi toţi sfinţii părinţi de după Dionisie Areopagitul. Iar Biserica i-a dat consimţământul prin introducerea ierarhiei în pictura bisericească.

Ideile lui Dionisie Areopagitul "li se datoreşte locul onorabil ocupat în biserică de imaginile sfinţilor, deoarece sfinţii erau emanaţii ale Lui Dumnezeu. Teoria lui Pseudo – Dionisie a contribuit şi la cultul icoanelor, deoarece lumea sensibilă era privită ca o emanaţie a celei divine."[4]

Influenţa lui Dionisie s-a extins şi asupra detaliilor arhitecturale. Conceptul lui de emanaţie "îi înclina pe constructori să întrebuinţeze un simbolism diferit de cel utilizat mai înainte – un simbolism multiplu – pentru a simboliza atât pe Dumnezeu cât şi lucrările Lui în acelaşi edificiu. Acest simbolism a fost dezvoltat pe urmele lui Pseudo – Areopagitul, de către Maxim Mărturisitorul în opera sa <Mystagogia>. Un imn siriac din secolul al Vl – lea recent descoperit dovedeşte că edificarea catedralei din Edessa a fost făcută pe baza unui simbolism extras din ideile lui Pseudo – Areopagitul."[5]

Cum era de aşteptat, celebritatea teologului "Ierarhiilor" l-a impus ca "izvor de inspiraţie în arta zugrăvirii cetelor îngereşti. Afirmaţia aceasta o dovedesc în primul rând frescele mănăstirilor din nordul Moldovei, unde pictorii populari au fixat ierarhia nevăzutelor puteri şi a virtuţilor creştineşti."[6]

Dintre broderiile care provin de la Mănăstirea Tismana, un epitrahil împodobit cu inscripţii monogamatice greceşti arată srăvechi influenţe isihaste şi areopagitice de obârşie sud – dunăreană.[7] Tot Sfântul Dionisie are meritul de a fi adus precizări doctrinare îndumnezeirii.

"Vorbind despre îndumnezeire, spune <îndumnezeirea este faţă de Dumnezeu, pe cât este realizabil, asimilare şi unire>. Unirea omului, pe cât este posibil şi realizabil, cu Dumnezeu este ceea ce în limbajul patristic este numit îndumnezeire."[8]

Dumnezeu îşi asimilează "precum face focul", cum spune Dionisie, pe toţi cei care i-a primit la unirea cu El, după măsura capacităţii fiecăruia de a primi îndumnezeirea. Hristos ne îndumnezeieşte prin Sfintele Taine şi în Euharistie se desăvârşeşte comuniunea şi unirea noastră cu Cel Unul.

"Neoplatonismul este în mod clar depăşit, căci, în Sine, Dumnezeu este deasupra unităţii şi a oricărei simplităţi accesibile sufletului. Suntem dincolo de unirea platonică: căci unificarea sufletului postulează ieşirea din sine pentru a se unui cu Altul dumnezeiesc: şi aceasta este îndumnezeirea ontologică."[9] În această unire nu este vorba de identificarea cu Dumnezeu, ci de asemănare.

Putem combate astfel pe unii comentatori care susţin că opera lui Dionisie Areopagitul ar fi dominată de viziunea neoplatonică panteistă specifică filosofului Proclu, care se bazează pe conceptul emanaţiei, ducând la o confuzie între Creator şi creaţie.

"Sfântul Dionisie Areopagitul este fără îndoială creaţionist, pentru că insistă pe absoluta transcedentă a Lui Dumnezeu în raport cu creaţia Sa şi pe legătura dintre Dumnezeu şi univers realizată prin lumina necreată a harului."[1]

Sunt cunoscute strădaniile marilor teologi pentru lămurirea ortodoxă şi evidenţierea sensului creştin adânc al tratatelor areopagitice: Cuviosul Maxim Mărturisitorul, polihistorul Gheorghe Pahimere, Sfinţii Ioan Damaschinul şi Grigore Palama. De-a lungul veacurilor, acestora le-au urmat fervenţi scoliaşti, traducători şi alcătuitori de versiuni latine, siriace, arabe, armene.

Scrierile areopagitice au avut o inflenţă deosebită şi asupra lui Nichita Stithatul, cunoscut în special ca îndârjit polemist împotriva cardinalului Humbert cu prilejul evenimentelor din secolul al Xl – lea, care au dus la schisma bisericească din Răsărit şi Apus, dar şi ca exeget iscusit al lui Dionisie Areopagitul.

"Inflenţa acestuia asupra gândirii sale este dovedită, dar în chip special ea se vede din tratatul "Despre Ierahie", unde Nichita afirmă fără reserve că <Ierarhia Cerească şi Ierarhia Bisericească> l-au inspirit dopotrivă la alcătuirea acestui tratat."[1]

Tratatele areopagitice i-au influenţat şi pe Nicolae Cabasila, pe San Juan de la Cruz, care le-a preluat prin intermediul lui R. de Saint – Victor sau J. Ruusbroec, pe Toma d`Aquino.

Putem vorbi de o amprentă puternică asupra întregii culturi a gândirii autorului ierarhiilor, dacă ne gândim la Dante Algeri, care a găsit afinităţi cu opera lui Dionisie: "Dacă <Divina Commedia> a fost asemănată cu o catedrală gotică şi cu <Summa> lui Toma d`Aquino, planul şi simbolismul ei amintesc de ierarhiile teologului patristic. Arhitectura epopeii, universul treptelor succesive, sensul msitic al numărului trei şi al multiplilor lui, ca şi traiectoria luminii, tonalitatea culorilor, a sunetelor amintesc de hieratismul sistemului dionisian."[1]

Meister Eckart a meditat asupra lui Dionisie Areopagitul. Modificându-le semnificaţia însă, unele teme au căpătat o explicaţie panteistă.

Taina acestei atracţii pentru tratatele dionisiene, în ciuda pseudoepigrafiei lor, rezidă în caracterul de sinteză a teologiei patristice de până în veacul al Vl – lea, pe care o exprimă. "Opera Sfântului Dionisie Areopagitul captează astfel şi le explică într-o formă unică: triadologia, haritologia şi angelelogia ortodoxă, participarea universală la valorile Liturghiei – Biserica, spiritul mistagogic primar, <filosofia> monahilor postcalcedonieni."[1]

Opera dionisiană îşi propune să privească lucrările unui Dumnezeu Bun faţă de creaţa Sa. Autorul „Ierarhiilor" ne prezintă un Dumnezeu plin de iubire faţă de creatură. Ea se adresează tuturor făpturilor. Această mare iubire se vede atât în lucrarea ierahiei îngereşti, cât şi în cea a ierarhiei bisericeşti. Imitând generozitatea şi condescendenţa tearhiei, superiori ierarhiei bisericeşti se întorc în permanenţă către celelalte trepte cu bunătate, cu dăruire şi cu simţ de răspundere pentru desăvârşirea lor. Iată de ce – spre deosebire de climatul indiferenţei platoniciene - despre sistemul dionisian se poate vorbi numai ca despre un "nexus amoris".

"Mai mult decât cele mai ingenioase proiecte de identificare a autorului, o obordare teologică în linia peisajului biblico – patristic poate surprinde celebrarea tainelor dumnezeieşti în categoria estetice unice, care conferă gândirii areopagitice <liturghia> ei."[1]

În ciuda atâtor influenţe biblice, patristice şi filosofice, teologia dionisiană nu se dovedeşte un conglomerat, ci un unicat de sub a cărui influenţă nu a scăpat niciunul dintre marile spirite creştine posterioare. Comparat cu Fericitul Augustin şi în alt fel decât el, Dionisie a încântat generaţii de credincioşi şi teologi cu sinteza gândirii sale, în care sensul sacrului nu se depărtează de adevăr şi de fumos şi nici nu îndeamnă la ieşirea din lume.

[1] Pr. Gheorghe I. Drăgulin, *Ecleziologia tratelor areopagitice şi importanţa lor pentru ecumenismul contemporan*, în Studii Teologice, Anul XXXl (1979), nr. 1-4, pag. 265.

[2] Nichifor Crainic, *Sfinţenia – împlinirea umanului*, Editura Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, Trinitas, 1993, pag. 67.

[3] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti, 1978, pag. 447.

[4] Wladislav Tatarkiewicz, *Istoria esteticii*, vol. ll., *Estectica medievală*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1978, pag. 50

[5] Idem, pag. 51

[6] Pr. Conf. Gheorghe Drăgulin, Anexa, *Personalitatea şi opera Sfântului Dionsie Areopagitul în Teologia românească*, în Sfântul Dionisie Areopagitul, Epistole, Editura All, Bucureşti, 1994, pag. 107.

[7] Răzvan Theodorescu, *Bizanţ, Balcani, Occident şi începuturile culturii medievale româneşti (sec. X-XlV)*, Bucureşti, 1974, pag. 238

[8] Mitroplitul Hierotheas Vlachos, *Psihoterapia ortodoxă*, Editura Sophia, Bucureşti, 2001, pag. 222

[9] Paul Evdochimov, *Cunoaşterea Lui Dumnezeu în Tradiţia Răsăriteană*, Asociaţia filantropică medicală creştină Cristiana, Bucureşti, 1995, pag. 62.

[1] Prof. Alexandru Brichius, *Distingerea cosmologiei Sfântului Dionisie Areopagitul de influenţele neoplatonice*, în Argeşul ortodox, Săptămânal de informare bisericească, teologie şi spiritualitate al Episcopiei Argeşului şi Muscelului, Anul ll (2002), nr. 53, pag. 2.

[1] Pr. Lector Ioan Mircea Ielciu, *Învăţătura despre ierarhie la Nichita Stithatul*, în Revista Teologică, Anul V (1995), nr. 3, pag. 43

[1] Pr. Gheorghe Drăgulin, *Eclesiologia*…pag. 129

[1] Pr. Conf. Dr. Gheorghe Drăgulin, *Studiu introductiv*…pag. 107

[1] Pr. Gheorghe Drăgulin, *Ecleziologia*..pag. 79.

FAPTA HAGI. PUŞCĂRIAŞUL LA BIROU

Puiu RĂDUCANU

Doamne! Ce ne faci Doamne! La cât suntem de râsul lumii, unde mai coborâm?

Ca mai toată opinia publică românească, am aflat că marele, genialul, regele Hagi, face şi el o faptă ... bună. Îşi scoate ruda puşcăriaşe de la mititica şi o pune la ... birou. S-o pedepsească el aşa de rău, el, marele Hagi ..., pe ruda lui din puşcărie.

După fel de fel de tentative care mai de care mai scârboase, mai împuţite, mai nelegale, de a-l scoate din puşcărie pe Becali, tentative la care au participat oameni în care am crezut, Vadim Tudor, ori Paula Iacob, iată că vine acum şi Hagi cu cea mai mizerabilă dintre toate.

Ăsta, Hagi, produce un atentat asupra educaţiei tineretului fotbalistic din România.

Gândul mă duce la Germania în perioada când Stefi Graf era campioană mondială, iar justiţia germană i-a băgat tatăl în puşcărie pentru „nereguli" financiare.

La fel s-a întâmplat şi cu tatăl lui Boris Beker. La noi, în justiţia plagiatorului Ponta, se fac fel de fel de măgării încât cei care fură mult .... să nu fie arestaţi. Ba, chiar să se dea lege ca rechinii mari, hoţii uriaşi, să nu fie nici măcar anchetaţi.

Noi, adică legea, nu putem pedepsii hoţii, nu putem face educaţie, că sar toţi nemernicii să-i scoată, să-i apere, să-i ajute... pe hoţi.

Un club sportiv ca Universitatea Craiova, care a fost jefuit ca nimeni altul în istoria fotbalului românesc, este efectiv dezafiliat Ligii şi Federaţiei Române de Fotbal şi justiţia pontiană tărăgănează de ani şi ani luarea unei decizii.

Politehnica Timişoara a păţit ceva similar fiindcă nu a mai jucat cum cântau mahării de la Bucureşti. Sunt două exemple de adevărate abuzuri, iar cei care le-au produs şi au beneficiat de pe urma lor, sunt bine merci, liberi, bogaţi, foarte bogaţi, putreji de bogaţi.

Ştim cu toţii cum şi-a construit Hagi ....Academia de fotbal. A luat toată crema fotbalistică a copiilor din ţară şi acum, cum se ridică unul, doi dintre ei, este „vândut" becaloidului la Bucureşti.

Ne-am mirat toţi de ce Becali a cerut sa fie mutat la puşcăria Poarta Albă din Dobrogea.

Păi, iată de ce, oameni buni! D-aia, ar spune şmecherii de Pipera. D-aia! Ca să-l scoată Hagi din puşcărie pe Becali.

Nu merge Academia Hagi fără puşcăriaşi. Cu puşcăriaşi promovăm noi ţara asta nenorocită. Cu puşcăriaşi. Puşcăriaşi aduce regele Hagi să educe copii.

Trebuie să aliniem toţi copii talentaţi, luaţi din toată ţara, să le aducem puşcăriaşi ca să-i înveţe bunele maniere, fotbal şi ceea ce mai ţine de educaţie.

Vin aici copii buni, cu educaţie aleasă de la părinţi, din familie, ca să-i strice Hagi aducându-le pe Becali să-i şcolarizeze, să le predea şcoala vieţii, şcoala ... made Pipera.

Asta ştie să facă marele nostru Hagi. Patriotul nostru de Hagi. Regele Hagi. Aşa am ajuns. Să ne plângem hoţii, să ne plângem călăii.

Sunt şi eu, ca şi Hagi, un cetăţean al acestei ţări nenorocite unde plătesc taxe de peste 44 de ani.

Solicit şi eu nişte puşcăriaşi ca Becali, ca Adrian Năstase şi ca ceilalţi derbedei hoţi, ori ţigani din puşcărie, îi solicit şi eu ca parteneri de antrenament pentru loturile naţionale de box, de lupte, de trântă, de haltere. Vreau şi eu prosperitatea ţării mele cu aceşti puşcăriaşi.

Şi-a rezolvat România toate problemele. Nu mai avem şomeri. Locuri de muncă ... gârlă. Avem de toate pentru toţi, numai pe Becali şi Năstase în puşcărie şi nu ştim cum să-i scoatem. Au furat şi ei acolo.... ceva, ceva .... un pic...şi îi ţinem la puşcărie?

Păi se poate?

Afară din puşcărie cu hoţii! Bravo, Hagi!

Până şi lui Gică Popescu i-au schimbat sângele. L-au becalizat ca să-l pună şef la ...caşcaval.

Unde mergem, Doamne! Justiţie chioară şi nebună! Când ai de gând să munceşti? Cred ca am devenit cu această faptă, fapta Hagi, cea mai proastă ţară de pe pământ.

Ajută-ne, Doamne!

Iartă-ne şi ajută-ne!

09 ianuarie 2014, Băile Olăneşti.

15 IANUARIE - ZIUA CULTURII NAȚIONALE

Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” Vâlcea vă oferă prilejul de a vizita expoziția:

LECTURI DIN EMINESCU - ILUSTRAȚII

Se află, în ILUSTRAȚIILE lui Valeriu Ionescu: tremurarea de glas, cutremurarea apelor, a înălțimilor, unduirea lacului, susurul izvoarelor, freamătul sufletului din aşezarea umană şi din pustietatea pădurilor în preajma cărora – toate se petrec.

Linia discontinuă creează dinamism, golurile sunt inundate de spectrul culorilor, invazia gândurilor se concentrează într-un singur loc: la o penumbră, la o piramidă, spre o pădure, spre un colț de perete cu sfeşnic, spre un mănunchi de raze…

Spune pictorul: „Temele eminesciene m-au obsedat din copilărie, din tinerețe, din toate vârstele, până astăzi… Prin Eminescu m-am educat cultural: poetic, filosofic, estetic, religios...”

După expunerea ILUSTRAȚIILOR la Râmnicu – Vâlcea, acestea vor face un popas la Sibiu, la Biblioteca „ASTRA”, după care se vor aşeza acolo unde le este locul: la MEMORIALUL IPOTEŞTI-CENTRUL NAȚIONAL DE STUDII „MIHAI EMINESCU”.

Felix SIMA

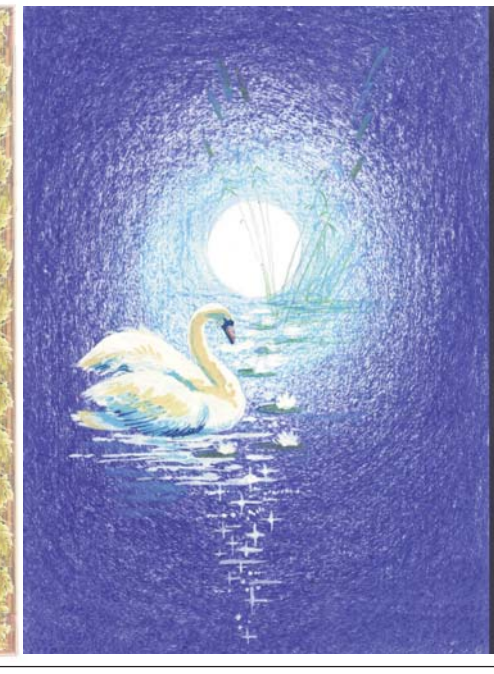

PAUL STĂNIŞOR: „ECHILIBRU INSTABIL”

Recent, la Editura „Proşcoala”, Râmnicu Vâlcea, 2013, a apărut volumul de poezie „Echilibru interior” al cunoscutului operator cultural, Paul Stănişor, membru al Societății Culturale „Anton Pann”, mai nou, membru al Forumului Cultural al Râmnicului...Volumul, are inserat, pe lângă cele patruzeci şi două de poezii, şi trei eseuri: „Despre duplicitate şi ipocrizie”, „Despre toleranță şi binefacere”, „Despre comunicare şi telefonul mobil cât şi alte mijloace de comunicare”, care, împreună, formează un tot ce încearcă, şi reuşeşte, să strecoare în inimile cititorilor ideea de cunoaştere a sinelui, înainte de a cere altora perfecțiunea...Aşa cum şi postează înaintea paginilor, moto-ul personal: „Cunoaşte-te pe tine însuți mai întâi, şi apoi cere altora perfecțiunea, şi nici atunci, căci riscul de a cădea în greşală este imprevizibil” (Paul Stănişor).

Am citit volumul, 85 de pagini, editat de Dumitru Ciobanu; redactor, Paul Stănişor; tehnoredactor, Mihaela Radi-bibliotecar, şi având o excelentă copertă realizată, original, de pictorul de artă sacră Violeta Scrociob, în ultimul timp, specializată în portetristica personalităților din grupul Forumului Cultural al Râmnicului şi al Societății Culturale „Anton Pann”...

Din start, trebuie să spunem că Paul Stănişor, cunoscut ca sculptor, în primă fază, reuşeşte încă din primele rânduri să-şi convingă cititorii, prietenii, prin noutatea imaginii şi simțirii poetice, prin acurateața stilisticii propriului scris. Îl cunoşteam bine pe Stănişor, cred, că prin noi s-a lansat în eseistică şi poezie, Cenaclul Artelor 21, atras fiind de fluidul filosofic de permanenta nelinişte de sine... „Muza şi-a întors fața,/ Lăsându-mă în amorțire,/ Inert ca şi paiața,/ Lăsată-n praf şi părăsire” („Supărarea muzei”, pag. 7). Paul Stănişor este membrul Societății Culturale „Anton Pann” al Cenaclului Artelor 21, credem noi, dintre cei mai fideli, dovadă că în cei zece ani de existență a participat în mod serios, şi cu un puternic feed-back asupra propriului stil, propriului eu, alter ego, poetic... „Întoarce-te de unde ai plecat,/ Şi-ai să găseşti răspunsuri,/ La tot ce rău ai judecat,/ Înnegurând cu gri apusuri!” („Adevăr şi pocăință”, pag.9). Paul Stănişor face un salt de calitate incredibil, versul său, înscriindu-se în lumea creatorilor de stihuri, fără ezitare, după ce ani de zile a tocit cu coatele şi cu mintea mediul şi anturajul public de...cenaclu! Parcă mi-l amintesc cu câtă timiditate dar şi râvnă îşi prezenta ideile şi catrenele...alături, la propriu şi figurat, de mai vârstnicul în aer filosofic, Ion Constantin Cotulbea... „Scurt mi-afost zborul,/ Plutind cu visul în văzduh,/ Dorind să fiu precum cocorul,/ Trimis cu veşti de bunul duh!” („Zbor scurt” pag. 11). Să mai citim o poezie, înainte de a trece la eseistică, iată, la pagina 14, Stănişor se plasează între real şi ideal, între rana vieții şi nedurerea din

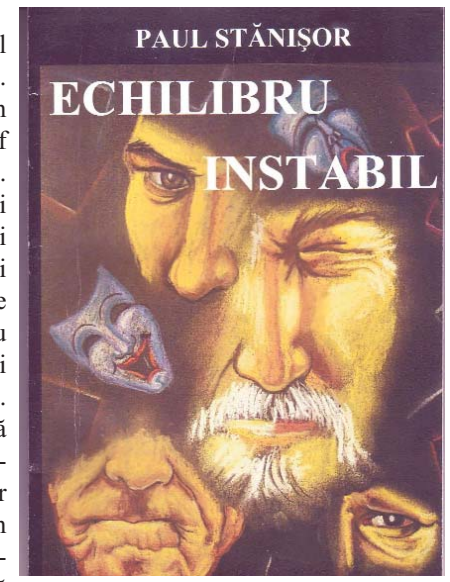

spațiul eteric... „Cuțitul vieții pătrunde adânc,/ Lovind nemilos în real,/ Şi chiar dacă lutul mănânc,/ Aproape tot sfârşesc în ideal!” („Cuțitul vieții” pag. 14).

Ca şi înaintaşul său, coleg de cenaclu, Ion Constantin Cotulbea, care acum, din păcate nu mai este printre noi, Paul Stănişor nu părăseşte meandrele existențialiste scoase - decriptate la lumina zilei şi oferite urmaşilor, de un Freud sau Jung, primul, făcând furori în psihanaliza (înspre interior) între cele două secole, al XIX-lea şi al XX-lea, al doilea, fiind fondatorul psihologiei analitice, colective, în prima jumătate a se-colului XX...

„Duplicitatea şi ipocrizia țin şi de înfrânarea progresului rațional, care îşi are rolul său bine definit în această lume. Aiurea cu Freud, Jung şi alți psihologi care şi-au înnebunit neuronii, căutând răspunsuri pentru diferite stări şi comportamente ale oamenilor, stări şi comportamente care se găsesc în fiecare din noi, într-o anumită măsură mai mică sau mai mare, dar sigur există într-o stare latentă şi refulează atunci când voința şi dorința trec peste rațiune. Nu sunt om de ştiință şi cu atât mai puțin un clarvăzător, însă cred că aceste două stări, apar independent de voința noastră” („Despre duplicitate şi ipocrizie”, pag. 75).

Petre CICHIRDAN

CÂTEVA EPIGRAME DE ION MICUȚ

Unui ofițer

Când te întorci din aplicații,
Să te fereşti de complicații;
S-anunți, soția prima dată,
Că poate este ocupată.

Păcătoasa

În biserică, în mini,
La icoane se înclină,
Până-şi dezveleşte sânii ...
Că şi sfinții greu suspină.

Mireasa

Atunci când este înflorită,
O iei cu o iubire vastă,
Dar capătă când se mărită,
Doar obiceiuri de nevastă.

Avantajul căsătoriei de probă

O luă cu dotă mare,
Dar au divorțat - în fine -
Că nici “dota” lui se pare
N-a fost câtă, se cuvine!

Artiştii poporului

Nu merg la teatrul dumitale,
Mă duc s-asist în parlament...
Că sunt în sală, permanent,
Eroii lui Caragiale.

Colaborare aviatică

S-au şi semnat contracte, sute,
Cu trupele americane,
Ca ei s-aducă avioane,
Iar noi să dăm doar...

Ion Horia Horăscu, un primar care prețuieşte cultura

Cornel Soare director Sano Vita

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini, când poate, ca să respecte Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat şi de la oraş. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu

Ziar de cultură realizat de SC INTOL SRL
Editura **INTOL - PRESS.**

Director: Petre CICHIRDAN
Consilier editorial: Constantin POENARU
Senior editor: Arhim. Veniamin MICLE
Colaboratori: Felix SIMA, Mihai SPORIŞ, Vasile GREVUȚU, Simona Maria KISS, Gheorghe PANTELIMON, Adina DUMITRESCU

Tehnoredactare computerizată: Bogdan CICHIRDAN.
Corector: Leontina RUS
Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824,
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.globalartfusion.com, Revista Interferența Artelor, www.publiconline.ro, www.publictv.ro, www.pcichirdan.go.ro

Preț: 3 lei